

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

Februar 2008

FINANSMINISTERIET

Budgetoversigt 1

Februar 2008

Budgetoversigt 1
Februar 2008

I tabeller kan afrunding medføre,
at tallene ikke summer til totalen.

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Schultz Distribution
Herstedvang 4,
2620 Albertslund
Telefon 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: Schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:
Finansministeriet
Udgiftspolitisk center
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Telefon 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC
Foto: Getty Images
Tryk: Schultz Grafisk
Oplag: 2.000
Pris: 75 kr. inkl. moms
ISBN: 87-7856-863-3

Elektronisk publikation:

Produktion: Schultz
ISBN: 87-7856-864-1

Publikationen kan hentes på
Finansministeriets hjemmeside:
www.fm.dk

Trykt af Schultz Grafisk, som har licens til brug af svanemærket,
er ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9002 kvalitetscertificeret.

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	5
2	Statens emner på FFL08	13
2.1	Forslaget til finanslov for 2008	14
2.2	Kvalitetsreformen	15
2.3	Jobplan	17
2.4	Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætter samt voksen- og efteruddannelse	18
2.5	Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2008	20
2.6	Satspuljen for 2008	22
2.7	Udviklingsbistand	23
2.8	Styrket indsats på klimaområdet	24
2.9	Natur og miljø	25
2.10	Andre initiativer	26
2.11	Budgetforbedringer	28
2.12	Obligatorisk opsparing	32
2.13	Udskydelser	32
2.14	Kompenserende statslig skatnedsættelse i lyset af kommuneskattestigninger i 2008	33
2.15	Justering af aftalesystemet for den kommunale økonomi	34
2.16	Handlingsplan for at frigøre ressourcer til mere borgernær service	35
3.	Statens finanser	37
3.1	Oversigt over statens finanser	38
3.2	Statens udgifter	40
3.3	Statens indtægter	46
3.4	Statens finansieringsbehov og gæld	52
4	Offentlige finanser og finanspolitikken	57
4.1	Offentlige finanser	58
4.2	Finanspolitikken aktivitetsevirkning	68
4.3	Strukturel budgetsaldo	70

5	English summary.....	73
5.1	General government finances	74
5.2	Fiscal stance.....	77
5.3	Structural budget balance.....	78
5.4	Central government finances	80
5.5	Central government financing requirement and debt.....	82
Bilag 1	Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008.....	87
Bilag 2	Offentlige finanser, 2006-2008	93

1. Indledning

I de seneste år har dansk økonomi været præget af høj vækst, kraftigt stigende beskæftigelse og et stærkt fald i ledigheden. Den gunstige konjunktursituation har styrket de offentlige finanser, der udviser store overskud i disse år, således at gælden har kunnet nedbringes markant.

Dansk økonomi befinder sig fortsat omkring toppen af den kraftige højkonjunktur, og der er udbredt mangel på arbejdskraft og et stærkt kapacitetspres i store dele af økonomien, jf. *Økonomisk Redegørelse*, februar 2008.

Siden december 2003 har ledigheden vist et nærmest ubrudt fald til 75.000 personer i december 2007 svarende til $2\frac{3}{4}$ pct. af arbejdsstyrken. Det er det laveste niveau i mere end 30 år.

Samtidig er ledigheden under skønnet for den strukturelle ledighed, der angiver det ledighedsniveau, der vil være afstemt med en stabil løn- og prisudvikling. I forlængelse heraf har lønstigningerne været tiltagende siden begyndelsen af 2006.

Ledigheden er ca. 15.000 personer lavere end skønnet i august, og presset på arbejdsmarkedet er dermed større end ventet. Selvom udviklingen på boligmarkedet er stilnet af, og der i udlandet er udsigt til et mere afdæmpet forløb, tilsiger det aktuelle pres i den danske økonomi en lavere vækst i efterspørgslen og en forøgelse af arbejdsudbuddet.

Det er afsættet for finanslovsforslaget for 2008.

Finanslovsforslaget for 2008 omfatter en række konkrete tiltag, der skal medvirke til en lidt mere afdæmpet efterspørgsel i 2008. Med det nye finanslovsforslag skønnes finanspolitikens aktivitetsvirkning således reduceret til 0,2 pct. af BNP i 2008. Det afspejler en reduktion på 0,1 pct. af BNP i forhold til det finanslovsforslag for 2008, der blev fremsat i august 2007.

I finanslovsforslaget for 2008 indgår desuden en række initiativer som led i regeringens jobplan, der skal bidrage til at sikre mere arbejdskraft på danske arbejdspladser fra både ind- og udland. Jobplanen ventes i løbet af det første år at øge arbejdsudbuddet med 4.000 personer og på længere sigt med 8.-9.000 personer. Dertil kommer de forudsatte virkninger på arbejdsudbuddet af Velfærdsaftalen.

Med en lidt mere afdæmpet finanspolitik i 2008 og tilvejebringelse af mere arbejdskraft vil der være mulighed for, at finans- og strukturpolitikken samlet set vil være neutral eller vil dæmpe presset på arbejdsmarkedet.

Udover aktivitetsdæmpende tiltag og initiativerne i jobplanen indeholder finanslovsforslaget for 2008 en række nye initiativer med udgangspunkt i forslaget til finanslov for 2008 fra august. Finanslovsforslaget for 2008 omfatter desuden en række konkrete budgetforbedringer med henblik på finansiering af den samlede finanslov inden for de forudsatte rammer. Herudover vil regeringen fremlægge forslag vedrørende kommunerne, der skal sikre budgetoverholdelse i 2008 og aftaleoverholdelse fremover.

Finanslovsforslaget for 2008 omfatter nye initiativer for i alt 10½ mia. kr. i 2008. Med kvalitetspuljen, herunder til trepartsaftalerne, målrettes 10 mia. kr. i perioden 2008-2011 til en styrkelse af kvaliteten i den offentlige service, heraf 1,3 mia. kr. i 2008. Der udmøntes yderligere 2 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning, uddannelse og iværksætteri. Aftalerne fra juni 2007 med KL og Danske Regioner indebærer et løft til de borgernære serviceområder i kommuner og regioner på knap 4 mia. kr. i 2008, og med satspuljen prioriteres yderligere 850 mio.kr. til svage og udsatte grupper. Hertil kommer en række øvrige initiativer, *jf. kapitel 2*.

Med henblik på at finansiere den samlede finanslov inden for rammerne af regeringens økonomiske målsætninger omfatter finanslovsforslaget en række konkrete budgetforbedringer. En del af disse har virkning fra 2009.

Disse forslag omfatter blandt andet indkøbs effektiviseringer som led i 2. fase af statens indkøbsprogram, udvidelse af den periode, hvori arbejdsgivere afholder alle udgifter til sygedagpenge, reduktion af statens energiforbrug, målretning af erhvervsstøtteordninger og digitalisering af Statens Uddannelsesstøtte.

Som led i at begrænse finanspolitikken aktivitetsvirkning afspejler finanslovsforslaget for 2008 endvidere udskydelse af en række udgifter til senere år, *jf. afsnit 2.12 og 2.13*. Udskydelserne omfatter forslaget om en midlertidig obligatorisk opsparingsordning på de statslige driftsrammer på 1 pct., udbetalinger fra Grundforskningsfonden og Højteknologifonden, bygge- og vedligeholdelsesarbejder på Videnskabsministeriets område, projekter på vand- og naturområdet samt enkelte vejprojekter.

Udskydelserne medvirker til at dæmpe den aktivitetsvirkning, der blandt andet følger af den kommunale budgetlægning i 2008.

De endelige budgettal fra Danmarks Statistik viser således aftaleoverskridelser for serviceudgifterne på 0,9 mia. kr. og for bruttoanlægsudgifterne på 0,2 mia. kr. i 2008. Med en samlet skattestigning på 2,2 mia. kr. indebærer kommunernes budgetter samtidig skattestigninger på 1,4 mia. kr. mere end det aftalte, *jf. afsnit 2.15*.

Regeringen har tilkendegivet, at kommunerne ikke vil blive anmodet om at genåbne budgetterne for 2008, men at de kan disponere inden for de vedtagne budgetter og skatteprocenter. For at modvirke risikoen for yderligere overskridelser af de aftalte økonomiske rammer for 2008 vil regeringen fremsætte lovforslag om, at der indføres

en mekanisme med individuel modregning i bloktilskuddet (for 2009), hvis kommunerne under ét overskrider henholdsvis de budgetterede service- og bruttoanlægsudgifter i 2008. Regeringen har endvidere tilkendegivet, at forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2009 tager afsæt i det aftalte udgiftsniveau for 2008.

Aftalesystemet for den kommunale økonomi hviler på, at indgåede aftaler overholdes, og regeringen vil derfor drøfte rammerne for aftalesystemet med KL.

I forlængelse heraf vil regeringen etablere nye rammer for budgetsamarbejdet for at sikre, at de kommunale skatter fremover ligger inden for skattestoppets rammer, og at udgiftsudviklingen i den kommunale økonomi flugter med aftalerne.

I de kommende år vil rammerne for væksten i de offentlige udgifter være begrænsede blandt andet som følge af den demografiske udvikling med færre i de erhvervsaktive aldre. Samtidig er der truffet en række beslutninger i forbindelse med blandt andet indfasningen af globaliseringspuljen, som har prioriteret en betydelig del af råderummet.

Med det afsæt vil der i de kommende år være behov for en skarp prioritering på de offentlige udgiftsområder, og serviceforbedringer i kommunerne vil i vidt omfang skulle realiseres ved effektiviseringer med henblik på en bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer. Det vil samtidig aflaste udfordringerne med rekruttering af arbejdskraft.

Regeringen vil udarbejde en handlingsplan for, hvordan der kan frigøres ressourcer til borgernær service i kommuner og regioner. Målet er over de næste 5 år at frigøre ressourcer svarende til 1 mia. kr. årligt i 2009 stigende til 5 mia. kr. årligt i 2013, *jf. nedenfor*.

Offentlige nøgletal i 2007 og 2008

På finanslovsforslaget for 2008 er overskuddet på statens finanser budgetteret til 76¼ mia. kr., *jf. tabel 1.1*, der blandt andet viser status for DAU-saldoen. Dermed er overskuddet opjusteret med 15 mia. kr. i forhold til det finanslovsforslag, der blev fremsat i august. Det større overskud følger blandt andet af mindreudgifter i lyset af et forventet lavere niveau for ledigheden og merindtægter fra Nordsø-aktiviteterne afledt af et højere skøn for olieprisen.

På baggrund af helt foreløbige regnskabstal skønnes DAU-saldoen til 95½ mia. kr. i 2007 eller 20¾ mia. kr. mere end skønnet i august. Det højere overskud skal blandt andet ses i sammenhæng med merindtægter fra selskabsskatten fra de ikke-kulbrinteproducerende selskaber på godt 9½ mia. kr., hvoraf 5 mia. kr. vedrører restskatter fra tidligere år. Dertil kommer indtægter fra salget af Scandlines på knap 5¾ mia. kr.

Statens nettokassesaldo, der er relevant i forhold til den umiddelbare statsgældsvirkning, skønnes at udgøre godt 83½ mia. kr. i 2007. I forhold til augustvurderingen er der tale om en opjustering på 22¾ mia. kr., der følger af det forventede større DAU-overskud samt et mindre omfang af genudlån end skønnet i august.

	Tabel 1.1			
	Offentlige nøgletal for 2007 og 2008			
	2007		2008	
	August	Februar	August	Februar
DAU-saldo (mia. kr.)	74,8	95,5	61,3	76,3
DAU-saldo (pct. af BNP)	4,4	5,6	3,5	4,3
DAU-saldo ekskl. engangsforhold (mia. kr.)	79,3	97,5	70,9	83,6
DAU-saldo ekskl. engangsforhold (pct. af BNP)	4,6	5,7	4,0	4,7
Statens nettokassesaldo (mia. kr.)	60,9	83,6	54,3	66,7
Offentlig saldo ¹⁾ (mia. kr.)	66,2	75,7	55,2	66,7
Offentlig saldo ¹⁾ (pct. af BNP)	3,9	4,5	3,1	3,8
Strukturel budgetsaldo ²⁾ (pct. af BNP)	1,7	2,0	1,5	1,7
Realvækst i offentlige serviceudgifter mv. (pct.)	1,8	1,4	1,7	1,5
Finanseffekt (pct. af BNP)	0,0	-0,1	0,3	0,2

1) Stat, regioner, kommuner og sociale kasser og fonde (A-kasser og Lønmodtagernes Garantifond).
 2) Den strukturelle saldo tager højde for konjunkturerne påvirkning af de offentlige finanser samt særlige forhold, der primært er afledt af udviklingen på de finansielle markeder.

I 2008 skønnes nettokassesaldoen til 66¾ mia. kr. Skønnet for nettokassesaldoen afspejler DAU-skønnet på 76¼ mia. kr. fratrukket et forventet likviditetstræk fra statslige genudlån på 7¾ mia. kr. samt beholdningsbevægelser og periodiseringer på knap 1¾ mia. kr.

Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-saldoen til 97½ mia. kr. i 2007 og godt 83½ mia. kr. i 2008. I begge år er skønnet for den korrigerede DAU-saldo højere end skønnet for den faktiske DAU-saldo. Den højere korrigerede DAU-saldo skal især ses i sammenhæng med en korrektion vedrørende provenuet fra pensionsafkastskatten, der i 2007 og 2008 skønnes at være lavere end det niveau, der følger af et forudsat normalafkast. Korrektionen for engangsforhold mv. omfatter ikke konjunkturbetingede forhold, der aktuelt medfører en betydelig midlertidig styrkelse af DAU-saldoen.

Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til 75¾ mia. kr. i 2007 og godt 66¾ mia. kr. i 2008. Det svarer til 4,5 pct. af BNP i 2007 og 3,8 pct. af BNP i 2008. Siden august er de offentlige overskud justeret op med 9½ mia. kr. i 2007 og knap 11½ mia. kr. i 2008. Opjusteringen skal blandt andet ses i sammenhæng med merindtægter fra de ordinære selskabsskatter i begge år. De faktiske indbetalinger har således vist sig noget større end ventet, hvilket afspejler et generelt større grundlag afledt af den aktuelt gunstige konjunktursituation. Dertil kommer merindtægter fra registreringsafgiften i 2007 som følger af et større bilkøb og fra Nordsø-aktiviteterne i

2008 afledt af en højere oliepris. Endvidere ventes der mindredgifter i begge år i lyset af et lavere niveau for ledigheden.

DAU-saldoen og den offentlige saldo er meget følsomme over for konjunkturerne samt ændringer i olieprisen og bevægelser på de finansielle markeder, og de relativt store ændringer i skønnene skal ses i lyset heraf. Eksempelvis vil en ændring i olieprisen på 1 dollar pr. tønde skønmæssigt medføre en provenuændring på i størrelsesordenen ½ mia. kr. i 2008. Endvidere kan der peges på, at for hver pct.enhed aktierne falder, skønnes provenuet fra pensionsafkastskatten isoleret set reduceret med godt 1 mia. kr. Grundlaget for pensionsafkastskatten opgøres efter lagerprincippet, hvilket indebærer, at urealiserede kapitalgevinster i pensionskasserne også beskattes. Det er således kurserne ved årets afslutning, der er afgørende for provenuets størrelse, hvilket medvirker til uforudsigelighed i provenuskønnet.

Den strukturelle saldo, der tager højde for konjunkturerne påvirkning af de offentlige finanser og specielle poster mv., skønnes til 2 pct. af BNP i 2007 og 1¾ pct. af BNP i 2008. Det er i tråd med målintervallet i 2015-planen, der tilsiger strukturelle offentlige overskud på ¾ - 1¾ pct. af BNP i perioden 2007-2010, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*. Skønnet for den strukturelle saldo er lavere end for den faktiske saldo i 2007 og 2008, hvilket navnlig skal ses i lyset af gunstige konjunkturer. Korrigeres der skønmæssigt for, at de gode konjunkturer og presset på arbejdsmarkedet aktuelt bidrager til øget gennemsnitlig arbejdstid pr. beskæftiget, ligger den strukturelle saldo fortsat over midten af målintervallet.

Virkningen på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 skønnes til 0,2 pct. af BNP målt ved finanseffekten, der især skal ses i sammenhæng med realvæksten i det offentlige forbrug. I forhold til augustvurderingen er finanseffekten imidlertid reduceret med 0,1 pct. af BNP navnlig i lyset af nedjusteringen af realvæksten i det offentlige forbrug fra 1,7 pct. til 1,5 pct. i 2008. I 2007 skønnes fortsat et omtrent neutralt bidrag til den økonomiske aktivitet fra finanspolitikken.

Nedjusteringen af realvæksten i det offentlige forbrug i 2008 følger især af forslaget om en midlertidig obligatorisk opsparingsordning på statens område på 1 pct. af de statslige driftsrammer svarende til et mindreforbrug på 1 mia. kr. i 2008. Midlerne kan disponeres i 2009 under hensyntagen til konjunktursituationen.

Skønnet for realvæksten i det offentlige forbrug i 2007 er ligeledes justeret ned til 1,4 pct. mod 1,8 pct. i augustvurderingen. Nedjusteringen kan henføres til Danmarks Statistiks oprevisning af det offentlige forbrugsniveau i 2006, der ikke skønnes videreført i niveauet for 2007.

Realvæksten i det offentlige forbrug i 2006-2008 skal blandt andet ses i sammenhæng med ekstraordinære udgifter som led i kommunalreformen i 2006, indfasningen af globaliseringspuljen i 2007 og 2008 samt den nye kvalitetspulje i 2008.

I perioden 2002-2008 skønnes realvæksten i det offentlige forbrug at udgøre 1,5 pct. årligt i gennemsnit, *jf. tabel 1.2*. Det svarer til en samlet realvækst på knap 45 mia. kr. i perioden eller godt 5½ mia. kr. om året.

Tabel 1.2									
Realvækst i det offentlige forbrug, 2002-2008									
	2002	2003	2004	2005	2006	Gnst. 2002- 2006	2007	2008	Gnst. 2002- 2008
Realvækst i pct.									
Stat	1,1	-2,1	1,8	-1,5	2,7	0,4	-	-	-
Kommuner og Amter/regioner	2,6	1,9	1,7	2,0	1,8	2,0	-	-	-
I alt¹⁾	2,1	0,7	1,7	1,0	2,0	1,5	1,4	1,5	1,5
Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for flytning af opgaver mellem sektorer. I 2005 og 2006 er den sektorfordelte realvækst påvirket af opgaveflytningen på skatte- og inddrivelsesområdet pr. 1/11 2005.									
1) Omfatter endvidere A-kasser mv., der bidrager belt marginalt til realvæksten i perioden.									
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.									

Skatte- og inddrivelsesområdet blev overdraget til staten fra kommunerne pr. 1/11 2005, hvilket er den væsentligste årsag til den betydelige vækst i staten i 2006. Hvis der ses bort fra denne institutionelle ændring, har der været omtrent nulvækst i statens forbrug i perioden 2002-2006, og hele realvæksten i det offentlige forbrug har således fundet sted i kommuner og amter siden 2001.

Handlingsplan for at frigøre ressourcer til mere borgernær service

I de kommende år vil rammerne for væksten i de offentlige udgifter være begrænsede blandt andet som følge af den demografiske udvikling med et faldende antal danskere i de mest erhvervsaktive aldre. Det vil blandt andet gøre det vanskeligere at rekruttere medarbejdere til de borgernære serviceområder i den offentlige sektor.

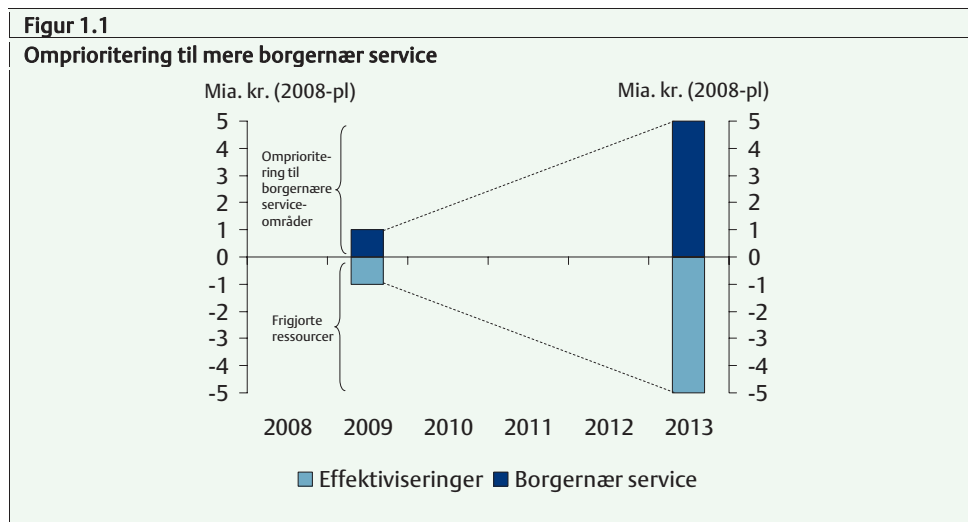
I lyset heraf vil der i de kommende år være behov for en skarp prioritering på de offentlige udgiftsområder. Serviceforbedringer i kommunerne vil derfor skulle realiseres ved effektiviseringer med henblik på en bedre udnyttelse af de eksisterende ressourcer.

Disse udfordringer øger behovet for at synliggøre og anvende ressourcer i den offentlige sektor, som af forskellige grunde ikke anvendes til at yde service til borgerne. Arbejdskraften i den offentlige sektor skal derfor i højere grad målrettes til service til den enkelte borger.

Selv om den offentlige sektor i Danmark generelt er velfungerende, er der en række muligheder for at skabe råderum for flere hænder til service – uden at det samlet set kræver en større offentlig beskæftigelse.

Regeringen vil derfor udarbejde en handlingsplan for, hvordan der kan frigøres ressourcer til borgernær service i kommuner og regioner. Målet er over de næste 5 år at frigøre ressourcer svarende til 1 mia. kr. årligt i 2009 stigende til 5 mia. kr. årligt i 2013, *jf. figur 1.1*. Frigørelsen af ressourcer til borgernær service i kommuner og regioner skal ske gennem følgende tiltag:

- Færre ressourcer til administration
- Færre ressourcer til indkøb af varer og tjenester samt lavere energiforbrug
- Færre sygedage
- Bedre arbejdstilrettelæggelse og anvendelse af ny arbejdskraftbesparende teknologi

2. Særlige emner på FFL08

Resumé	
•	Finanslovsforslaget for 2008, herunder aftalerne fra juni 2007 om kommunernes og regionernes økonomi i 2008, og kvalitetsreformen indeholder nye initiativer for i alt 10½ mia. kr. i 2008.
•	Som led i regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service er der afsat 10 mia. kr. i alt de næste 4 år, heraf 1,3 mia. kr. i 2008. Midlerne skal målrettes en række nye initiativer, der skal styrke kvaliteten på sundheds-, børne- og ældreområdet og i den offentlige sektor generelt.
•	Aftalen med Danske Regioner fra juni 2007 indebærer et løft på 2¼ mia. kr. til sundhedsområdet. Dertil kommer aftalen med KL, som omfatter et samlet løft på 1,6 mia. kr., herunder flere midler til børn, ældrepleje, genoptræning og socialområdet.
•	På finanslovsforslaget er der afsat 0,4 mia. kr. årligt til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år.
•	Der er afsat yderligere 2 mia. kr. i globaliseringspuljen, således at der i 2008 afsættes i alt godt 4 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning, uddannelse, innovation og iværksætterier samt voksen- og efteruddannelse.
•	Satspuljen for 2008 udgør knap 0,9 mia. kr. i 2008, der foreslås prioriteret til psykiatri, en handlingsplan for lige muligheder, udsatte grupper og handicappede, integration og svage grupper på arbejdsmarkedet og en række øvrige initiativer.
•	Finanslovsforslaget for 2008 indeholder et reelt løft til udviklingsbistanden på 0,3 mia. kr., således at bistanden udgør 14,5 mia. kr. i 2008 eller ca. 0,81 pct. af BNI.
•	Med henblik på finansiering af den samlede finanslov indenfor rammerne af regeringens økonomiske målsætninger afspejler finanslovsforslaget for 2008 en række konkrete budgetforbedringer. Blandt andet vedrørende mere effektivt indkøb i staten, reduktion af statens energjudgifter og digitalisering af SU-administrationen.
•	Som led i at dæmpe finanspolitikens aktivitetsvirkning indeholder finanslovsforslaget en obligatorisk opsparing på 1 pct. af statens driftsrammer i 2008, der frigives i 2009 under hensyntagen til konjunktursituationen. Derudover foreslås en række udgifter udskudt til senere. Udskydelserne omfatter blandt andet initiativer på vand- og naturområdet, udbetaling af midler fra Højteknologifonden og Grundforskningsfonden, vedligeholdelses- og byggeprojekter på Videnskabsministeriets område og enkelte vejprojekter.
•	Den kompenserende statslige skattenedsættelse som følge af de kommunale skattestigninger indregnes i forskudsregistreringen for 2009 og udformes således, at virkningen af øget kommuneskat i 2008 for årene 2008 og 2009 kompenseres under ét i 2009.
•	For at understøtte, at kommunerne overholder de vedtagne budgetter for 2008, foreslår regeringen en individuel modregning i bloktilskuddet i 2009, hvis kommunerne under ét overskrider de vedtagne budgetter.

2.1 Forslaget til finanslov for 2008

Finanslovforslaget for 2008 indeholder nye initiativer på en række centrale områder for 10½ mia. kr., *jf. tabel 2.1.*

Tabel 2.1	
Større initiativer i 2008	
	2008
Mio. kr. (2008-priser)	
Pulje til bedre kvalitet i den offentlige sektor	1.300
Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri	2.000
Løft til sundhedsområdet i forbindelse med aftalerne om regionernes økonomi	2.260
Løft til børn, ældre, socialområdet, genoptræning mv. i forbindelse med aftalerne om kommunernes økonomi	1.600
Satspulje	851
Udviklingsbistand ¹⁾	300
Klimainitiativer mv. ¹⁾²⁾	656
Natur og miljø	227
Forhøjelse af børnefamilieydelsen	400
Reserve til nye sundhedsinitiativer	190
Kriminalforsorgen	230
Øvrige initiativer ³⁾	521
I alt	10.535

1) Klimapuljen på 100 mio. kr. er medregnet under udviklingsbistanden.
 2) Heri indgår en reserve på 450 mio. kr. til eventuel dækning af dansk forpligtelse i CO₂-kvotedirektivet.
 3) Takstløft til handelsskoler, fødevarekontrollen, digitaliseringsstrategi, et nyt landsdækkende radio-kommunikationssystem til det samlede beredskab, handlingsplan for store idrætsbegivenheder til Danmark, dansk deltagelse i verdensudstillingen EXPO 2010 i Kina, regional udvikling, terrrorsikring af danske repræsentationer i udlandet, Østaf-tale, Skattekommission, Arbejdsmarkedskommission m.fl.

Som led i regeringens strategi for høj kvalitet i den offentlige service og trepartsaftalerne med LO og AC samt FTF er der afsat i alt 10 mia. kr. de næste 4 år, heraf 1,3 mia. kr. i 2008.

Regeringen har desuden fremlagt en jobplan, som skal sikre arbejdskraft til danske arbejdspladser fra både ind- og udland.

Der er afsat yderligere 2 mia. kr. i globaliseringspuljen, således at der i 2008 afsættes i alt godt 4 mia. kr. fra globaliseringspuljen til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri samt voksen- og efteruddannelse.

Regeringens aftale med regionerne fra juni 2007 indebærer et løft på 2¼ mia. kr. til sundhedsområdet i 2008, mens aftalen med kommunerne fra juni 2007 afspejler et løft på 1,6 mia. kr. til blandt andet ældre, børn, socialområdet og genoptræning.

Herudover indeholder finanslovforslaget for 2008 blandt andet nye initiativer for svage og udsatte, en styrkelse af klimaindsatsen, øget udviklingsbistand og forhøjelse af børnefamilieydelsen.

Med henblik på at finansiere den samlede finanslov indenfor rammerne af regeringens økonomiske målsætninger indeholder finanslovsforslaget for 2008 en række konkrete budgetforbedringer.

Det drejer sig blandt andet om mere effektivt indkøb i staten, forlængelse af perioden, hvor arbejdsgivere afholder udgifter til sygedagpenge, reduktion af statens energiudgifter, målretning af erhvervsstøtteordninger og digitalisering af SU-administrationen.

Det aktuelle pres på arbejdsmarkedet tilsiger samtidig en lidt mere afdæmpet finanspolitik, end der var lagt op til i august.

I lyset heraf indeholder finanslovsforslaget en obligatorisk opsparring på 1 pct. af statens driftsrammer i 2008. Midlerne frigives i 2009 under hensyntagen til konjunktursituationen. Regeringen foreslår desuden, at en række udgifter udskydes, herunder vand- og naturprojekter, udbetalinger fra Grundforskningsfonden og Højteknologifonden, statslige byggeprojekter og vedligeholdelsesarbejder samt vejprojekter.

Kommunerne har hævet kommuneskatten med 2,2 mia. kr. i 2008, hvoraf 2 mia. kr. i overensstemmelse med skattestoppet skal kompenseres ved en statslig skattenedsættelse. Den kompenserende statslige skattenedsættelse indregnes i forskudsregistreringen for 2009, således at virkningen af øget kommuneskat i 2008 for årene 2008 og 2009 kompenseres under ét i 2009.

For at understøtte, at kommunerne overholder de vedtagne budgetter for 2008, foreslår regeringen en individuel modregning i bloktilskuddet (i 2009) i tilfælde af, at kommunerne under ét overskrider de vedtagne budgetter for 2008.

Regeringen vil derudover fremlægge konkrete forslag til et nyt budgetsamarbejde, der fremover kan sikre, at de kommunale skatter ligger inden for skattestoppets rammer, og at udgiftsudviklingen i den kommunale økonomi flugter med aftalerne.

2.2 Kvalitetsreformen

Regeringen præsenterede i august 2007 sit udspil til en kvalitetsreform, der skal bidrage til højere kvalitet i den offentlige service, *jf. Bedre velfærd og større arbejdsglæde, august 2007*.

Den økonomiske ramme for kvalitetsreformens driftsudgifter – den såkaldte kvalitetspulje – er fastsat til i alt 10 mia. kr. i årene 2008-2011, *jf. tabel 2.2*. I forhold til regeringens udspil til en kvalitetsreform i august er der udskudt udgifter svarende til 300 mio. kr. fra 2008 til senere. Dette skyldes, at finansloven for 2008 først forventes vedtaget i april 2008.

Tabel 2.2					
Ramme for kvalitetsreformen (driftsudgifter) på FFL08					
	2008	2009	2010	2011	2008-11
Mio. kr. (2008-PL)					
Trepartsinitiativer	968	1.530	1.707	1.684	5.889
Resterende kvalitetspulje på § 35	332	1.070	1.293	1.416	4.111
Kvalitetspulje i alt	1.300	2.600	3.000	3.100	10.000

I den samlede kvalitetsreform indgår desuden en kvalitetsfond til medfinansiering af investeringer i arbejdskraftbesparende teknologi og gode fysiske rammer for sygehuse, daginstitutioner, skoler mv. Midlerne i kvalitetsfonden udgør i alt 50 mia. kr. i årene 2009-2018.

Et af de centrale elementer i kvalitetsreformen er trepartsaftalerne. Regeringen, KL og Danske Regioner indgik således den 17. juni 2007 en trepartsaftale med LO og AC og den 1. juli 2007 en trepartsaftale med FTF.

Trepartsaftalerne sætter ind på tre hovedområder:

- Attraktive arbejdspladser – kompetenceudvikling og godt arbejdsmiljø.
- God ledelse.
- Uddannelse, rekruttering og fastholdelse af medarbejdere.

Regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Ny Alliance blev den 18. december 2007 enige om at gennemføre de ca. 50 initiativer i de to trepartsaftaler.

Bruttoudgifterne til de konkrete initiativer i trepartsaftalerne skønnes at udgøre ca. 8,0 mia. kr. i årene 2008-2011, *jf. tabel 2.3*. Heraf vedrører ca. 2,1 mia. kr. meraktivitet på eksisterende ordninger for uddannelses- og praktikforløb. Dertil kommer midler fra Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER-ordningen) og rammen til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (EVE-rammen).

Tabel 2.3	
Trepartsaftaler – Kompetenceudvikling, ledelse, uddannelse, seniorordninger mv.	
	I alt 2008-11
Mio. kr. (2008-PL)	
Opkvalificering af 15.000 ikke-faglærte i 2008-2015	1.085
Styrket efter- og videreuddannelse	1.075
Flere pladser til unge på pædagogisk grunduddannelse	963
Fastholdelse af ældre medarbejdere – seniorordninger	900
Flere pladser til unge på uddannelserne til social- og sundhedshjælper og sundhedsassistent	843
Voksenelevløv til medarbejdere, der tager erhvervsrettet uddannelse og er over 25 år	816
Kompetenceudvikling – lavere deltagerbetaling på kurser mv.	501
SU i praktikperioder på pædagoguddannelsen	200
Lederuddannelse for institutionsledere og ny masteruddannelse i offentlig ledelse	275
Målrettet indsats for personer med længerevarende ledighed med job i fx ældre- og sundhedssektoren	200
Øvrige initiativer	1.108
Bruttoudgifter i alt	7.966
Træk på samlet globaliseringspulje, AER-ordningen, EVE-ramme mv.	2.077
Nettoudgifter i alt	5.889

Nettoudgifterne knyttet til trepartsinitiativerne udgør således ca. 5,9 mia. kr., hvorved midlerne i den resterende kvalitetspulje udgør 4,1 mia. kr. af den samlede ramme på 10 mia. kr. i årene 2008-2011, *jf. tabel 2.2.*

Regeringen vil præsentere udspil vedrørende den resterende kvalitetspulje – blandt andet i forbindelse med de kommende forhandlinger med Folketingets partier om finansloven for 2008.

2.3 Jobplan

Regeringen fremlagde d. 21. januar 2008 en jobplan, som skal sikre mere arbejdskraft til danske arbejdspladser fra både ind- og udland. Jobplanen ventes i løbet af et par år at øge arbejdsudbuddet med 8.000-9.000 personer om året. Derudover bidrager jobplanen også til at tiltrække højt kvalificeret arbejdskraft fra udlandet. Stigningen i arbejdsudbuddet vil styrke rekrutteringsgrundlaget og bidrage til at indfri beskæftigelsesmålsætningerne i 2015-planen.

Hovedelementerne i jobplanen fremgår af boks 2.1.

Boks 2.1
Hovedelementer i jobplanen
<ul style="list-style-type: none">• Førtidspensionister, hvis pension er tilkendt efter de regler, der var gældende indtil 2003, skal have mulighed for at arbejde med sikkerhed for, at de ikke senere mister retten til at modtage førtidspension.• Styrket indsats for, at unge mennesker ikke ender på førtidspension.• For folkepensionister indføres et ekstra bundfradrag på 30.000 kr. for arbejdsindkomst i beregningen af indtægtsgrundlaget for pensionstillæg og personlig tillægsprocent mv. Desuden ned sættes kravet til beskæftigelsesomfanget ved opsat pension fra 1.500 timer til 1.000 timers årlig beskæftigelse.• Der indføres et skattnedslag for 64-årige i beskæftigelse. Skattnedslaget gives til personer, der har været i fuldtidsbeskæftigelse, fra 60 til og med 64-års alderen – startende med personer, der er fyldt 60 år i 2006. Ordningen udløber i 2012, med mindre det senere besluttet at videreføre den. Det vil sige, at dem, der fylder 60 år i 2012 er den sidste årgang, som kan optjene nedslaget, hvis de i øvrigt opfylder kravene frem til og med det år, de fylder 64 år.• Reglerne om supplerende dagpenge harmoniseres og justeres, således at adgangen til supplerende dagpenge generelt begrænses til 26 uger inden for 156 uger.• Studerende skal have bedre mulighed for at arbejde uden at blive trukket i SU.• Sygefraværet skal nedbringes. Et hurtigt arbejdende udvalg skal granske hele området, inden regeringen fremlægger en handlingsplan.• Som led i regeringens plan for international rekruttering "Danmark - et godt sted at arbejde" igangsættes en række initiativer, herunder at jobkortordningen og Green Card-ordningen udvides, og forskerskatteordningen forbedres. Sagsbehandlingstiderne i Udlændingenservice skal nedbringes. Den rekruttering, som foregår i udlandet, skal forbedres, og udenlandske arbejdstagere og ægtefæller skal have bedre muligheder for at lære dansk. Der skal også være lettere adgang til at søge dansk autorisation for udenlandsk sundhedspersonale.

Regeringens jobplan er indarbejdet på finanslovsforslaget for 2008. Der er merudgifter til initiativerne i jobplanen på samlet set 48 mio. kr. i 2008. I 2009 indebærer jobplanen mindredgifter på 332 mio. kr. I 2010 og 2011 medfører jobplanen merudgifter på henholdsvis 133 mio. kr. og 681 mio. kr.

2.4 Globaliseringspulje til forskning, uddannelse, innovation og iværksætteri samt voksen- og efteruddannelse

Som følge af *Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden*, som regeringen indgik med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre i juni 2006, blev der på finanslovsforslaget for 2007 afsat en globaliseringspulje på 2 mia. kr. i 2007 stigende til 8 mia. kr. i 2010. I 2011 og 2012 er det aftalt at afsætte yderligere 1 mia. kr. årligt, således at globaliseringspuljen udgør 10 mia. kr. i 2012.

Puljen anvendes til investeringer i fremtiden, herunder øgede investeringer i uddannelse, forskning, innovation, iværksætteri og voksen- og efteruddannelse.

I 2008 udmøntes 4 mia. kr. fra globaliseringspuljen på i alt 39 mia. kr. Det er dobbelt så meget som i 2007, jf. tabel 2.4.

Tabel 2.4			
Globaliseringsmidler i 2008 – 2 mia. kr. mere i forhold til 2007			
	2007	2008	Vækst
Mio. kr. 2007-pl			
Globaliseringspuljen i alt	2.000	4.000	2.000
1. Forskning og udvikling	1.000	2.000	1.000
- Basisbevillinger	300	800	500
- Opbygning af forskningskapacitet	230	240	10
- Fri forskning	85	385	300
- Strategisk forskning	330	435	105
- Samarbejde med private om forskning	55	140	85
2. Innovation og iværksætteri	350	400	50
- Program for brugerreven innovation	100	100	0
- Bedre vækstvilkår for virksomheder	107	150	43
- Offensiv global markedsføring	110	108	-2
- Styrket konkurrence og idéudvikling	33	42	9
3. Ungdomsuddannelserne	308	781	473
- Kvalitetsløft i erhvervsuddannelserne	150	300	150
- Tidlig indsats overfor unge med risiko for ikke at påbegynde en uddannelse	0	32	32
- Øget undervisningskapacitet	158	449	291
4. De videregående uddannelser	200	285	85
- Kvalitetsløft til de videregående uddannelser	200	225	25
- Øget undervisningskapacitet	0	60	60
5. Voksen- og efteruddannelse	143	534	391
- Læse-, skrive- og regnekurser for voksne	29	39	10
- Pulje på i alt 1 mia. kr. til VEU i 2008-2010	0	333	333
- Flere voksenlærlinge	36	55	19
- Jobrotationsordning	52	52	0
- Nye initiativer på VEU-området	26	55	29
Anm.: Eventuelle omfordelinger og ændrede profiler fx mellem aktivitetsmidler til meroptag på ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser opgøres på baggrund af de endelige regnskabstal, jf. <i>Aftale om udmøntning af globaliseringspuljen.</i>			

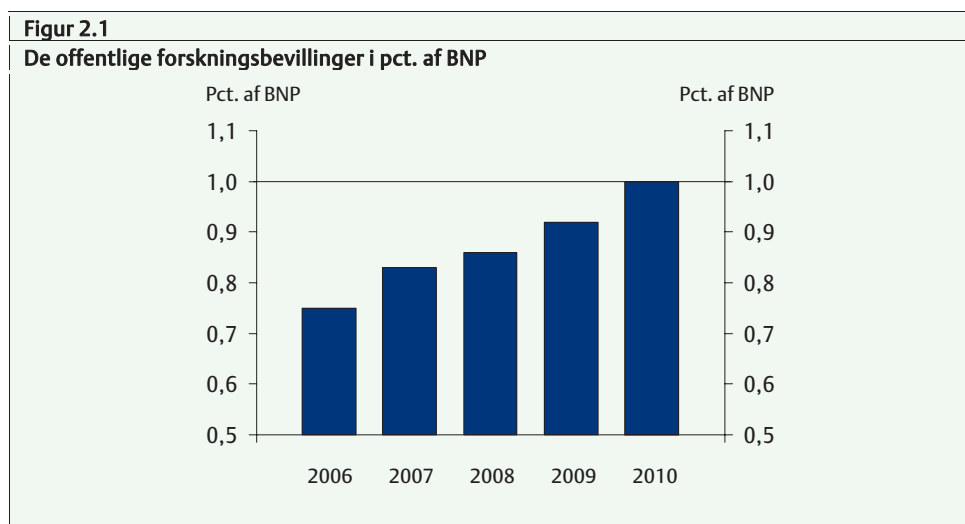
Der udmøntes i alt 2 mia. kr. til forskning og udvikling i 2008, heraf blandt andet 0,8 mia. kr. i basismidler til universiteterne og 0,4 mia. kr. til strategisk forskning. Samlet er der tale om en fordobling af globaliseringspuljemidlerne til forskning og udvikling i forhold til 2007.

Til innovation og iværksætteri udmøntes 0,4 mia. kr. i 2008 eller 50 mio. kr. mere end i 2007. De ekstra midler målrettes blandt andet en øget indsats for nye og mindre virksomheders vækstvilkår, herunder de nye regionale væksthuse, samt en styrkelse af de erhvervsmæssige potentialer i kultur- og oplevelsesøkonomien.

Herudover udmøntes i 2008 knap 0,8 mia. kr. til ungdomsuddannelserne og knap 0,3 mia. kr. til de videregående uddannelser. I forhold til 2007 er globaliseringsmidlerne til ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser i 2008 samlet set øget med knap 0,6 mia. kr.

På voksen- og efteruddannelsesområdet udmøntes der i 2008 godt 0,5 mia. kr. fra globaliseringspuljen. Heraf foreslår regeringen at udmønte ca. 0,3 mia. kr. af en pulje på 1 mia. kr. til en styrket voksen- og efteruddannelsesindsats i 2008-2010 i henhold til trepartsaftalen mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter fra den 12. oktober 2007. Dette skal drøftes med forligspartierne bag globaliseringsaftalen (Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre).

Med indfasning af forskningsmidlerne i globaliseringspuljen realiseres regeringens målsætning om, at de offentlige forskningsbevillinger skal udgøre 1 pct. af BNP i 2010, *jf. figur 2.1.*

2.5 Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2008

Økonomaftaler med regioner og kommuner, juni 2007

Regeringen indgik den 10. juni 2007 aftaler med henholdsvis Danske Regioner og KL om regionernes og kommunernes økonomi for 2008, *jf. tabel 2.5.*

Aftalerne afspejler et løft i 2008 i regionernes serviceudgifter på knap 2,4 mia. kr. og i kommunernes serviceudgifter på 1,6 mia. kr.

Tabel 2.5			
Aftalte løft i serviceudgifter i regioner og kommuner i 2008			
	Regionerne		Kommunerne
	Sundhed	Udvikling	
Mio. kr. 08-pl			
Regionerne			
Sygehusområdet, aktivitet mv.	1.650		
Psykiatri, forsøgsordning	20		
Sygesikring og sygesikringsmedicin	590		
Regional udvikling og jordforurening		125	
Kommunerne			
Niveauløft af udgangspunkt (videreførelse af overtagne amtslige opgaver)			850
Realvækst i 2008			1.600
- Løft vedr. ældre, børn, socialområdet samt demografisk træk mv.			1.300
- Genoptræning			300

For regionerne blev aftalt et samlet investeringsniveau på 2,8 mia. kr. i 2008, heraf 0,9 mia. kr. i lånepulje til medico-teknisk udstyr mv., samt en låneramme i 2007 på 50 mio. kr. til projektering i forbindelse med den nye sygehusstruktur. I aftalen om kommunernes økonomi er der finansieret anlægsudgifter på 16,8 mia. kr., blandt andet i form af frigivne deponerede midler på 2,0 mia. kr. og en lånepulje på 0,8 mia. kr. til bl.a. folkeskoleinvesteringer.

Inden for rammerne af skattestoppet gav aftalen om kommunernes økonomi for 2008 mulighed for, at enkeltkommuner kunne foretage en målrettet justering af indkomstskatterne inden for en aftalt ramme på 750 mio. kr. for at opretholde langsigtet balance mellem udgifter og indtægter.

Aftaler om akut handling og klar besked til kræftpatienter og udvidelse af regionernes lånerammer til investeringer i kræftapparatur

Den 12. oktober 2007 indgik regeringen og Danske Regioner en aftale om at gennemføre målsætningen om akut handling og klar besked til kræftpatienter. Der blev afsat 225 mio. kr. i 2007 til en midlertidig meraktivitet og forbedring af arbejdsgangene på kræftområdet.

Som opfølgning på denne aftale er der den 18. januar 2008 indgået en aftale mellem regeringen og Danske Regioner om udvidelse af regionernes lånerammer for 2008 til investeringer på kræftområdet. Med aftalen udvides regionernes lånerammer for 2008 med 850 mio. kr. Derudover er der enighed om at drøfte afsættelse af lånerammer til udstyr på kræftområdet i forbindelse med økonomiaftalerne for 2009 og 2010.

Aftale om reviderede lønforudsætninger

Regeringen, KL og Danske Regioner drøftede i december de økonomiske rammer for de forestående forhandlinger om overenskomster på de offentlige områder fra 2008. På den baggrund var der enighed om en opjustering fra 3,25 pct. til 4,0 pct. af den tekniske forudsætning i økonomiaftalerne om stigningen i de kommunale og regionale lønudgifter fra 2007 til 2008.

Opjusteringen af lønforudsætningerne skal ses i lyset af et højere skøn for den private lønudvikling end forudsat i foråret 2007 og hensynet til en mere jævn profil for de offentlige lønninger henover overenskomstperioden. På den baggrund er det muligt at hæve rammen for de aftalte lønstigninger i 2008 i stedet for automatiske, generelle efterreguleringer på et senere tidspunkt.

De aftalte niveauer for de kommunale og regionale serviceudgifter i 2008 og frem løftes som konsekvens heraf med henholdsvis 940 mio. kr. og 300 mio. kr. De statslige bloktilskud reguleres tilsvarende for at sikre finansiering til disse udgifter.

2.6 Satspuljen for 2008

Satspuljen for 2008 udgør 813,4 mio. kr. Hertil kommer 38 mio. kr., som regeringen vil søge satspuljepartiernes tilslutning til at omprioritere. Det forventes derfor, at der vil skulle udmøntes samlet set 851,4 mio. kr. i 2008 forbindelse med udmøntning af årets satspulje, *jf. tabel 2.6.*

Regeringen foreslår at prioritere satspuljen til blandt andet psykiatri, handlingsplan for Lige Muligheder, udsatte grupper og handicappede samt integration og svage grupper på arbejdsmarkedet.

	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Psykiatri	120	268	303	336
Handlingsplan for Lige Muligheder	150	150	150	150
Udsatte grupper	270	297	286	283
Handicappede, integration og svage grupper på arbejdsmarkedet samt øvrige initiativer	311	307	348	354
Satspulje for 2008, i alt	851	1.022	1.087	1.123

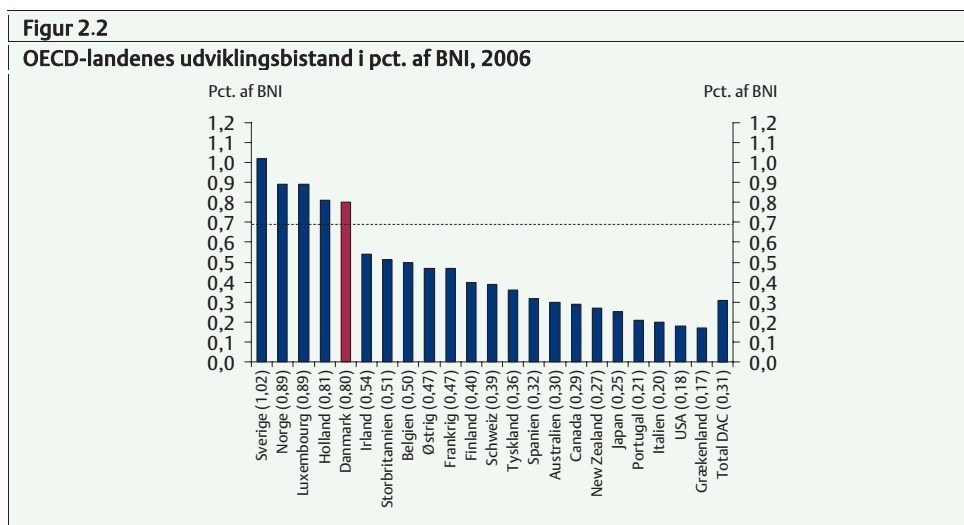
Af satspuljen er der på § 35.11.04 indbudgetteret 31,0 mio. kr. årligt til finansiering af videreførelse af midler til Træningsskolernes Arbejdsmarkedsuddannelser (TAMU), 8,2 mio. kr. i 2008 og 10,1 mio. kr. årligt i 2009-2011 til finansiering af udgifterne i forbindelse med vejledning om ordination af lægemidlet buprenorphin (alternativ til metadon), 7,5 mio. kr. årligt til finansiering af diæter til ældrerådsmedlemmer og 2,1 mio. kr. årligt til finansiering af efterregulering af lov om udsatte gravide.

På § 35.11.04 er der endvidere indbudgetteret hhv. 19 mio. kr. i 2008, 121 mio. kr. i 2009, 157 mio. kr. i 2010 og 191 mio. kr. i 2011 til finansiering af undersøgelses- og behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien. Dette initiativ indgår i regeringens udspil til en kvalitetsreform og er dermed en del af den samlede kvalitetspulje på 10 mia. kr., *jf. afsnit 2.2.*

I januar 2008 tiltrådte Finansudvalget, at der på forhånd udmøntes 26,9 mio. kr. af satspuljen for 2008 til en række satspuljefinansierede projekter og lovbundne bevillinger, der er vurderet at have et bevillingsmæssigt problem i starten af 2008 som følge af den midlertidige bevillingslov for 2008. Den samlede pulje til forhandling i forbindelse med satspuljeforhandlingerne i februar 2008 er således tilsvarende mindre.

2.7 Udviklingsbistand

Det er regeringens sigte over en årrække at øge udviklingsbistanden fra det nuværende niveau på 0,8 pct. af BNI. På finanslovsforslaget for 2008 afsættes der yderligere ca. 650 mio. kr. i udviklingsbistand i 2008 i forhold til 2007. Korrigeret for prisudviklingen svarer dette til en stigning på ca. 300 mio. kr. Hermed fastholder Danmark sin position blandt de lande i verden, der relativt set yder den største udviklingsbistand til verdens fattigste lande, *jf. figur 2.2.*

Anm.: FN anbefaler, at OECD-lande yder 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand, *jf. den stiplede linje.*

Med forøgelsen stiger den danske udviklingsbistand fra ca. 13,9 mia. kr. i 2007 til ca. 14,5 mia. kr. i 2008. Udviklingsbistanden udgør dermed på finanslovsforslaget for 2008 ca. 0,81 pct. af BNI. Den forventede prioritering af udviklingsbistanden i 2008 fremgår af *tabel 2.7.*

Regeringen vil indenfor rammerne af den øgede udviklingsbistand afsætte en klimapulje på 100 mio. kr. i 2008, der skal stige til 500 mio. kr. i 2012. Puljen skal anvendes til en styrket klimaindsats ikke mindst i verdens fattigste lande. Puljen finansieres i 2008 ved at reducere reserven til indkøb af JI/CDM-kreditter, idet blandt andet beslutningerne om indeksering af energiafgifter, påbud om iblanding af biobrændstoffer i benzin og diesel, støtte til udbredelse af varmepumper, omlægning af bilafgifter mv. har en CO₂-reducerende effekt.

Tabel 2.7	
Den samlede udviklingsbistand, 2008	
	2008
Mio. kr. (2008-priser)	
Bilateral bistand	8.472
<i>Heraf programbistand til Afrika</i>	3.084
Multilateral bistand	3.843
Fællesskabsfinansieret EU-bistand	918
Administration af udviklingsbistanden	683
Modtagelse af flygtninge i Danmark	239
Andet	284
Reserve til uforudsete hændelser	100
Dansk udviklingsbistand, i alt ¹⁾	14.539

1) Inklusive klimapulje på 100 mio. kr.

Regeringen sigter på, at mindst 2/3 af den bilaterale udviklingsbistand skal gå til Afrika, og den bilaterale program- og projektbistand til Afrika øges således med ca. 600 mio. kr. i 2008 til i alt ca. 3,1 mia. kr. Med henblik på at sikre den størst mulige effekt af bistanden til Afrika nedsætter regeringen en Afrika-kommission.

Endvidere arbejdes der for at fremme FN's 2015-mål om ligestilling og styrkelse af kvinders muligheder i verdens fattigste lande. Udviklingsbistanden til fremme af kvinders rettigheder og muligheder fordobles fra 200 mio. kr. i 2008 til 400 mio. kr. frem mod 2010. Der afsættes endvidere ca. 800 mio. kr. i 2008 til bekæmpelse af hiv/aids. Midlerne til bekæmpelse af hiv/aids forventes i de kommende år at blive yderligere øget til ca. 1 mia. kr. årligt.

2.8 Styrket indsats på klimaområdet

Med finanslovsforslaget afsættes udover klimapuljen på 100 mio. kr. i 2008 yderligere i alt 656 mio. kr. til nye initiativer på klimaområdet i 2008, herunder til regeringens klimaplan, jf. tabel 2.8. Klimaplanen sikrer, at udledningen af CO₂ reduceres med 21 pct. i forhold til udledningerne i Danmark i 1990. Det sikres herved, at Danmark når de fastsatte målsætninger i Kyoto-aftalen. I beløbet indgår en reserve på 450 mio. kr., hvormed der er taget højde for, hvis Danmark mod forventning ikke kompenseres for basisårsproblemet.

Danmark skal være vært for det internationale klimatopmøde i 2009. Forberedelsen og afviklingen af klimatopmødet er en stor opgave, der prioriteres højt. Der er afsat en ramme på i alt 116 mio. kr. i 2008 til understøttende aktiviteter og forberedelse af klimatopmødet, herunder ved omprioritering inden for udviklingsbistanden. Af den samlede ramme på 116 mio. kr. afsættes 35 mio. kr. på en reserve til ekstraordinære og uforudsete udgifter. Finansieringsbehovet for 2009 vil blive afklaret i løbet af 2008 og indarbejdes på finansloven for 2009.

Tabel 2.8				
Klima – nye initiativer på FFL08 ¹⁾				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Initiativer i klimaplanen, heraf	535	40	13	2
- Overvågning af CO ₂ -optag i skove og jorde	20	25	13	2
- Kampagne til fremme af varmepumper	15	15	-	-
- Reserve til finansiering af JI/CDM-projekter	50	-	-	-
- Reserve til sikring af overholdelse af kvotdirektivet	450	-	-	-
Forberedelse af klimakonference i 2009	116	40	-	-
Organisering af klimatilpasningsindsats	5	3	3	-
I alt	656	83	16	2

1) Klimapulje på 100 mio. kr. er medregnet under udviklingsbistand, *jf. tabel 2.7.*

Regeringen har fremlagt et udspil til en national energistrategi frem mod 2025 med henblik på at sikre Danmark en både robust, omkostningseffektiv og miljørigtig energiforsyning. Målene er blandt andet at forøge andelen af vedvarende energi til mindst 30 pct. af energiforbruget i 2025 samt at fordoble forskningsindsatsen frem mod 2010.

2.9 Natur og miljø

Med finanslovsforslaget for 2008 styrker regeringen vand- og naturindsatsen. Regeringen udmønter i alt 332 mio. kr. i 2008 og 2009 til en forstærket vand- og naturindsats som led i rammeaftalen om en forstærket vand- og naturindsats fra finansloven for 2007 mellem regeringen og Dansk Folkeparti om udmøntning af miljømilliarden, *jf. tabel 2.9.* Midlerne udmøntes med 139 mio. kr. i 2008 og 193 mio. kr. i 2009. Profilen er ændret i forhold til budgetteringen på finansloven for 2007. Indsatsen skal medvirke til at sikre flere habitater, et renere vandmiljø, mere natur, flere naturoplevelser for borgerne samt opfyldelse af internationale forpligtelser.

Tabel 2.9				
Natur og miljø – større nye initiativer på FFL08				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Forstærket vand- og naturindsats	139	193	-	-
Startkapital til nationalparker	10	10	-	-
Kærgård Klitplantage - afværgeforanstaltninger	8	8	-	-
Jordforurenede grunde	50	50	50	50
Øvrige nye initiativer ¹⁾	20	5	4	4
I alt	227	266	54	54

1) Vedrører kontrol med transport af farligt affald, et nyt affaldsdatasystem og et bevillingsløft til Naturklagenævnet med henblik på at sikre en hurtigere og mere effektiv sagsbehandling.

Endvidere udmøntes der på finanslovsforslaget for 2008 årligt 10 mio. kr. i 2008 og 2009 som startkapital til etablering af nationalparker. Etableringen sker i henhold til aftalen om nationalparker fra juni 2007 mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og SF.

Som opfølgning på aftalen er forligskredsen – som siden er udvidet med Ny Alliance – den 17. januar 2008 blevet enige om at igangsætte en procedure for oprettelse af fire nye nationalparker. Aftalen vil blive søgt finansieret af ikke-udmøntede midler under miljømilliarden.

Herudover vil regeringen afsætte i alt 15 mio. kr. ekstra til afværgeforanstaltninger ved Kærgård Klitplantage i 2008-2009, så befolkningen på sigt igen kan færdes uden restriktioner i det naturskønne område ved plantagen.

Der er afsat yderligere 50 mio. kr. årligt til kortlægning af og oprydning på jordforurenede grunde som følge af aftalen om regionernes økonomi for 2008, *jf. også afsnit 2.5.*

2.10 Andre initiativer

Nye sundhedsinitiativer (sundhedsreserve)

Der er på finanslovsforslaget afsat en reserve til initiativer på sundhedsområdet. Regeringen vil foreslå, at reserven anvendes til følgende nye initiativer:

- **Pneumokokvaccine til børn.** Pneumokokker kan være årsag til en række infektioner, hvoraf den mest alvorlige er hjernehindebetændelse (meningitis).
- **Vaccine mod livmoderhalskræft.** En infektion med HPV-virus kan medføre livmoderhalskræft. For de fleste forsvinder infektionen igen, men hos nogle forbliver den, og det øger risikoen for udvikling af bl.a. livmoderhalskræft.
- **Screening af donorblod.** Med en forbedret screeningsmetode, den såkaldte NAT-screening, i blodbankerne kan risikoen for transfusionsoverført smitte

stort set elimineres. NAT-screeningen forbedrer mulighederne for at spore Hepatitis- og HIV-virus.

Tabel 2.10				
Reserve til sundhedsinitiativer				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Sundhedsreserve	190	300	300	300
Budgetregulering	-190	-300	-300	-300

Der er afsat en budgetregulering til finansiering af initiativerne, der modsvarer reserven. Budgetreguleringen foreslås udmøntet ved ændringer i medicintilskudsreglerne, hvor det forudsatte provenu kan tilvejebringes ved at justere de beløbsgrænser for samlet medicinkøb, der udløser gradvist højere offentligt tilskud.

Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens flerårsaftale udløber med udgangen af 2007. For at kunne fastholde aktivitetsniveauet i kriminalforsorgen fra 2008 er der på finanslovsforslaget for 2008 afsat en reserve på i alt 1.065 mio. kr. i 2008-2011, *jf. tabel 2.11*.

Bevillingsniveauet i kriminalforsorgen i 2008-2011 udgør med reserven ca. 2½ mia. kr. årligt. Regeringen vil udmønte reserven og finde finansiering sammen med Folketingets partier i forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 2008.

Tabel 2.11				
Reserve vedrørende kriminalforsorgen				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Reserve vedr. kriminalforsorgen	230	240	275	320
Finansiering	-230	-240	-275	-320

Forhøjelse af børnefamilieydelsen

Regeringen vil forhøje børnechecken med 2.000 kr. årligt pr. barn under 3 år i 2008. På finanslovsforslaget for 2008 er der således afsat 400 mio. kr. i 2008 og frem til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år. De 400 mio. kr. svarer til, at forhøjelsen på 2000 kr. pr. barn under 3 år får fuld virkning i 2008.

Styrket fødevarekontrol

Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten indgik i maj 2007 et forlig om en styrkelse af fødevarekontrollen, der tilfører fødevarekontrollen 66 mio. kr. i 2008, 61 mio. kr. i 2009 og 57 mio. kr. i 2010, *jf. tabel 2.12*. Ny Alliance har efterfølgende tilsluttet sig forliget.

Med forliget indføres et nyt tilsynskoncept baseret på en øget risiko- og behovsorientering, en styrkelse af Smiley-ordningen, bedre sanktionsmuligheder, øget rådgivning til virksomheder samt forbedrede klagemuligheder. Ligeledes sikres et generelt kvalitetsløft i Fødevarestyrelsens arbejde.

Tabel 2.12			
Styrket fødevarekontrol			
	2008	2009	2010
Mio. kr. (2008-priser)			
Styrket fødevarekontrol, i alt	66	61	57

Anm.: Idet en del af fødevarekontrollen er gebyrfinansieret, tilføres fødevarekontrollen en nettomerbevilling på 58,0 mio. kr. i 2008, 52,5 mio. kr. 2009 og 48,9 mio. kr. i 2010.

2.11 Budgetforbedringer

Med henblik på at finansiere den samlede finanslov inden for rammerne af regeringens økonomiske målsætninger indeholder finanslovsforslaget en række konkrete budgetforbedringer. En del af disse har virkning fra 2009.

Indkøb i staten

Som led i anden fase af statens indkøbsprogram effektiviseres det statslige indkøb svarende til en budgetforbedring på 119 mio. kr. i 2008. Effektiviseringen betyder, at staten under ét kan foretage samme anskaffelser af produkter og ydelser, men til en billigere pris.

I anden fase af indkøbsprogrammet er gennemført seks udbud inden for indkøbskategorierne IT-infrastruktur (PC-arbejdsstationer, servere og lagringsmedier (storage)) og telefoni og datakommunikation (telefoni, hjemmearbejdspladser og datakommunikation). De nye indkøbsaftaler er trådt i kraft 1. januar 2008.

Derudover er der indgået en aftale om indkøb af brugergrænseflade-software (for eksempel Word, Excel mv.), ligesom der er gennemført et udbud af Statens Koncern Betalinger (SKB), som reducerer institutionernes udgifter til håndtering af deres betalinger.

På baggrund af udbuddene i anden fase af indkøbsprogrammet er der beregnet en samlet indkøbsindkøbs effektivisering på 119 mio. kr. i 2008 med en stigende profil frem mod 2011, *jf. tabel 2.13*.

Tabel 2.13				
Indkøbs effektiviseringer i staten				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Indkøbs effektiviseringer	-119	-173	-201	-218

Sygedagpenge

De samlede udgifter til sygedagpenge ventes at stige fra godt 10 mia. kr. i 2002 til knap 14 mia. kr. i 2007.

For at dæmpe udgiftsudviklingen foreslås det at udvide den periode, hvori arbejdsgivere som udgangspunkt afholder alle udgifter til sygedagpenge fra de nuværende 15 kalenderdage til 21 kalenderdage (3 uger). Forslaget vil samtidig tilskynde den enkelte arbejdsgiver økonomisk til i højere grad at forebygge det kortvarige sygefravær.

Forslaget vil indebære statslige mindreudgifter på 260 mio. kr. i 2008 og 350 mio. kr. årligt herefter, *jf. tabel 2.14*. En andel af provenuet reserveres til finansiering af regeringens kommende handlingsplan for nedbringelse af sygefraværet.

Tabel 2.14				
Provenuvirkning ved udvidelse af arbejdsgiverperioden for sygedagpenge				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Arbejdsgiverperiode på 21 kalenderdage	-260	-350	-350	-350

Justering af regler om G-dage i lov om arbejdsløshedsforsikring

Arbejdsgivere betaler i dag a-dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag til en forsikret lønmodtager (såkaldte G-dage), hvis lønmodtageren bliver ledig som følge af afskedigelse, hjemsendelse, ophør af opgave og tidsbestemt akkord eller lignende.

Det foreslås at øge antallet af dage med arbejdsgiverbetalt dagpengegodtgørelse fra 2 til 3 dage. Hensigten med forslaget er at nedbringe korttidsledigheden. Forslaget skærper arbejdsgivernes tilskyndelse til at planlægge arbejdet, så behovet for tilpasning af antallet af ansatte reduceres.

Tabel 2.15				
Provenuvirkning ved forøgelse af antallet af G-dage				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Forøgelse af antallet af G-dage fra 2 til 3	-25	-50	-50	-50

Det skønnes, at forslaget indebærer offentlige mindreudgifter på 25 mio. kr. i 2008 (halvårsvirkning) og 50 mio. kr. årligt herefter, *jf. tabel 2.15*.

Reduktion af forskningsreserve

I 2006 indgik regeringen en bred politisk aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om en globaliseringspulje på 2 mia. kr. i 2007 stigende til 10 mia. kr. i 2012. Blandt andet i lyset af de betydelige stigninger i forskningsbevillingerne, der følger af indfasningen af globaliseringsaftalen, er der indbudgetteret en række nye forskningsinitiativer på finanslovsforslaget for 2008. På den baggrund nulstilles den forskningsreserve, der hidtil har været afsat. Den ændrede budgettering medfører en budgetforbedring på 55 mio. kr. i 2008 og på 136 mio. kr. i 2009. Dette ændrer ikke ved, at de offentlige forskningsbevillinger skal udgøre 1 pct. af BNP i 2010, *jf. afsnit 2.4*.

Nedlægning af tilskudspulje til almennyttige institutioner og foreninger

Regeringen foreslår at nedlægge puljen til tilskud til almennyttige institutioner og foreninger, hvilket vil indebære en mindreudgift på 15 mio. kr. om året. Ordningen blev indført i 1993 i forbindelse med ændringerne af skattereglerne, der gradvist reducerede det ligningsmæssige fradrag for bidrag til almennyttige foreninger. Dette formål er mindre aktuelt i dag, blandt andet fordi skattefradraget for bidrag til velgørende foreninger er fordoblet fra 2007.

Forslaget skal samtidig ses i sammenhæng med, at det i forbindelse med finansloven for 2007 blev besluttet at yde delvis kompensation for købsmoms for almennyttige foreninger. Som følge heraf blev der på finansloven for 2007 afsat en tilskudspulje på 21 mio. kr. i 2007 stigende til 53 mio. kr. i 2010.

Nedlæggelse af renteudligningsordning

Renteudligningsordningen giver mulighed for, at virksomheder kan få eksportkreditter med en lang kredittid til en fast rente uden yderligere renteomkostninger. Ydelser af denne art tilbydes af de finansielle markeder. Renteudligningsordningen forslås på den baggrund nedlagt.

Øget harmonisering af boligstøtteregler for pensionister i egen ejer- og andelsbolig

De senere års udvikling på boligmarkedet har været gunstig for andelshavere med billigere finansiering og stigende andelsværdier. Samtidig er andelsboligforeninger friholdt for ejendomsværdibeskatning.

Med afsæt heri foreslår regeringen at gennemføre en øget harmonisering af boligstøttereglerne for pensionister i egen ejer- og andelsbolig, således at andelshavere fremover modtager boligstøtte i form af et lån i stedet for 40 pct. som tilskud og 60 pct. som lån. Ændringerne gennemføres kun for nye støttemodtagere og medfører offentlige mindreudgifter på 4 mio. kr. i 2008 voksende til 37 mio. kr. i 2011, *jf. tabel 2.16*.

Tabel 2.16				
Øget harmonisering af boligstøtteregele for pensionister i egen ejer- og andelsbolig				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Øget harmonisering af boligstøtteregele	-4	-16	-26	-37

Reduktion i statens energiforbrug

Statens energiforbrug af el og varme pr. m² er steget de seneste år.

I forlængelse af regeringens klimastrategi og målsætningerne i regeringens energistrategi om at reducere det samlede energiforbrug vil regeringen fra 2008 fastsætte målsætninger om en konkret reduktion i statens energiforbrug. Pejlemærket er, at det samlede energiforbrug til el og varme i staten skal være reduceret med 10-15 pct. i 2010 i forhold til energiforbruget i 2006.

Regeringen vil tage initiativ til en intensivning af indsatsen for at reducere energiforbruget, blandt andet ved at revidere de nuværende retningslinjer mv. for energieffektiviseringer i statslige institutioner.

Med reduktionen af energiforbruget reduceres også statens udgifter til energi. Som følge heraf er der indbudgetteret en budgetforbedring på finanslovsforslaget på 59 mio. kr. i 2009 og 119 mio. kr. i 2010 og frem, *jf. tabel 2.17*.

Tabel 2.17				
Reduktion af statens udgifter til energi				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Reduktion af statens udgifter til energi	-	-59	-119	-119

Målrkning af erhvervsstøtteordninger

Direkte erhvervsstøtte kan forvrjde og forhindre både effektiv konkurrence og nødvendige strukturtilpasninger. Det er således hensigtsmæssigt med mellemrum at gennemgå statens erhvervsstøtteordninger for at identificere eventuelle uhensigtsmæssigheder.

Regeringen vil derfor igangsætte et arbejde, hvor en række erhvervsstøtteordninger skal vurderes med henblik på at udarbejde konkrete forslag til en målrkning og reduktion af den statslige erhvervsstøtte mv. Forslagene skal bidrage til at sikre en budgetforbedring på 450 mio. kr. årligt fra 2009 og frem, *jf. tabel 2.18*.

Tabel 2.18				
Måltrening af erhvervsstøtteordninger mv.				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Måltrening af erhvervsstøtteordninger mv.	-	-450	-450	-450

Digitalisering af Statens Uddannelsesstøtte

Regeringen har besluttet at igangsætte en fuld digitalisering af Statens Uddannelsesstøtte (SU). Digitaliseringen giver nye selvbetjeningsmuligheder for de studerende og heraf afledte serviceforbedringer. Obligatorisk digitalisering af SU ændrer ikke på, at særligt udsatte elever, som f.eks. personer med fysiske handicap, stadig har mulighed for at modtage personlig vejledning og støtte til ansøgningsprocessen.

Ved at gøre det obligatorisk for studerende at ansøge digitalt om SU og effektivisere SU-administrationen kan der desuden opnås en effektiviseringsgevinst på 50 mio. kr. fuld indfaset i 2011, *jf. tabel 2.19*. Effektiviseringsgevinsten skyldes bl.a., at det er hurtigere at sagsbehandle en digital ansøgning frem for en fysisk ansøgning.

Tabel 2.19				
Digitalisering af SU				
	2008	2009	2010	2011
Mio. kr. (2008-priser)				
Samlet effektiviseringsgevinst	-	-12	-32	-50

2.12 Obligatorisk opsparing

Finanslovsforslaget for 2008 indeholder en obligatorisk opsparing på ministerområdernes driftsrammer i 2008 på 1 pct. svarende til ca. 1 mia. kr. Det er op til de enkelte ministerier at fordele opsparingen inden for ministerområdets driftsrammer. Opsparingen frigives i 2009 under hensyntagen til konjunktursituationen.

For at opnå den fulde virkning af den obligatoriske opsparing vil der i forbindelse med opsparingen ske en midlertidig fastfrysning af ministeriernes uforbrugte bevilninger i 2008.

2.13 Udskydelser

I lyset af den aktuelle konjunktursituation foreslår regeringen en række konkrete udskydelser, der kan medvirke til at dæmpe finanspolitikens aktivitetsvirkning. Regeringen vil i forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 2008 søge forligspartiernes tilslutning hertil. Hertil kommer, at der er udskudt udgifter svarende til 300 mio. kr. i forbindelse med kvalitetsreformen fra 2008 til senere som følge af, at finansloven for 2008 først forventes vedtaget i april 2008, *jf. afsnit 2.2*.

Loft over udbetalinger fra Højteknologifonden

På finanslovsforslaget fra august var der budgetteret med øgede udbetalinger fra Højteknologifonden på 80 mio. kr. i 2008 og 160 mio. kr. i 2009. Uddelingerne fra fonden foreslås midlertidigt fastholdt på 2007-niveauet på 280 mio. kr. Den midlertidige udskydelse af de øgede uddelinger opsamles i fonden til senere uddeling.

Der foretages fortsat et årligt kapitalindskud på 2 mia. kr. til Højteknologifonden.

Loft over udbetalinger fra Grundforskningsfonden

Det foreslås, at der lægges et loft over uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond på 275 mio. kr. i 2009, hvorved udgifterne reduceres med 50 mio. kr. i forhold til det hidtil forudsatte. Disse midler forbliver i fonden til senere uddeling.

Udskydelse af statslige byggeprojekter og vedligeholdelsesarbejder

Der stilles forslag om at udskyde statslige byggeprojekter og vedligeholdelsesarbejder på bygninger på Videnskabsministeriets område for 220 mio. kr. i 2008 og for 355 mio. kr. i 2009 (udgifts- og aktivitetsvirkning). Omkostnings- og dermed bevillingsmæssigt er der tale om en mindrebevilling på 80 mio.kr. i 2008 og en merbevilling på 59 mio. kr. i 2009 og på 13 mio. kr. i 2010. Det omfatter Københavns Universitets byggeri på Amager (udskydes ét år), byggeriet til Steno Museet ved Aarhus Universitet og 2. etape af Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (udskydes begge til efter 2011). Derudover foreslås det, at byggeriet af Musikkens Hus i Aalborg ikke gennemføres.

Udskydelse af initiativer på vand- og naturområdet

Rammeaftalen om vand- og naturindsatsen 2007-2009 indeholder initiativer for i alt 558 mio. kr. Det foreslås, at udskyde initiativer på vand- og naturområdet for i alt 100 mio. kr. fra 2008 til 2009.

Justeret afløbsprofil for vejprojekter

Regeringen foreslår at justere afløbsprofilen for udvalgte vejprojekter således, at der udskydes anlægsudgifter for i alt 150 mio. kr. fra 2008 til de følgende år.

2.14 Kompenserende statslig skattnedsættelse i lyset af kommuneskattestigninger i 2008

I budgetterne for 2008 har kommunerne hævet kommuneskatten med i alt 2,2 mia. kr. i 2008. Heraf ligger $\frac{1}{4}$ mia. kr. inden for et uudnyttet rum for kommunale skattestigninger, jf. *Budgetoversigt 2, august 2007*, mens de 2 mia. kr. i overensstemmelse med skattestoppet skal modsvares af lavere statskat.

De 2 mia. kr. vil blive udmøntet ved en nedsættelse af bundskatten med 0,22 pct.-enheder, dvs. fra 5,48 til 5,26 pct.

Den kompenserende statslige skatnedsættelse indregnes i forskudsregistreringen for 2009, således at bundskatten sænkes med 0,44 pct.-enheder i 2009. Virkningen af øget kommuneskat i 2008 for årene 2008 og 2009 kompenseres dermed under ét i 2009. Fra og med 2010 er bundskatten 5,26 pct. Borgerne får således set under ét fuld kompensation for de kommunale skattestigninger i 2008.

2.15 Justering af aftalesystemet for den kommunale økonomi

Regionernes foreløbige indberetninger af budgetterne for 2008 til Velfærdsministeriet viser, at regionerne samlet set overholder aftalen med regeringen om regionernes økonomi for 2008. Danmarks Statistik har endnu ikke offentliggjort de endelige budgettal for regionerne.

Kommunerne har vedtaget budgetter for 2008, der indebærer et brud på aftalen om kommunernes økonomi fra juni 2007. De endelige budgettal fra Danmarks Statistik viser, at serviceudgifterne ligger 0,9 mia. kr. over det aftalte udgiftsniveau, mens bruttoanlægsudgifterne ligger 0,2 mia. kr. over det forudsatte niveau. Med en samlet skattestigning på 2,2 mia. kr. indebærer kommunernes budgetter samtidig skattestigninger på 1,4 mia. kr. mere end det aftalte.

De kommunale budgetter for 2008 viser en realvækst i serviceudgifterne (netto) på 2,6 mia. kr.¹ i forhold til budgetterne for 2007.

Regeringen har tilkendegivet, at kommunerne ikke vil blive anmodet om at genåbne budgetterne for 2008, men at de kan disponere inden for de vedtagne budgetter og med de vedtagne skatteprocenter.

For at modvirke risikoen for yderligere overskridelser af de aftalte økonomiske rammer for 2008 i en situation med kapacitetspres i økonomien har regeringen tilkendegivet følgende:

- For at understøtte, at kommunerne overholder de vedtagne budgetter for 2008 indføres der en mekanisme med individuel modregning i bloktilskuddet (for 2009) i tilfælde af, at kommunerne under ét overskrider henholdsvis de budgettede service- og anlægsudgifter (brutto).
- Regeringen vil i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2009 tage afsæt i det aftalte udgiftsniveau for 2008.
- Kommunerne anmodes om at indberette budgetstatus i forbindelse med økonomiforhandlingerne for 2009.
- Kommunerne anmodes om at udvise tilbageholdenhed med hensyn til udgiftsudviklingen i 2008 og kun at sætte de mest nødvendige anlægsprojekter i gang.

¹ Ekskl. aktivitetsbestemt medfinansiering, der indgår i opgørelsen af væksten i de regionale sundhedsudgifter.

Aftalesystemet for den kommunale økonomi hviler på, at indgåede aftaler overholdes, og regeringen vil derfor drøfte rammerne for aftalesystemet med KL.

Regeringen vil etablere nye rammer for budgetsamarbejdet for at sikre, at de kommunale skatter fremover ligger inden for skattestoppets rammer, og at udgiftsudviklingen i den kommunale økonomi flugter med aftalerne.

2.16 Handlingsplan for at frigøre ressourcer til mere borgernær service

I de kommende år vil rammerne for væksten i de offentlige udgifter være begrænset blandt andet som følge af den demografiske udvikling med et faldende antal danskere i de mest erhvervsaktive aldre. Regeringen vil derfor udarbejde en handlingsplan for, hvordan der kan frigøres ressourcer til borgernær service i kommuner og regioner. Målet er over de næste 5 år at frigøre ressourcer svarende til 1 mia. kr. årligt i 2009 stigende til 5 mia. kr. årligt i 2013 gennem:

- Færre ressourcer til administration
- Færre ressourcer til indkøb af varer og lavere energiforbrug
- Færre sygedage
- Bedre arbejdstilrettelæggelse og anvendelse af ny arbejdskraftbesparende teknologi

3. Statens finanser

Resumé
<ul style="list-style-type: none"> • På finanslovsforslaget for 2008 budgetteres med et overskud på statens finanser, dvs. DAU-saldoen, på 76¼ mia. kr. svarende til 4¼ pct. af BNP. DAU-overskuddet skønnes til 95½ mia. kr. i 2007 eller godt 5½ pct. af BNP. • Korrigeret for engangsforhold mv. skønnes DAU-overskuddet til knap 97½ mia. kr. i 2007 og godt 83½ mia. kr. i 2008. Den højere korrigerede DAU-saldo skal navnlig ses i sammenhæng med en korrektion for, at provenuet fra pensionsafkastskatten i 2007 og 2008 skønnes at være lavere end det, der følger af et skønnet normalafkast. • Statens samlede udgifter er budgetteret til 571¾ mia. kr. på finanslovsforslaget for 2008, mens de skønnes til godt 551¾ mia. kr. i 2007. • Statens indtægter er budgetteret til godt 648 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2008 og skønnes at udgøre 647¼ mia. kr. i 2007. • Statens nettokassesaldo, der er relevant i forhold til den umiddelbare statsgældsvirkning, er foreløbigt opgjort til 83½ mia. kr. i 2007 og skønnes til 66¾ mia. kr. i 2008. • Opgjort i pct. af BNP skønnes et fald i statens gæld fra 20 pct. i 2006 til godt 10 pct. i 2008. ØMU-gælden skønnes at falde fra knap 30½ pct. af BNP i 2006 til knap 20¾ pct. af BNP i 2008. • Nettogælden i stat og kommuner skønnes nedbragt fra 2¼ pct. af BNP i 2006 til et forventet nettotilgodehavende på ca. 2¼ pct. af BNP i 2007 og ca. 6 pct. af BNP i 2008.

3.1 Oversigt over statens finanser

På finanslovsforslaget for 2008 er der budgetteret med indtægter på godt 648 mia. kr. og udgifter på godt 571³/₄ mia. kr., *jf. tabel 3.1*. Finanslovsforslaget indebærer således et forventet overskud på statens drifts-, anlægs- og udlånsbudget – den såkaldte DAU-saldo – på ca. 76¹/₄ mia. kr. i 2008. Det svarer til ca. 4¹/₄ pct. af BNP.

Tabel 3.1						
DAU-saldoen, 2007-2008						
	August 2007	2007 Februar 2008	Ændring	August 2007	2008 FFL08	Ændring
Mia. kr. (årets priser)						
Indtægter	629,4	647,3	17,8	639,6	648,1	8,5
Udgifter	554,6	551,8	-2,8	578,3	571,8	-6,5
DAU-saldo	74,8	95,5	20,7	61,3	76,3	15,0
DAU-saldo (pct. af BNP)	4,4	5,6	1,2	3,5	4,3	0,8

På baggrund af helt foreløbige regnskabsoplysninger skønnes et DAU-overskud på 95¹/₂ mia. kr. i 2007 svarende til godt 5¹/₂ pct. af BNP.

De store overskud i 2007 og 2008 skyldes blandt andet den gunstige konjunktursituation samt betydelige merindtægter fra Nordsø-aktiviteterne. DAU-saldoen er følsom over for ændringer i olieprisen og bevægelser på de finansielle markeder, herunder er navnlig provenuet fra pensionsafkastskatten meget følsom over for rente- og aktiekursudviklingen.

Skønnet for DAU-saldoen i 2007 er opjusteret med 20³/₄ mia. kr. i forhold til augustvurderingen. Opjusteringen følger primært af et højere skøn for statens indtægter.

Opjusteringen af indtægtsskønnet i 2007 skyldes især forventede merindtægter fra erhvervsskatterne ekskl. Nordsø-aktiviteterne på godt 9¹/₂ mia. kr., *jf. tabel 3.2*. Heraf kan omkring 5 mia. kr. henføres til restskatter fra 2006 og tidligere år. Dertil kommer et forventet højere provenu fra personskatterne på 3³/₄ mia. kr. og et forventet højere moms- og afgiftsprovenu på 2¹/₂ mia. kr., herunder især fra registreringsafgiften som følge af et højere bilkøb end skønnet i august. Desuden er der merindtægter fra salget af Scandlines på knap 5³/₄ mia. kr. I modsat retning trækker en nedjustering af det forventede provenu fra pensionsafkastskatten på ca. 1 mia. kr.

I forhold til august skønnes der endvidere mindreudgifter til A-dagpenge og kontanthjælp på godt 2 mia. kr. i 2007 i lyset af en lavere ledighed end ventet samt mindreudgifter til aktiveringsydelse og løntilskud på 0,4 mia. kr. Omvendt forventes der i forhold til augustskønnet merudgifter i 2007 til folkepension på 0,8 mia. kr., blandt andet i lyset af den endelige restafregning for 2006.

Tabel 3.2		
Ændring af DAU-saldoen i 2007-2008 siden august		
	2007	2008
Mia. kr. (årets priser)		
Erhvervsskatter til staten, netto (ekskl. Nordsø-aktiviteter)	9,6	2,1
Statens samlede indtægter fra Nordsø-aktiviteter	-1,1	8,5
Persoonskatter til staten (netto)	3,7	-5,4
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	0,9	5,2
Moms og afgifter mv.	2,6	3,2
Pensionsafkastskat	-1,0	-6,2
Indtægter fra salget af Scandlines	5,7	-
A-dagpenge og kontanthjælp	2,1	2,0
Aktiveringsydelse og løntilskud til forsikrede ledige	0,4	1,1
Udskydelser mv., herunder den midlertidige obligatoriske opsparing	-	1,7
Folkepension	-0,8	0,5
Øvrige indtægter og udgiftsposter	-1,4	2,3
Ændring af DAU-saldoen, i alt	20,7	15,0

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal angiver saldoforbedringer.

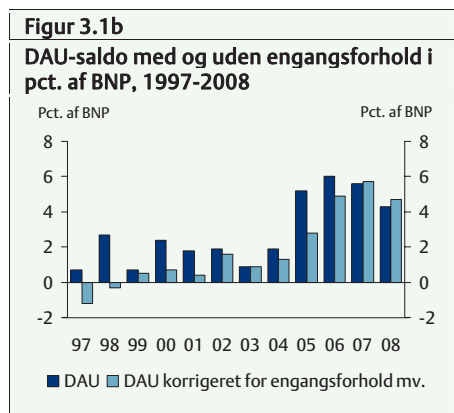
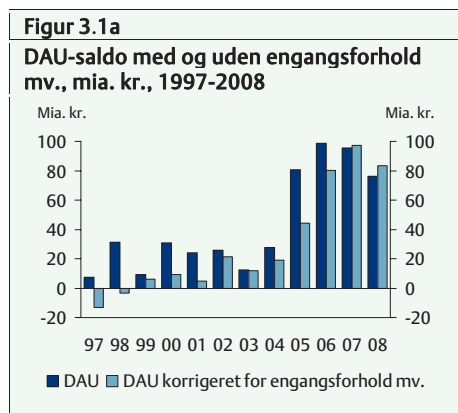
Det højere DAU-overskud i 2008 på 15 mia. kr. kan navnlig henføres til skønnede merindtægter på 8½ mia. kr. fra Nordsø-aktiviteterne i lyset af den forventede højere oliepris. Dertil kommer en opjustering af provenuet fra moms og afgifter på 3¼ mia. kr. blandt andet som følge af en opjustering af det private forbrug.

De ændrede skøn for persoonskatter og arbejdsmarkedsbidraget i 2008 skal ses i sammenhæng med, at skønnet i august var baseret på en nedsættelse af arbejdsmarkedsbidraget, mens skønnet nu beror på skatteaftalen fra september.

Provenuet fra pensionsafkastskatten er nedjusteret med 6¼ mia. kr. i 2008, hvoraf de 4 mia. kr. skyldes, at der nu kompenseres for indførelsen af skattepligt for visse ejendomme som led i omlægningen af pensionsafkastskatten.

Nedjusteringen af ledigheden i 2008 medfører forventede mindredgifter til A-dagpenge og kontanthjælp på 2 mia. kr. samt lavere udgifter til aktiveringsydelse og løntilskud på godt 1 mia. kr. Desuden medfører forslag om udskydelse af en række udgifter en forøgelse af DAU-saldoen på knap 1¼ mia. kr. i 2008.

DAU-saldoen er påvirket af engangsforhold i varierende omfang fra år til år, *jf. figur 3.1a og 3.1b.*

Korrigeret for engangsforhold mv.¹ skønnes DAU-saldoen til knap 97½ mia. kr. i 2007 og godt 83½ mia. kr. i 2008. Målt i forhold til BNP svarer den korrigerede DAU-saldo til ca. 5¾ pct. af BNP i 2007 og ca. 4¾ pct. af BNP i 2008.

I begge år er skønnet for den korrigerede DAU-saldo højere end skønnet for den faktiske DAU-saldo. Den højere korrigerede DAU-saldo skal især ses i sammenhæng med en korrektion vedr. provenuet fra pensionsafkastskatten, der i 2007 og 2008 skønnes at være lavere end det niveau, der følger af et forudsat normalafkast, jf. også bilag 1, der omfatter en samlet oversigt over engangsforhold mv. i årene 1997-2008².

3.2 Statens udgifter

På finanslovsforslaget for 2008 er statens samlede udgifter ekskl. renteudgifter budgetteret til knap 548 mia. kr. i 2008, jf. tabel 3.3.

Opgjort i 2008-prisniveau skønnes de statslige udgifter ekskl. renteudgifter på finanslovsforslaget at stige med knap 5½ mia. kr. i forhold til det seneste skøn for 2007.

¹ DAU-saldoen korrigeret for engangsforhold mv. omfatter ikke korrektioner for konjunkturernes påvirkning og afspejler derfor ikke et strukturelt forløb, således som det beregnes for den strukturelle offentlige budgetsaldo, jf. også kapitel 4.

² Ved opgørelsen af engangsforhold mv. er der for indtægterne fra Nordsø-aktiviteterne foretaget en korrektion svarende til de provenuer, der anvendes i beregningen af den strukturelle saldo på nationalregnskabsform, jf. kapitel 4 samt *Økonomisk Redegørelse*, februar 2008. Der er ikke korrigeret for virkningen af suspensionen af SP-bidraget i 2004-2008.

Tabel 3.3					
De statslige udgifter eksklusive renteudgifter, 2007-2008					
	2007		2008	Ændr.	Ændr.
	FL07	Februar	FFL08	FL07- FFL08	Februar- FFL08
Mia. kr. (2008-priser)					
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	516,7	511,7	515,5	-1,3	3,8
Øvrige udgifter ²⁾	32,1	30,9	32,5	0,3	1,6
Udgifter i alt, ekskl. renteudgifter	548,8	542,5	547,9	-0,9	5,4
Anm.: Statens udgifter ekskl. renteudgifter er opregnet til 2008-priser med generelle pris- og lønstigninger på 3,2 pct.					
1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.					
2) Omfatter børnefamilieydelse og EU-bidrag mv.					

Heraf skyldes godt 3 $\frac{3}{4}$ mia. kr. en stigning i de ministerfordelte udgifter på finanslovsforslaget for 2008. Stigningen afspejler blandt andet en vækst i bloktilskuddet til kommuner og regioner mv., afledt af aftalerne om den kommunale og regionale økonomi i 2008.

Sammenholdt med finansloven for 2007 skønnes de statslige udgifter at falde med knap 1 mia. kr. på finanslovsforslaget for 2008. Dette kan blandt andet ses i sammenhæng med et lavere ledighedsskøn på FFL08 end ved budgetteringen af FL07 og deraf følgende forventede lavere udgifter til A-dagpenge på FFL08 sammenholdt med FL07.

Statens udgifter i 2007

Skønnet for de statslige udgifter i 2007 er nedjusteret med godt 2 $\frac{3}{4}$ mia. kr. i forhold til augustvurderingen, *jf. tabel 3.4*. Statens samlede udgifter skønnes således at blive godt 551 $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2007 opgjort i årets priser.

Nedjusteringen af udgiftsskønnet for 2007 kan primært henføres til en nedjustering af skønnet for de ministerfordelte udgifter, der er godt 1 $\frac{1}{2}$ mia. kr. lavere end skønnet i august. Dette skyldes især lavere udgifter til A-dagpenge og kontanthjælp på godt 2 mia. kr., mens et merforbrug i forsvaret på godt $\frac{1}{2}$ mia. kr. trækker i modsat retning.

Tabel 3.4					
De statslige udgifter i 2007					
	FL07	Augustskøn	Februarskøn	Ændr. FL-februar	Ændr. august- februar
Mia. kr. (2007-priser)					
Ministerfordelte udgifter ¹⁾	500,7	497,4	495,8	-4,9	-1,6
Rente af statsgæld mv.	25,9	26,7	26,1	0,2	-0,6
EU-bidrag mv.	17,7	17,3	16,6	-1,1	-0,7
Børnefamilieydelse	13,4	13,2	13,3	-0,1	0,1
I alt	557,7	554,6	551,8	-5,9	-2,8

1) Drifts-, overførsels- og anlægsudgifter i staten.

Skønnet i februar, der er baseret på ministeriernes rammeredegørelse fra efteråret samt helt foreløbige regnskabsoplysninger for 2007, indebærer statslige udgifter, der er knap 6 mia. kr. lavere end budgetteret på finansloven for 2007. Det skyldes primært lavere ministerfordelte udgifter på knap 5 mia. kr. Dertil kommer en reduktion af EU-bidrag mv. på godt 1 mia. kr.

For de ministerfordelte udgifter kan mindreudgifterne på knap 5 mia. kr. i forhold til FL07 henføres til ændrede skøn, *jf. tabel 3.5*. Den lavere ledighed i 2007 end lagt til grund for budgetteringen på finansloven for 2007 ventes at indebære lavere udgifter til A-dagpenge og kontanthjælp på 4¼ mia. kr. Hertil kommer forventede mindreudgifter på 1¾ mia. kr. til aktiveringsydelse og løntilskud til forsikrede ledige.

På refusionsordningen vedr. kommunal aktivering af kontanthjælpsmodtagere ventes statslige mindreudgifter på godt ½ mia. kr., mens der omvendt skønnes statslige merudgifter på ½ mia. kr. til den centrale refusionsordning på socialområdet.

Samtidig skønnes der merudgifter til sygedagpenge på knap 1 mia. kr. og til barselsdagpenge på godt ¼ mia. kr., men omvendt mindreudgifter til det almene og støttede private byggeri på knap ¾ mia. kr. i 2007.

I forhold til budgetteringen på FL07 er der statslige merudgifter på 2¼ mia. kr. som følge af en overførsel til regionerne som led i økonomiaftalen for 2008. Omvendt er der et mindreforbrug på den kommunale midtvejsreserve på ca. ½ mia. kr. samt mindreudgifter på godt ¾ mia. kr. i bloktilskuddet som følge af kommunalt salg af energivirksomheder sammenholdt med budgetteringen på finansloven for 2007.

Tabel 3.5	
Ændrede skøn over de statslige udgifter i 2007 sammenlignet med FL07	
Mia. kr. (2007-priser)	
Ændrede skøn:	-6,1
- A-dagpenge	-3,8
- Kontanthjælp	-0,5
- Aktiveringsydelse og løntilskud til forsikrede ledige	-1,8
- Refusion vedr. kommunal aktivering af kontanthjælpsmodtagere	-0,6
- Sygedagpenge	0,9
- Barseldagpenge	0,3
- VEU-godtgørelse	-0,3
- Tjenestemandspensioner	-0,3
- Folkepension	0,3
- Førtidspension	-0,6
- Den centrale refusionsordning på socialområdet	0,6
- Den kommunale momsudligningsordning	0,4
- Alment og støttet privat boligbyggeri	-0,7
Andre ændringer:	1,2
- Overførsel til regionerne som led i økonomiaftalen for 2008	2,2
- Ændring i bloktilskud som følge af kommuners salg af energivirksomheder	-0,8
- Den kommunale midtvejsreserve	-0,5
- Merudgifter i forsvaret	0,6
- Øvrige ændringer	-0,3
Ministerfordelte udgifter, i alt	-4,9
Øvrige udgifter:	
- EU-bidrag	-1,1
- Renter af statens gæld mv.	0,2
- Børnefamilieydelse	-0,1
Øvrige udgifter, i alt	-1,0
I alt	-5,9

Statens udgifter på finanslovsforslaget for 2008

På finanslovsforslaget for 2008 er statens samlede udgifter budgetteret til godt 571³/₄ mia. kr. mod ca. 557³/₄ mia. kr. på finansloven for 2007 opgjort i årets priser, *jf. tabel 3.6.*

Tabel 3.6			
De statslige udgifter på FL07 og FFL08			
	FL07	FFL08	Ændr. FL07-FFL08
Mia. kr. (årets priser)			
Driftsramme	106,2	110,5	4,3
Overførselsbudget	386,6	397,4	10,8
Anlægsbudget	7,9	7,6	-0,3
Ministerfordelte udgifter, i alt¹⁾	500,7	515,5	14,8
Renter af statsgæld mv.	25,9	23,9	-2,0
EU-bidrag mv.	17,7	18,5	0,8
Børnefamilieydelse	13,4	14,0	0,6
Statens udgifter, i alt	557,7	571,8	14,1

1) Statens drifts-, overførsels- og anlægsudgifter.

Udgifterne på driftsrammen stiger med ca. 4¼ mia. kr. fra finansloven for 2007 til finanslovsforslaget for 2008 opgjort i årets priser. Stigningen i driftsrammen skal navnlig ses i lyset af kvalitetspuljen, herunder trepartsaftalerne, og globaliseringspuljen, *jf. også kapitel 2*.

Udgifterne på overførselsbudgettet stiger med godt 10¾ mia. kr. fra finansloven for 2007 til finanslovsforslaget for 2008 opgjort i årets priser. Stigningen kan hovedsageligt henføres til bloktilskuddet til regioner og kommuner, der er øget med ca. 12 mia. kr. fra 2007 og 2008.

Renter af statsgæld mv. falder med 2 mia. kr. fra finansloven for 2007 til finanslovsforslaget for 2008. Omvendt stiger udgifterne til børnefamilieydelse, hvilket skal ses i sammenhæng med, at der på finanslovsforslaget for 2008 er afsat 400 mio. kr. i 2008 og frem til en forhøjelse af børnefamilieydelsen for børn under 3 år.

Statens personaleforbrug

På finanslovsforslaget for 2008 er der anført skøn for personaleforbruget i de enkelte år omregnet til årsværk³. Opgørelsen afspejler de ressortomlægninger, der følger af kongelig resolution af 23. november 2007.

I 2008 er det samlede personaleforbrug på finanslovsforslaget for 2008 skønnet til omkring 151.200 årsværk, *jf. tabel 3.7*. Det er en stigning på ca. 1.900 årsværk i forhold til 2007. Udviklingen dækker over mindre ændringer i personaleforbruget på de fleste ministerområder samt større ændringer på Videnskabsministeriets, Justitsministeriets, Miljøministeriets og Skatteministeriets område.

³ Personaleoplysningerne er et foreløbigt skøn for de enkelte ministeriers og institutioners personaleforbrug. De angivne årsværk er ikke bindende for institutionernes årsværksforbrug, *jf. Økonomisk Administrativ Vejledning* (www.oav.dk).

Tabel 3.7					
Statens personaleforbrug på FFL08 før udmøntning af reserver mv. (skøn)					
	2007¹⁾	2008	2009	2010	2011
Antal årsværk					
§ 3. Folketinget	735	737	737	737	737
§ 5. Statsministeriet	107	113	112	108	107
§ 6. Udenrigsministeriet	2.491	2.535	2.532	2.470	2.380
§ 7. Finansministeriet	980	1.041	1.015	992	978
§ 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet	2.276	2.314	2.271	2.237	2.176
§ 9. Skatteministeriet	9.327	8.598	7.924	7.311	7.165
§ 11. Justitsministeriet	21.984	21.275	20.821	20.754	20.652
§ 12. Forsvarsministeriet	25.796	26.116	26.390	25.883	25.357
§ 15. Velfærdsministeriet	2.056	2.170	2.114	2.055	1.993
§ 16. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	2.374	2.353	2.346	2.320	2.308
§ 17. Beskæftigelsesministeriet	3.318	3.383	3.276	3.195	3.106
§ 18. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	560	614	552	539	533
§ 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	26.169	27.890	28.677	28.747	29.077
§ 20. Undervisningsministeriet	35.477	35.851	35.824	35.801	35.789
§ 21. Kulturministeriet	4.592	4.609	4.517	4.456	4.403
§ 22. Kirkeministeriet	42	42	41	40	39
§ 23. Miljøministeriet	2.576	2.893	2.822	2.741	2.706
§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	3.097	3.091	2.946	2.902	2.766
§ 28. Transportministeriet	4.549	4.635	4.543	4.465	4.362
§ 29. Klima- og Energiministeriet	835	965	959	919	902
I alt på FFL08	149.341	151.225	150.419	148.672	146.995
Ændring i forhold til FL07		1.884	1.078	-669	-2.346
Anm.: I personaleopgørelserne er ikke inkluderet personaleforbrug, der vil følge af udmøntning af særlige reserver mv. på FFL08. Visse institutioner indgår ikke i personaleopgørelserne. Der er på § 20. Undervisningsministeriet foretaget en teknisk korrektion i 2007 på 11.900 årsværk som følge af, at personaleopgørelserne i 2007 ikke er ajourførte vedr. almene gymnasier og voksenuddannelsescentre (VUC), der som led i kommunalreformen er overgået fra amterne til staten.					
1) Opgørelsen er korrigeret i lyset af ressortomlægninger, der følger af kongelig resolution af 23. november 2007.					

Det skønnede personaleforbrug på Videnskabsministeriets område stiger med godt 1.700 årsværk fra 2007 til 2008 og med knap 800 årsværk fra 2008 til 2009. Stigningen kan primært henføres til universitetsområdet og skal ses i sammenhæng med udbygningen af forskningen som led i globaliseringsstrategien.

Personaleforbruget på Justitsministeriets område skønnes at falde med godt 400 årsværk fra 2007 til 2008, hvilket navnlig skyldes overførsel af opgaver fra politiet til SKAT og kommunerne. Endvidere afspejler finanslovsforslaget for 2008 et fald i det budgetterede antal årsværk i kriminalforsorgen på godt 300. Faldet er teknisk betinget og kan henføres til, at kriminalforsorgens flerårsaftale udløber med udgangen af

2007. Kriminalforsorgens bevillinger indgår i de politiske forhandlinger om finansloven for 2008.

På Skatteministeriets område skønnes personaleforbruget at falde med godt 700 årsværk fra 2007 til 2008. Faldet skal ses i sammenhæng med stordriftsfordele, reformsynergier i kontrolarbejdet og bedre IT-systemer i SKAT. I modsat retning trækker overførsel af opgaver fra politiet, *jf. ovenfor*.

Det skønnede personaleforbrug i Miljøministeriet er steget med godt 300 årsværk, som primært kan henføres til de regionale miljøcentre, der er oprettet i forbindelse med kommunalreformen i lyset af statens overtagelse af amtslige opgaver.

Samlet set er der på finanslovsforslaget for 2008 budgetteret med et fald på godt 2.300 årsværk fra 2007 til 2011. I opgørelsen er der dog ikke taget højde for, hvor meget personaleforbruget vil blive øget som følge af udmøntningen af diverse reserver på finanslovsforslaget. Reserverne udmøntes i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger.

3.3 Statens indtægter

I 2007 skønnes statens samlede indtægter at udgøre ca. 647¹/₄ mia. kr. Det er en opjustering på godt 17³/₄ mia. kr. i forhold til august, *jf. tabel 3.8*. Opjusteringen skyldes blandt andet en markant opjustering af indtægterne fra erhvervsskatter samt opjustering af provenuet fra personskatterne og registreringsafgiften.

På finanslovsforslaget for 2008 skønnes statens indtægter til godt 648 mia. kr. Det er godt 8 mia. kr. mere end budgetteret på finanslovsforslaget fra august, hvilket bl.a. kan henføres til højere forventede indtægter fra erhvervsskatterne.

I forhold til august er provenuet fra arbejdsmarkedsbidraget i 2008 opjusteret, og personskatteprovenuet er nedjusteret. Det skal navnlig ses i lyset af, at regeringen i september 2007 indgik en aftale med Dansk Folkeparti om Lavere skat på arbejde. Aftalen indebærer, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget bortfalder. Efter de indtil da gældende regler skulle arbejdsmarkedsbidraget nedsættes i 2008 og herefter eventuelt sættes op igen, hvis fx ledigheden stiger, og der dermed bliver underskud i fonden. Dermed ville den daværende ordning kunne forstærke konjunkturudsving. I overensstemmelse med skattestoppet tilbageføres provenuet fra bortfaldet af reguleringen af arbejdsmarkedsbidraget ved at sænke indkomstskatterne, *jf. boks 5.1 i Økonomisk Redegørelse*, februar 2008.

Tabel 3.8						
Statens indtægter						
	2007			2008		
	Aug.	Feb.	Ændr.	Aug.	Feb. FFL08	Ændr.
Mia. kr., årets priser						
Personskat til staten, netto	172,2	175,9	3,7	177,7	172,3	-5,4
Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag	93,9	94,8	0,9	92,4	97,6	5,2
Erhvervsskatter til staten, netto	52,6	61,5	8,9	55,1	63,2	8,2
Moms	174,1	174,3	0,2	181,2	183,2	2,0
Registreringsafgift	22,0	24,3	2,3	22,4	22,8	0,4
Benzin, vægt- og ansvarsafgift mv.	23,9	23,3	-0,6	24,2	23,9	-0,3
Energi- og miljøafgifter	31,3	31,7	0,4	32,0	32,2	0,3
Nydelsesmiddel- og øvrige afgifter	19,4	19,3	-0,1	19,5	19,2	-0,3
Pensionsafkastskat	5,6	4,6	-1,0	6,4	0,2	-6,2
Tinglysningsafgift mv.	9,3	9,7	0,4	8,3	9,4	1,1
Skatter og sociale bidrag i alt	604,3	619,4	15,1	619,1	624,0	4,8
Øvrige indtægter	25,1	27,9	2,7	20,5	24,1	3,6
Indtægter i alt	629,4	647,3	17,8	639,6	648,1	8,5

Indtægtsskønnene for 2007 og 2008 er baseret på den seneste konjunkturvurdering, jf. *Økonomisk Redegørelse*, februar 2008. De væsentligste budgetteringsforudsætninger er vist i *tabel 3.9* nedenfor.

I forhold til augustvurderingen er der for 2007 tale om en beskedent nedjustering af BNP-væksten samt en opjustering af væksten i privatforbruget. Endvidere nedjusteres beskæftigelsen, mens lønsummen opjusteres, hvilket skal ses i lyset af, at det gennemsnitlige antal arbejdstimer pr. person er opjusteret. Udskrivningsgrundlaget for bundskatten er nedjusteret marginalt, mens udskrivningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget er opjusteret marginalt.

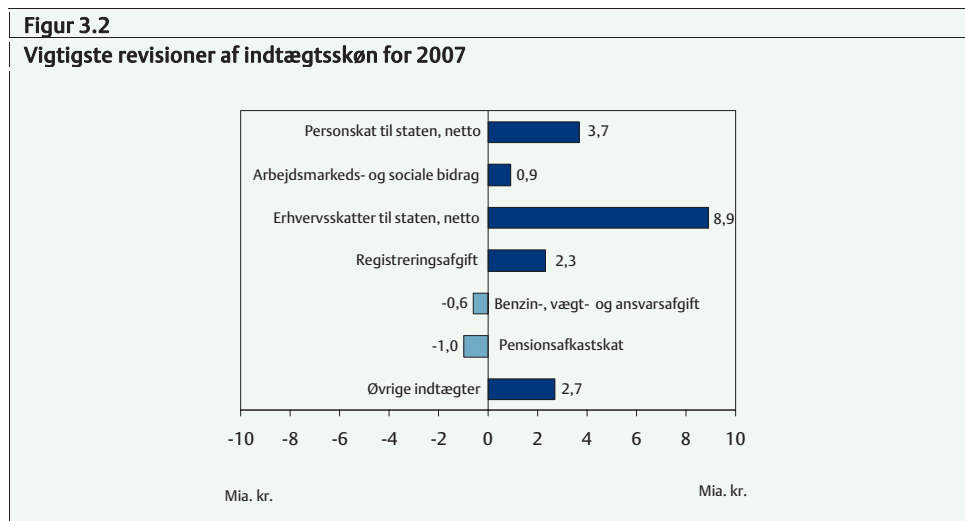
I 2008 er privatforbruget, og herunder bilkøbet, opjusteret med 0,4 pct.-enheder i forhold til augustskønnet. Ledigheden ventes at falde til ca. 81.000 personer. Væksten i momsgrundlaget er opjusteret med ca. 0,8 pct.-enheder. Udskrivningsgrundlaget for arbejdsmarkedsbidraget er opjusteret med godt 4½ mia. kr., mens bundskattegrundlaget er nedjusteret knap 8 mia. kr., bl.a. med baggrund i fastholdelsen af arbejdsmarkedsbidragssatsen på 8 pct.

Tabel 3.9
Budgetteringsforudsætninger, 2007-2008

	2007			2008		
	Aug.	Feb.	Ændr.	Aug.	Feb.	Ændr.
BNP, realvækst i pct.	2,0	1,9	-0,1	1,3	1,4	0,0
Privatforbrug, realvækst i pct.	2,2	2,2	0,1	1,6	2,0	0,4
Heraf bilkøb	-8,0	-2,0	6,0	-4,6	-3,5	1,1
Forbrugerpriser, vækst i pct.	1,8	1,7	-0,1	2,5	2,6	0,1
Momsgrundlag, nominal vækst pct.	4,4	4,5	0,0	3,7	4,6	0,8
Timeløn for LO/DA-arbejder, nominal vækst i pct.	4,6	4,6	0,0	4,5	4,7	0,2
Ledighed, 1.000 personer	98	93	-5	91	81	-10
Beskæftigelse, 1.000 personer	2.828	2.811	-17	2.827	2.816	-11
Udskrivningsgrundlag, bundskat, mia. kr.	852,8	850,5	-2,3	888,9	881,1	-7,8
Udskrivningsgrundlag, arbejdsmarkedsbidrag, mia. kr.	952,1	953,2	1,1	989,2	993,8	4,6
Oliepris, kroner pr. tønde	386	395	9	369	449	80

Statens indtægter i 2007

De væsentligste justeringer af indtægterne i 2007 er vist i *figur 3.2* og er uddybet nedenfor.

Persoonskatterne til staten (175,9 mia. kr.) forventes at indbringe 3,7 mia. kr. mere end skønnet i august. Opjusteringen afspejler blandt andet større udbytteskatter og frivillige indbetalinger end ventet, mens de skønnede kildeskatte er nedjusteret en anelse.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (94,8 mia. kr.) er opjusteret med 0,9 mia. kr. i forhold til skønnet i august, hvilket primært afspejler større indbetalinger af arbejdsmarkedsbidrag end ventet.

Erbhvervsskatter til staten (61,5 mia. kr.) skønnes samlet set at indbringe 8,9 mia. mere end skønnet i august. Indtægterne fra ikke-kulbrinteproducerende selskaber er opjusteret med 9,6 mia. kr. siden august. Heraf kan omkring 5 mia. kr. henføres til restskatter vedrørende 2006 og tidligere år. Opjusteringen skyldes desuden, at den aktuelt gunstige konjunktursituation medfører et større grundlag for selskabsskatten i 2007. Indtægterne fra kulbrinteproducerende selskaber er nedjusteret med 0,7 mia. kr. Det skyldes hovedsagligt, at Energistyrelsens produktionsprognose er nedjusteret siden augustvurderingen som følge af lavere produktion af naturgas i første halvdel af 2007.

Registreringsafgiften (24,3 mia. kr.) skønnes at indbringe 2,3 mia. kr. mere end skønnet i august. Dette kan primært henføres til, at regnskabstal for 2007 viser et højt niveau for både husholdningernes og erhvervenes bilkøb.

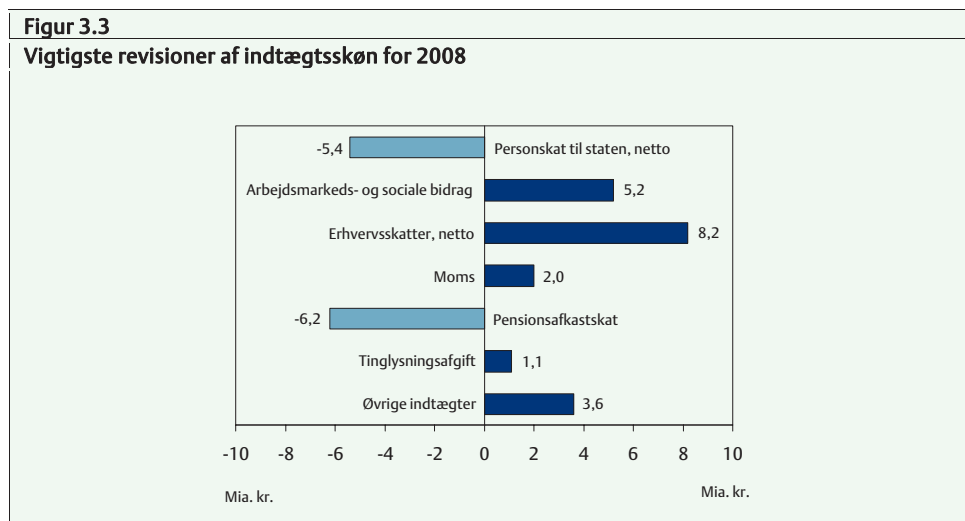
Benzin-, vægt- og ansvarsafgiften (23,3 mia. kr.) er nedjusteret med 0,6 mia. kr. i forhold til skønnet i august. Det kan primært henføres til en nedjustering af skønnet for bøder, konfiskationer og gebyrer under Justitsministeriet samt en nedjustering af benzinafgiften som følge af foreløbige regnskabstal for 2007.

Pensionsafkastskatten (4,6 mia. kr.) skønnes at indbringe 1 mia. kr. mindre end i august. Den relativt lille nedjustering dækker over en stor nedjustering af afkastet på aktier og en stor opjustering af afkastet på obligationer og derivater. Det skyldes, at aktiekursstigningerne var betydeligt lavere end forudsat i august, mens obligationsrenterne steg betydeligt mindre i 2007 end forudsat i august.

Øvrige indtægter (23,5 mia. kr.) er opjusteret med 2,7 mia. kr. i 2007 i forhold til augustskønnet, hvilket kan henføres til salget af Scandlines. I modsat retning trækker nulstilling af kontoen vedr. omlægning af statslige aktiver på § 35 på knap 2 mia. kr. i 2007.

Statens indtægter i 2008

Statens indtægter er budgetteret til ca. 648 mia. kr. på forslaget til finansloven for 2008. De væsentligste justeringer af indtægterne i 2008 i forhold til skønnet i august er vist i *figur 3.3* og er uddybet nedenfor.

Personskatterne til staten (172,3 mia. kr.) skønnes at indbringe 5,4 mia. kr. mindre end i august. Nedjusteringen skal hovedsagligt ses i lyset af skatteaftalen fra september 2007. I 2008 indebærer aftalen, at beskæftigelsesfradraget sættes op fra 2,5 til 4,0 pct. med en parallel forhøjelse af det maksimale beskæftigelsesfradrag fra 7.500 kr. til 12.300 kr., og personfradraget sættes op med 500 kr.

Aftalen indebærer samtidig, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget bortfalder. Efter de indtil da gældende regler skulle arbejdsmarkedsbidraget være sat ned fra 8 pct. til 7,5 pct. i 2008. Bortfaldet af nedsættelsen af arbejdsmarkedsbidraget reducerer umiddelbart personskatterne, idet arbejdsmarkedsbidraget fradrages i grundlagene for indkomstskatterne.

Det fremgår af *Aftale om kommunernes økonomi for 2008* af 10. juni 2007 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, at grundlaget for statsgarantien hviler ”på en forudsætning om uændret lovgivning. Ved efterfølgende ændringer heri med virkning for 2008-grundlaget foretages der efterregulering med henblik på neutralisering af virkningerne.” I forbindelse med den individuelle efterregulering i 2011 for de kommuner, som selvbudgetterer udskrivningsgrundlaget i 2008, vil der således bl.a. blive korrigeret for virkningerne af forhøjelsen af beskæftigelsesfradraget og personfradraget samt suspensionen af SP-bidraget i 2008.

De kommunale budgetter for 2008 viser en samlet stigning i kommuneskatten på 2,2 mia. kr. Inklusiv en uudnyttet mulighed for ændret skat på $\frac{1}{4}$ mia. kr. i forbindelse med skatteudskrivningen i 2007 er der tale om en stigning på knap 2 mia. kr. i forhold til 2002-niveauet for de kommunale skatter. Regeringen vil i overensstemmelse med skattestoppet søge tilslutning til at gennemføre en statslig skattenedsættelse, som kompenserer for højere kommuneskat i 2008. Skattenedsættelsen vil blive søgt

udformet således, at virkningen af øget kommuneskat i 2008 for årene 2008 og 2009 kompenseres under ét i 2009.

Justeringen af skønnet for posten personskatter til staten vil ikke umiddelbart afspejle de højere kommuneskatter i forhold til indholdet af kommuneaftalen, hvilket skyldes, at de højere kommuneskatter umiddelbart er indeholdt i den løbende acontoudbetaling til kommunerne mv. (12-delsrater), som er opjusteret i forhold til det forudsatte i august.

Arbejdsmarkeds- og sociale bidrag (97,6 mia. kr.) er opjusteret med 5,2 mia. kr. Opjusteringen skyldes først og fremmest, at skatteaftalen fra september 2007 indebærer, at den automatiske regulering af arbejdsmarkedsbidraget bortfalder, jf. ovenfor. Efter de indtil da gældende regler skulle arbejdsmarkedsbidraget være sat ned fra 8 pct. til 7,5 pct. i 2008. I medfør af skatteaftalen fastholdes arbejdsmarkedsbidraget på 8 pct.

Erbvervsskatter til staten (63,2 mia. kr.) skønnes at indbringe 8,2 mia. kr. mere end ventet i august. Det skyldes primært at indtægterne fra skatter og afgifter fra kulbrinteproducerende selskaber er opjusteret med 4,3 mia. kr. pga. højere oliepriser (hertil kommer en opjustering af statens overskudsandel, der indgår i kategorien *øvrige indtægter*). Provenuet fra ikke-kulbrinteproducerende selskaber er opjusteret med 3,9 mia. kr.

Momsindtægterne (183,2 mia. kr.) er opjusteret med 2,0 mia. kr., hvilket primært kan henføres til en opjustering af væksten i det private forbrug. Endvidere er momsprovenuet fra råstofanvendelse i erhverv opjusteret siden august.

Pensionsafkastskatten (0,2 mia. kr.) skønnes at indbringe 6,2 mia. kr. mindre end ventet i august. Nedjusteringen skyldes hovedsagligt, at omlægningen af pensionsafkastskatten er blevet justeret i forhold til den model, der var indbuget i august. Justeringen indebærer bl.a., at der kompenseres for ophævelsen af den tidligere skattefritagelse for afkast af visse ejendomme, som ikke kan opretholdes i den nuværende form. Skattefritagelserne ophæves således fra 2008, og der udbetales et engangsbeløb på ca. 4 mia. kr. til pensionsopsparene som compensation herfor. Desuden medfører et forventet aktiekursfald, at provenuet er nedjusteret med yderligere godt 2 mia. kr.

Tinglysningsafgiften (9,4 mia. kr.) er opjusteret med 1,1 mia. kr. siden august. Opjusteringen skyldes primært, at regnskabstal vedrørende 2007 viser et højt niveau for tinglysningsafgiften, samt at nettoudlånet til husholdninger er højere end forventet i august.

Øvrige indtægter (24,1 mia. kr.) er opjusteret med 3,6 mia. kr. Det kan primært henføres til, at overskudsandelen fra kulbrinteindvinding er opjusteret som følge af en opjustering af skønnet for olieprisen. Endvidere er renterne af statens mellemværende med

Nationalbanken opjusteret som følge af en opjustering af skønnet for statens inde-
stænder i Nationalbanken.

3.4 Statens finansieringsbehov og gæld

Statsgælden i 2007 og 2008

Statsgælden målt som andel af BNP skønnes at falde med 5½ pct.-enheder fra 2006 til 2007 og yderligere ca. 4¼ pct.-enheder i 2008, *jf. tabel 3.9*. I forhold til 2001 er der samlet set tale om et fald på ca. 28¼ pct.-enheder. Korrigeret for statslige genudlån skønnes faldet i statsgælden at udgøre 29½ pct.-enheder fra 2001 til 2008.

	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001- 2008
Nominel statsgæld ultimo året, mia. kr. (årets priser)					
Indenlandsk gæld	611,0	454,4	402,0	344,3	-266,7
Udenlandsk gæld	83,8	79,8	68,6	69,9	-13,8
Statens konto i Nationalbanken ¹⁾	-39,6	-67,6	-87,1	-97,0	-57,4
DSP's obligationsbeholdning ²⁾	-141,1	-128,9	-126,9	-124,0	17,1
Øvrige fondes obligationsbeholdning ³⁾	-	-5,7	-10,3	-12,1	-12,1
Fondenes konti i Nationalbanken ¹⁾	-	-3,4	0,0	0,0	0,0
Samlet statsgæld	514,1	328,6	246,4	181,1	-333,0
Samlet statsgæld i pct. af BNP	38,5	20,0	14,5	10,2	-28,3
Genudlån til statsgaranterede enheder ⁴⁾	5,8	27,5	29,0	29,8	24,1
Samlet statsgæld korrigeret for genudlån	508,3	301,1	217,3	151,2	-357,1
Samlet statsgæld korr. for genudlån i pct. af BNP	38,1	18,3	12,8	8,5	-29,5
1)	Statens og fondenes konti i Nationalbanken er opgjort ifølge statsregnskabet for 2001 til 2006, mens kontiene for 2007 og 2008 er opgjort ifølge Nationalbankens månedsbalance.				
2)	Den Sociale Pensionsfond.				
3)	Højteknologifonden, Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond og Forebyggelsesfonden.				
4)	Genudlån til Arealudviklingsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af tabel 3.10. De tre selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.				

Opgjort nominelt skønnes statsgælden at falde med 146½ mia. kr. fra 328,6 mia. kr. i 2006 til 181,1 mia. kr. i 2008.

Ændringen i statsgælden fra år til år svarer – bortset fra kurseffekter ved lånoptagelse – til nettokassesaldoen, dvs. likviditetseffekten af statens budget. Nettokassesaldoen afspejler statens nettobetaling og afviger dermed fra DAU-saldoen, der er en regnskabsmæssig opgørelse af statens indtægter og udgifter, som ikke nødvendigvis er

sammenfaldende med statens faktiske ind- og udbetalinger i et givet år. Forskellen kan blandt andet henføres til beholdningsbevægelser, periodiseringer og statslige genudlån.

Nettokassesaldoen er for 2007 opgjort af Danmarks Nationalbank til 83,6 mia. kr. Nationalbankens opgørelse – der er en likviditetsbaseret opgørelse – må forventes at afvige i forhold til opgørelsen af den endelige nettokassesaldo – der er baseret på statsregnskabet. Nettokassesaldoen opgøres endeligt i forbindelse med statsregnskabet i april. Forskellen i opgørelserne skyldes bl.a. forskellig håndtering af opkøbskurstab samt de statslige fondes beholdningsbevægelser.

I forhold til skønnet i august er der tale om en opjustering på ca. 22½ mia. kr. For 2008 skønnes nettokassesaldoen at udgøre 66,7 mia. kr.

Tabel 3.10**DAU, nettokassesaldo og ændring i statsgæld, 2006-2008**

	2006	2007		2008
	Regnskab	August	Februar ²⁾	FFL08
Mia. kr. (årets priser)				
DAU-saldo	98,6	74,8	95,5	76,3
- Genudlån mv.-§40	-12,4	-9,6	-5,7	-7,8
- Beholdningsbevægelser og periodisering mv. - §41	4,1	-4,4	-6,2	-1,7
Nettokassesaldo	90,2	60,9	83,6	66,7
Nettofinansieringsbehov (-nettokassesaldo)	-90,2	-60,9	-83,6	-66,7
Kurseffekter ved lånoptagelse/nettokøb af obligationer i Den Sociale Pensionsfond mv. ¹⁾	0,9	2,5	1,3	1,4
Ændring i statsgæld (år til år)	-89,3	-58,4	-82,3	-65,3

- 1) Kurseffekter ved lånoptagelse afspejler emissionskurstab eller -gevinster ved udstedelse af statsobligationer og nettokøb af obligationer i den Sociale Pensionsfond mfl.
- 2) Foreløbige skøn for 2007 er baseret på Danmarks Nationalbanks opgørelse af nettokassesaldoen.

Omfanget af genudlån ventes at udgøre 5,7 mia. kr. i 2007 og 7,8 mia. kr. i 2008, hvoraf hovedparten gives til statslige selskaber. Likviditetsjusteringen fra beholdningsbevægelser og periodiseringer mv. skønnes at bidrage til en reduktion af nettokassesaldoen med 6,2 mia. kr. i 2007 og 1,7 mia. kr. i 2008. De betydelige beholdningsbevægelser i 2007 skal blandt andet ses i sammenhæng med, at staten som led i delingen af amternes nettoformue har udbetalt en kontant kompensation til regioner og kommuner m.fl. i 2007. En endelig opgørelse af omfanget af genudlån og beholdningsbevægelser mv. for 2007 foreligger først i forbindelse med statsregnskabet.

I 2007 skønnes bruttofinansieringsbehøvet at udgøre -4,4 mia. kr. *jf. tabel 3.11*. Betalinger til staten i forbindelse med valutaswaps udgør 16,2 mia. kr., mens statens konto i Danmarks Nationalbank forøges med 16,1 mia. kr. Lånebehøvet i 2007 skønnes til -4,5 mia. kr. For 2008 skønnes bruttofinansieringsbehøvet at udgøre 26,9 mia. kr. og lånebehøvet 10 mia. kr.

Tabel 3.11				
Bruttofinansieringsbehov og statens låntagning, 2006-2008				
	2006	2007		2008
	Regnskab	August	Februar	FFL08
Nettofinansieringsbehov	-90,2	-60,9	-83,6	-66,7
- Afdrag på statsgæld i alt ¹⁾ :	91,6	86,7	79,2	93,6
Bruttofinansieringsbehov	1,3	25,9	-4,4	26,9
- Betalinger til staten ifm. valutaswaps ²⁾	5,0	30,4	16,2	26,9
- Nedbringelse af statens konto i Nationalbanken	-17,7	-4,6	-16,1	-10,0
Lånebehov³⁾	14,0	0,0	-4,5	10,0
1)	Langfristet gæld, dvs. gæld der på udstedelsestidspunktet har en restløbetid over 1 år inkl. betalinger fra staten i valutaswaps.			
2)	Der er beregningsteknisk forudsat indgåelse af valutaswaps fra kroner til euro i et omfang svarende til det samlede udenlandske forfald for 2008.			
3)	I 2008 forventes et udstedelsesbehov i statsobligationer på ca. 30 mia. kr. Det afspejler et lånebehov på 10 mia. kr., og at udfasningen af skattekammerbevisprogrammet øger udstedelsesbehovet i statsobligationer med ca. 20 mia. kr.			

Udviklingen i statsgælden afspejles i en vis udstrækning i udviklingen i ØMU-gælden, jf. tabel 3.12. ØMU-gælden er et bruttogældsbegreb, der primært omfatter statens og kommunernes obligationsgæld. Herudover korrigeres for beholdningen af statsobligationer i de offentlige delsektorer.

ØMU-gældskvoten – ØMU-gælden målt som andel af BNP – skønnes i perioden 2001-2008 at falde med ca. 28 pct.-enheder til knap 21 pct. af BNP. Korrigeres der for genudlån til de statsgaranterede enheder, skønnes faldet at udgøre godt 29 pct.-enheder.

Tabel 3.12
ØMU-gælden 2001-2008

	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001-2008
Nominal gæld ultimo året, mia. kr. (årets priser)					
Staten:					
Indenlandsk gæld	611,0	454,4	402,0	344,3	-266,7
Udenlandsk gæld	83,8	79,8	68,6	69,9	-13,8
DSP's statsobligationsbeholdning ¹⁾	-109,5	-119,4	-118,0	-115,6	-6,1
Øvrige fondes statsobligationsbeholdning	-	-5,7	-10,3	-12,1	-12,1
Øvrige statslige poster	9,5	8,3	2,1	1,5	-8,0
Kommuner:					
Samlet gæld	60,8	83,5	83,5	83,5	22,7
Beholdning af statsobligationer	-5,1	-2,9	-2,9	-2,9	2,2
Sociale kasser og fonde (ATP mv.):					
Beholdning af statsobligationer mv.	0,2	0,4	0,4	0,4	0,2
Samlet ØMU-gæld	650,7	498,4	425,4	369,0	-285,5
Samlet ØMU-gæld i pct. af BNP	48,7	30,4	25,0	20,8	-27,9
Genudlån til statsgaranterede enheder ²⁾	5,8	27,5	29,0	29,8	24,1
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån	644,9	470,9	396,4	339,1	-309,6
Samlet ØMU-gæld korrigeret for genudlån i pct. af BNP	48,3	28,7	23,3	19,2	-29,1
1)	Den Sociale Pensionsfond.				
2)	Genudlån til Arealudviklingsselskabet I/S, A/S Storebælt og A/S Øresund, hvorfor tallene ikke stemmer helt overens med de samlede ændringer i genudlån, der fremgår af tabel 3.13. De tre selskaber står for nærværende for langt det største omfang af nye genudlån.				

Opgjort nominelt skønnes ØMU-gælden at falde med ca. 129,4 mia. kr. fra 498,4 mia. kr. i 2006 til 369,0 mia. kr. i 2008.

Hverken udviklingen i ØMU-gælden eller i statsgælden kan give et dækkende billede af holdbarheden af de offentlige finanser, idet gældsbegreberne ikke på tilstrækkelig vis omfatter statslige og kommunale finansielle aktiver eller inddrager virkningen af fremtidige nettoforpligtigelser.

Den offentlige nettogæld – der opgøres til markedsværdi – omfatter derimod alle finansielle aktiver og passiver i stat, kommuner og sociale kasser og fonde. På statens aktivside indgår blandt andet indeståendet i Danmarks Nationalbank, udlån til de statsgaranterede enheder og de statslige aktiebesiddelser. Nettogælden i stat og kommuner er udgangspunktet for beregningerne af de offentlige finansers langsigtede holdbarhed.

At nettogælden opgøres til markedsværdi indebærer, at den påvirkes af værdien/kursen på de offentlige aktiver og passiver. Det betyder, at ændringer i nettogælden svarer til det offentlige overskud plus stedfundne værdireguleringer. En konsekvens heraf er, at der knytter sig større usikkerhed til den skønnede fremadrettede udvikling i nettogælden, idet værdireguleringerne ofte er af betydeligt omfang.

Den offentlige nettogæld forventes på baggrund af de skønnede overskud på de samlede offentlige finanser at falde fra 2,2 pct. af BNP i 2006 til et netto finansielt tilgodehavende på 6 pct. i 2008, *jf. tabel 3.13*. I forhold til 2001 er der samlet set tale om et fald på knap 28 pct.-enheder, svarende til knap 400 mia. kr.

Tabel 3.13					
Nettogælden 2001-2008					
	2001	2006	2007	2008	Ændr. 2001- 2008
Offentlig nettogæld	291,9	35,5	-40,3	-106,9	-398,8
Offentlig nettogæld i pct. af BNP	21,9	2,2	-2,4	-6,0	27,9
Nettogæld i stat og kommuner	313,1	36,3	-39,1	-105,5	-418,6
Nettogæld i stat og kommuner i pct. af BNP	23,4	2,2	-2,3	-6,0	-29,4

4. Offentlige finanser og finanspolitikken

Resumé

- Overskuddet på de samlede offentlige finanser skønnes til 75,7 mia. kr. i 2007 og 66,7 mia. kr. i 2008. Det svarer til 4,5 pct. af BNP i 2007 og 3,8 pct. af BNP i 2008.
- Et overvejende beregningsteknisk skøn for de offentlige finanser i 2009 viser et overskud på 51,5 mia. kr. svarende til 2,8 pct. af BNP.
- Med de nye skøn for de offentlige finanser er overskuddet justeret op med 9,5 mia. kr. i 2007 og 11,4 mia. kr. i 2008 sammenlignet med vurderingen i august. De ventede større overskud skal blandt andet ses i sammenhæng med merindtægter fra de ordinære selskabsskatter i begge år samt merindtægter fra registreringsafgiften i 2007 og fra Nordsø-aktiviteterne i 2008 afledt af en højere oliepris. Dertil kommer forventede mindreudgifter i begge år i lyset af et lavere niveau for ledigheden.
- De offentlige finanser er meget følsomme over for konjunkturerne, og en række indtægter kan desuden udvise store udsving fra år til år. Det gælder især provenuet fra pensionsafkastskatten og indtægterne fra Nordsø-aktiviteterne, der er særdeles følsomme over for bevægelser i aktiekurser, renter og olieprisen. Skøn for disse indtægter er forbundet med betydelig usikkerhed, og de relativt store ændringer i skønnet for den offentlige saldo skal ses i lyset heraf.
- Overskuddene på den strukturelle saldo skønnes til 2 pct. af BNP i 2007 og 1¾ pct. af BNP i 2008 og er dermed i tråd med målintervallet i 2015-planen på ¾-1¾ pct. af BNP frem mod 2010. Korrigeres der skønsmæssigt for, at de gode konjunkturer og presset på arbejdsmarkedet aktuelt bidrager til øget gennemsnitlig arbejdstid pr. beskæftiget, ligger den strukturelle saldo fortsat over midten af mål-intervallet.
- Finanspolitikken påvirkning af den økonomiske aktivitet skønnes til 0,2 pct. af BNP i 2008 målt ved finanseffekten, der dermed er reduceret med 0,1 pct. af BNP i forhold til augustvurderingen. I lyset af det aktuelle pres på arbejdsmarkedet omfatter finanslovsforslaget for 2008 således tiltag, der skal medvirke til en lidt mere afdæmpet efterspørgsel i 2008. Dertil kommer tiltag, der skal øge arbejdsudbuddet.
- De samlede offentlige udgifter opgjort i pct. af BNP skønnes at falde med 4,0 pct.-enheder fra 2002 til 2009. Det kan især henføres til et ventet fald i renteudgifterne svarende til 2,2 pct. af BNP, der er afledt af gældsafviklingen. Dertil kommer et skønnet fald i overførslerne på 1,5 pct. af BNP fra 2002 til 2009, der blandt andet skyldes forventede mindreudgifter til A-dagpenge og kontanthjælp i perioden.
- Skattetrykket skønnes reduceret med 0,6 pct. af BNP fra 2002 til 2009, hvilket navnlig skal ses i sammenhæng med et lavere personskattetryk som følge af skattnedsættelserne i Forårspakken i 2004 og skatteaftalen fra september 2007.

4.1 Offentlige finanser

Skønnene for de offentlige finanser i 2007 og 2008 tager afsæt i den aktuelle vurdering af dansk økonomi, *jf. Økonomisk Redegørelse*, februar 2008.

I 2007 er skønnet for de offentlige finanser endvidere baseret på ministerielle rammeredegørelser for den statslige udgiftsudvikling samt helt foreløbige oplysninger om statsregnskabet for 2007, mens skønnet for 2008 blandt andet beror på forslaget til finanslov for 2008, den kommunale budgetlægning i 2008 samt er foreløbig status for regionernes budgetter i 2008. Skønnet for 2008 afspejler desuden aftalen med KL og Danske Regioner om ændrede lønforudsætninger i 2008 samt aftalen med Danske Regioner om udvidede lånerammer til kræftapparatur fra 18. januar 2008. For 2009 er skønnet overvejende baseret på beregningstekniske forudsætninger.

Siden augustvurderingen har Danmarks Statistik revideret den offentlige saldo op i 2006 med 3½ mia. kr. til 79,9 mia. kr., *jf. tabel 4.1*. Oprevisionen kan navnlig henføres til merindtægter fra selskabsskatten, mens et større offentligt forbrug og lavere indtægter fra pensionsafkastskatten trækker i modsat retning, *jf. bilag 2*.

Tabel 4.1								
Saldoen på de offentlige finanser 2002-2009								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mia. kr. (årets priser)								
August 2007	3,2	-1,4	27,9	71,8	76,5	66,2	55,2	-
Februar 2008	3,2	-1,4	27,3	77,4	79,9	75,7	66,7	51,5
Heraf stat ¹⁾	3,4	-1,7	27,6	82,1	87,1	-	-	-
Heraf kommuner og amter ¹⁾	-0,1	0,1	-0,4	-5,2	-7,4	-	-	-
Heraf sociale kasser og fonde ²⁾	-0,1	0,2	0,2	0,4	0,3	-	-	-
Februar 2008 (pct. af BNP)	0,2	-0,1	1,9	5,0	4,9	4,5	3,8	2,8
1) Opgørelsen af saldoen på henholdsvis stat samt kommuner og amter afspejler ikke fuldt ud, at staten via overførsler til kommuner og amter overvejende bærer risikoen for konjunkturtelt betingede udsving i udgifter og indtægter. 2) A-kasserne og Lønmodtagernes Garantifond.								

Den offentlige saldo er øget med godt 81 mia. kr. fra -1,4 mia. kr. i 2003 til 79,9 mia. kr. i 2006 ifølge de seneste tal fra Danmarks Statistik. Den markante forbedring af den offentlige saldo i perioden skyldes navnlig lavere overførselsudgifter i lyset af den stærke konjunkturfremgang, lavere renteudgifter afledt af gældsafviklingen samt større indtægter fra selskabsskatten, herunder fra aktiviteterne i Nordsøen.

Overskuddet på den offentlige saldo skønnes til 75,7 mia. kr. i 2007 og 66,7 mia. kr. i 2008. Det svarer til 4,5 pct. af BNP i 2007 og 3,8 pct. af BNP i 2008. I 2009 skønnes overskuddet til 51,5 mia. kr. eller 2,8 pct. af BNP.

Der forventes således fortsat store overskud på de offentlige finanser i de kommende år, der i vidt omfang skal ses i sammenhæng med de relativt gunstige konjunkturer

samt ekstraordinært høje indtægter fra Nordsø-aktiviteterne afledt af den høje oliepris.

Korrigeret for konjunkturernes påvirkning og specielle poster mv. skønnes således mere beskedne overskud på den offentlige strukturelle saldo på henholdsvis 2 og 1³/₄ pct. af BNP i 2007 og 2008, *jf. afsnit 4.3*.

Ændringer i forhold til vurderingen i august 2007

I forhold til augustvurderingen er den offentlige saldo opjusteret med 9¹/₂ mia. kr. i 2007 og knap 11¹/₂ mia. kr. i 2008, *jf. tabel 4.2 og boks 4.1*. Opjusteringen i 2007 skal blandt andet ses i lyset af merindtægter fra den ordinære selskabsskat og fra registreringsafgiften, mens opjusteringen i 2008 navnlig kan henføres til merindtægter fra Nordsø-aktiviteterne og den ordinære selskabsskat samt mindredgifter til overførsler.

Tabel 4.2		
Ændring af den offentlige saldo i 2007-2008 siden august 2007		
	2007	2008
Mia. kr. (årets priser)		
Nordsø-indtægter	-0,1	7,0
Selskabsskatter, ikke kulbrinteskattepligtige	5,0	3,2
Pensionsafkastskat	-1,5	-2,2
Persoonskatter mv. og arbejdsmarkedsbidrag	-1,8	-1,2
Moms	0,4	1,9
Registreringsafgift	2,3	0,2
Øvrige skatter og afgifter	0,2	3,0
Offentligt forbrug	-0,3	-0,8
Offentlige investeringer	-0,5	-0,3
Overførselsindkomster	0,6	4,2
Nettorenteudgifter og udbytter	1,2	0,0
Subsidier	1,9	0,3
Kompensation for skattepligten af indeksobligationer og ejendomme	1,2	-5,1
Andre udgifts- og indtægtsposter	0,9	1,2
Ændring af den offentlige saldo, i alt	9,5	11,4
Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer, mens positive tal viser saldoforbedringer.		

Nordsøindtægterne er således opjusteret med 7 mia. kr. i 2008 siden august primært som følge af en opjustering af olieprisen. Olieprisen er opjusteret med godt 20 dollar pr. tønde, hvilket dog delvist modvirkes af et fald i dollarkursen. Målt i danske kroner er prisen pr. tønde råolie samlet set opjusteret med 80 kr. i 2008. Indtægterne fra olie- og gasaktiviteterne i Nordsøen er særdeles følsomme over for ændringer i olieprisen. En ændring i olieprisen på 1 dollar pr. tønde skønnes således at medføre en provenuændring på i størrelsesordenen 1/2 mia. kr. i 2008. Den varige virkning er imidlertid væsentlig mindre, fordi ressourcerne i Nordsøen på et tidspunkt vil være udtømt. Den betydelige følsomhed overfor olieprisen medfører, at skønnet for Nordsø-indtægterne er forbundet med stor usikkerhed.

Selskabsskatterne fra de ikke kulbrinteskattepligtige selskaber er opjusteret med 5 mia. kr. i 2007 og 3¼ mia. kr. i 2008. Opjusteringen i begge år skal ses på baggrund af de faktiske indbetalinger, der har vist sig noget større end ventet og afspejler et generelt større grundlag afledt af den aktuelt gunstige konjunktursituation.

Provenuet fra pensionsafkastskatten er nedjusteret med 1½ mia. kr. i 2007 og 2¼ mia. kr. i 2008 i forhold til augustskønnet. Nedjusteringen i 2007 dækker over store nedjusteringer af afkastet på aktier, men dog samtidig også store opjusteringer af afkastet på obligationer og derivater. I 2008 skyldes nedjusteringen hovedsagligt forventede kurstab på aktier. I den modsatte retning trækker lidt lavere rentestigninger i 2008 end forudsat i august.

Indtægterne fra personskatter mv. og AM-bidraget er nedjusteret med ca. 1¾ mia. kr. i 2007 og 1¼ mia. kr. i 2008. De lavere skøn skal navnlig ses i lyset af nye oplysninger om skatterne i 2006, der tilsiger et lavere grundlag end ventet i august.

Momsen er opjusteret med knap ½ mia. kr. i 2007 og knap 2 mia. kr. 2008, der primært skyldes opjusteringer af det skønnede private forbrug i begge år.

Provenuet fra registreringsafgiften er justeret op med 2¼ mia. kr. i 2007 og ¼ mia. kr. i 2008 som følge af et forventet større bilkøb end skønnet i august. I forhold til augustskønnet ventes der desuden merindtægter fra øvrige skatter og afgifter på ¼ mia. kr. i 2007 og 3 mia. kr. i 2008.

Det nominelle offentlige forbrug er opjusteret med ¼ mia. kr. i 2007 og ¾ mia. kr. i 2008 siden august. Opjusteringen i 2008 afspejler aftalen med KL og Danske Regioner om ændrede lønforudsætninger, der medfører en forøgelse af den offentlige lønsum på knap 1¾ mia. kr. i 2008. Samtidig er realvæksten i det offentlige forbrug justeret ned med 0,2 pct.-enheder til 1,5 pct. i 2008. Det skal især ses i lyset af forslaget om en midlertidig obligatorisk opsparingsordning på 1 pct. af de statslige driftsrammer i 2008 svarende til 1 mia. kr. Beløbet frigives i 2009 under hensyn til konjunkturbilledet.

Skønnet for de offentlige investeringer er justeret op med ½ mia. kr. i 2007 og godt ¼ mia. kr. i 2008. Opjusteringen i 2007 skal ses i sammenhæng med, at de ministerielle rammedegørelser for 2007 viser større statslige investeringer på blandt andet vejområdet. I 2008 følger det højere investeringsskøn navnlig af aftalen med Danske Regioner om udvidede lånerammer til kræftapparatur.

Udgifterne til indkomstoverførsler er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2007 og 4¼ mia. kr. i 2008 sammenholdt med augustvurderingen. Det skal blandt andet ses i sammenhæng med et lavere skøn for ledigheden og aktiveringsomfanget, der medfører en nedjustering af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og aktiveringsydelse i begge år, dog primært i 2008.

De offentlige subsidier er nedjusteret med 2 mia. kr. i 2007 og ¼ mia. kr. i 2008, hvilket blandt andet kan henføres til en forventet reduktion af antal aktiverede i virksomhedspraktik. Dertil kommer forventede mindreudgifter til det støttede byggeri i 2007.

Kompensationen for skattepligten af ejendomme som led i rammeaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning mellem regeringen, DF, RV, S og SF fra september 2007 giver anledning til en nedjustering af den offentlige saldo med knap 4 mia. kr. i 2008. Endvidere medfører senere vedtagelse af lovgivningen, at knap 1¼ mia. kr. af kompensationen mv. for skattepligten af indeksobligationer henføres til 2008 og ikke 2007 som forudsat i august. Kompensationen for skattepligten af indeksobligationer og ejendomme har i nationalregnskabet karakter af udgifter til kapitaloverførsler. På den baggrund er skønnet for kapitaloverførslerne nedjusteret med 1¼ mia. kr. i 2007 og opjusteret med godt 5 mia. kr. i 2008.

Belysningen af de ændrede skøn for de offentlige finanser i 2007 og 2008 er uddybet i boks 4.1., og illustreret på hovedposter i figur 4.1 samt bilag 2.

Anm.: Negative tal angiver saldoforværringer i form af øgede udgifter eller reducerede indtægter, mens positive tal afspejler saldoforbedringer som følge af lavere udgifter eller flere indtægter.

Boks 4.1

Revision af udgifts- og indtægtskøn 2007 og 2008

De nye skøn for de offentlige finanser indebærer en opjustering af overskuddet på 9½ mia. kr. i 2007 og knap 11½ mia. kr. i 2008 i forhold til augustvurderingen. De væsentligste ændringer kan opsummeres på følgende vis, *jf. figur 4.2 og bilag 2*.

Det nominelle *offentlige forbrug* er opjusteret med ¼ mia. kr. i 2007 og ¾ mia. kr. i 2008 siden august. Opjusteringen i 2008 afspejler aftalen med KL og Danske Regioner om ændrede lønforudsætninger, der medfører en forøgelse af den offentlige lønsum på knap 1¾ mia. kr. i 2008. I modsat retning trækker en nedjustering, der især skal ses i lyset af forslaget om indførelse af en midlertidig obligatorisk opsparingsordning på 1 pct. af de statslige driftsrammer i 2008 svarende til 1 mia. kr. Beløbet frigives i 2009 under hensyn til konjunkturbilledet. Herudover indgår flere modsatrettede bevægelser i skønnet for det offentlige forbrug. I begge år ventes et mindreforbrug vedrørende den aktive arbejdsmarkedspolitik, herunder driftsudgifter til den kommunale aktivering af kontanthjælpsmodtagere, der i 2007 blandt andet modsvares af forventede merudgifter i forsøret samt til det tunge sociale område, og i 2008 modsvares af aftaleoverskridelsen på 0,9 mia. kr. i de kommunale budgetter for 2008. På baggrund af de nominelle skøn ventes realvæksten at udgøre 1,4 pct. i 2007 og 1,5 pct. i 2008 og er dermed nedjusteret med 0,4 pct.-enheder i 2007 og 0,2 pct.-enheder i 2008. Nedjusteringen i 2007 følger af Danmarks Statistiks oprevison af det offentlige forbrugsniveau i 2006, der ikke skønnes videreført i niveauet for 2007. Revisionen omfatter blandt andet rettelser af regnskabsmæssige fejlposterings. Nedjusteringen af realvæksten i 2008 skal ses i sammenhæng med, at den nominelle opjustering som følge af ændrede lønforudsætninger påvirker pris- og lønudviklingen og ikke skønnet for den reale udvikling. I begge år skønnes væksten i den offentlige beskæftigelse til 1.000 personer, hvilket afspejler en nedjustering af væksten på 1.000 personer i 2008.

Skønnet for de *offentlige investeringer* er justeret op med ½ mia. kr. i 2007 og godt ¼ mia. kr. i 2008. Skønnet for de offentlige investeringer er som udgangspunkt baseret på Danmarks Statistiks budgetstatistik for de offentlige finanser, der er revideret siden august, hvilket indgår i opjusteringen af skønnet for 2007. Der til kommer forventede merudgifter ifølge de ministerielle rammedegørelser for 2007 til blandt andet vejområdet. Opjusteringen i 2008 følger dels af aftalen med Danske Regioner om udvidede lånerammer på 850 mio. kr. til kræftapparatur og dels af den kommunale budgetlægning for 2008, der viser en aftaleoverskridelse på 0,2 mia. kr. I modsat retning trækker udskydelse af en række statslige investeringer for ½ mia. kr., herunder visse vejprojekter, vand- og naturprojekter samt bygge- og vedligeholdelsesprojekter på Videnskabsministeriets område.

Udgifterne til *indkomstoverførsler* er nedjusteret med ½ mia. kr. i 2007 og 4¼ mia. kr. i 2008 sammenholdt med augustvurderingen. Et lavere ledigheds-skøn medfører en nedjustering af udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og aktiveringsydelse i begge år, dog primært i 2008. Ligeledes forventes der i begge år mindreudgifter til revalideringsydelsen, førtidspension, ikke-skattepligtig kontanthjælp og boligstøtten. Den betydelige nedjustering i 2008 skal desuden ses i sammenhæng med forventede mindreudgifter til ledighedsydelse og folkepension. Samtidig forventes der i begge år merudgifter til syge- og barselsdagpenge. Det bemærkes, at der i skønnet for sygedagpengene er indarbejdet forslaget om en forlængelse af den arbejdsgiverbetalte sygedagpengeperiode.

Skønnet for *nettorenteudgifter og udbytter* er nedjusteret med 1¼ mia. kr. i 2007, hvilket skyldes forventede større renteindtægter afledt af swaps.

Subsidierne er nedjusteret med knap 2 mia. kr. i 2007 og godt ¼ mia. kr. i 2008, der i begge år skal ses i sammenhæng med en nedjustering af antal aktiverede i virksomhedspraktik. Forventede mindreudgifter til det almene og støttede private byggeri bidrager desuden til nedjusteringen af skønnet i 2007. Dertil kommer en række øvrige ændringer, herunder blandt andet en reduktion af DSB's kontrakttilskud på ½ mia. kr. i 2008 i lyset af forsinkelse af IC2- og IC4-tøge, men omvendt en tilsvarende forøgelse af subsidierne i 2008 som følge af kompensation til busselskaberne for højere dieselfgifter.

Boks 4.1 (fortsat)**Revision af udgifts- og indtægtskøn 2007 og 2008**

Nordsøindtægterne er opjusteret med 7 mia. kr. i 2008 siden august, hvilket primært kan henføres til en opjustering af olieprisen. Olieprisen er opjusteret med godt 20 dollar pr. tønde, hvilket dog delvist modvirkes af et fald i dollarkursen. Målt i danske kroner er prisen pr. tønde råolie samlet set opjusteret med 80 kr. i 2008.

Selskabsskatterne fra ikke kulbrinteskattepligtige selskaber er opjusteret med 5 mia. kr. i 2007 og 3¼ mia. kr. i 2008. Opjusteringen i begge år skal ses på baggrund af de faktiske indbetalinger, der har vist sig noget større end ventet, hvilket afspejler et generelt større grundlag afledt af den aktuelt gunstige konjunktursituation.

Provenuet fra *pensionsafkastskatten* er nedjusteret med 1½ mia. kr. i 2007 og 2¼ mia. kr. i 2008 i forhold til augustskønnet. Nedjusteringen i 2007 dækker over store nedjusteringer af afkastet på aktier, men dog samtidig også store opjusteringer af afkastet på obligationer og derivater. I 2008 skyldes nedjusteringen hovedsagligt forventede kurstab på aktier. I den modsatte retning trækker lidt lavere rentestigninger i 2008 end forudsat i august.

Indtægterne fra *personskatter mv. og AM-bidraget* er samlet set nedjusteret med ca. 1¼ mia. kr. i 2007 og 1¼ mia. kr. i 2008. De lavere skøn skal navnlig ses i lyset af nye oplysninger om skatterne i 2006, der tilsiger et lavere grundlag end ventet i august. Skatteaftalen fra september var ikke med i budgetteringsgrundlaget i august, og som følge heraf afspejler det aktuelle skøn for 2008 en opjustering af provenuet fra arbejdsmarkedsbidraget, men omvendt nedjustering af personskatteprovenuet i forhold til skønnet i august.

Momsen er opjusteret med knap ½ mia. kr. i 2007 og knap 2 mia. kr. 2008, der primært skyldes opjusteringer af det skønnede private forbrug.

Provenuet fra *registreringsafgiften* er justeret op med 2¼ mia. kr. i 2007 og ¼ mia. kr. i 2008 som følge af et forventet større bilkøb end skønnet i august. Skønnet for 2007 er baseret på regnskabstal samt oplysninger om bilkøbet i årets første 10 måneder.

I forhold til augustskønnet ventes der merindtægter fra *øvrige skatter og afgifter* på ¼ mia. kr. i 2007 og 3 mia. kr. i 2008. Den betydelige opjustering i 2008 skal blandt andet ses i sammenhæng med et forventet merprovenu fra tinglysningsafgiften på godt 1 mia. kr. og en opjustering af grundskylden på knap 1½ mia. kr.

Andre udgifts- og indtægtsposter bidrager isoleret set til en opjustering af den offentlige saldo på godt 2 mia. kr. i 2007 og en nedjustering på 4 mia. kr. i 2008. Justeringerne skal i begge år ses i lyset af rammeaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning mellem regeringen, DF, RV, S og SF, der medfører kompensation for den fremtidige skattepligt af indeksobligationer og ejendomme. I nationalregnskabet medregnes kompensationen til de offentlige kapitaludgifter. I forhold til augustskønnet er 1¼ mia. kr. af kompensationen vedr. indeksobligationer henført til 2008 i stedet for 2007. Endvidere er udgifterne i 2008 opjusteret med knap 4 mia. kr. i lyset af kompensationen for den fremtidige skattepligt af ejendomme.

Udviklingen i udgifts- og skattetryk, 2002-2009

Udviklingen i udgifts- og skattetrykket skal ses i lyset af udviklingen i BNP, herunder den relativt kraftige vækst i årene 2004-2006 og den skønnede aftagende vækst i 2007-2009.

Det samlede udgiftstryk skønnes at udgøre 49,8 pct. af BNP i 2009, hvilket er et fald på 4 pct.-enheder i forhold til 2002, *jf. tabel 4.3*. Faldet kan primært henføres til et fald

i renteudgiftstrykket på 2,2 pct.-enheder, der er afledt af gældsafviklingen. Dertil kommer et fald i udgifterne til overførselsindkomster på 1,5 pct. af BNP i perioden.

Tabel 4.3
Udgifts- og skattetryk 2001-2008

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Ændr. 2002- 2009
Pct. af BNP									
Forbrug	26,2	26,5	26,5	25,9	25,7	25,8	25,9	26,0	-0,2
Overførsler	16,7	17,3	17,1	16,5	15,5	15,2	15,0	15,2	-1,5
Investeringer	1,8	1,6	1,8	1,8	2,0	1,7	1,7	1,8	0,0
Renteudgifter	3,8	3,4	3,1	2,6	2,2	1,9	1,8	1,6	-2,2
Øvrige udgifter	5,3	5,2	5,2	5,0	4,9	5,0	5,6	5,2	-0,1
Udgiftstryk¹⁾	53,8	54,2	53,7	51,7	50,2	49,5	50,0	49,8	-4,0
Personskatter mv. ²⁾	21,9	21,8	21,2	21,2	20,8	21,1	20,8	19,9	-2,0
Arbejdsmarkedsbidrag	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5	0,0
Pensionsafkastskat	0,1	0,4	1,6	2,4	0,8	0,4	0,5	0,9	0,8
Selskabsskatter	2,9	2,9	3,2	3,9	4,3	3,6	3,7	3,5	0,6
Moms	9,6	9,6	9,8	10,0	10,3	10,3	10,4	10,4	0,8
Øvrige indirekte skatter	7,9	7,8	7,8	7,9	7,7	7,6	7,4	7,2	-0,7
Øvrige skatter ³⁾	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	-0,2
Skattetryk	48,0	48,1	49,2	50,9	49,3	48,5	48,4	47,4	-0,6
Renteindtægter	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	-0,1
Øvrige indtægter	4,7	4,6	5,1	4,8	4,7	4,3	4,3	4,1	-0,6
Told mv. til EU ⁴⁾	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Indtægtstryk¹⁾	54,0	54,1	55,6	56,7	55,1	54,0	53,8	52,7	-1,3

1) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører fx indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.

2) Personskatter mv. omfatter kildeskatte, vægtafgift fra husholdninger, arve- og gaveafgift samt andre personlige skatter.

3) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).

4) Ifølge nationalregnskabsprincipperne kategoriseres disse indtægter som skatter og indgår derfor i skattetrykket, men da indtægterne tilfalder EU, indgår de ikke i indtægtstrykket.

Det offentlige forbrug skønnes at udgøre 26 pct. af BNP i 2009 eller ca. 0,2 pct.-enheder mindre end i 2002. Udviklingen forbrugstrykket skal bl.a. ses i sammenhæng med konjunkturudviklingen i perioden, herunder afmatningen i 2002-2003.

Overførslernes bidrag til udgiftstrykket skønnes at være faldende i 2007 og 2008, hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med det ventede fald i ledigheden. I 2009 skønnes overførslerne at udgøre 15,2 pct. af BNP, og stigningen på 0,2 pct.-enheder i forhold til 2008 kan blandt andet henføres til forventede merudgifter til folkepension.

De offentlige investeringer skønnes til 1,7 pct. af BNP i 2007 og 2008 samt 1,8 pct. af BNP i 2009. Stigningen fra 2008 til 2009 skal ses i lyset af et beregningsteknisk skøn for indfasningen af kvalitetsfonden. Engangsudgifter som led i kommunalreformen bidrager til det relativt høje investeringstryk på 2 pct. af BNP i 2006.

I 2008 ventes de øvrige udgifter at udgøre 5,6 pct. af BNP, hvilket skal ses i lyset af kompensationen for skattepligten af indeksobligationer og ejendomme på 9½ mia. kr. som led i rammeaftalen om den fremtidige pensionsbeskatning.

Skattetrykket, opgjort som skatteindtægternes andel af BNP, skønnes at falde med 0,6 pct.-enheder fra 2002 til 2009. Det faldende skattetryk afspejler blandt andet en lempelse af beskatningen som følge af personskattenedsættelserne i Forårspakken og skatteaftalen fra september 2007 samt skattestoppet.

Udviklingen i skattetrykket er ikke et velegnet mål for den økonomiske politiks bidrag til ændringer i skattebelastningen. Provenuvirkninger af diskretionært besluttede ændringer i skatte- og afgiftsregler giver et mere retvisende billede.

Det skyldes først og fremmest, at konjunkturudviklingen samt udsving i oliepriser, aktiekurser og renter mv. ofte vil medføre, at væksten i beskatningsgrundlaget for en række skatter og afgifter afviger fra væksten i BNP. Det kan føre til betydelige udsving i skattetrykket fra år til år, selvom skattebelastningen er uændret. Det gælder ikke mindst i forhold til pensionsafkastskatten og (selskabs)skatterne fra Nordsøaktiviteterne, men fx også i forhold til registreringsafgift, moms og tinglysningsafgift.

Det samlede offentlige indtægtstryk skønnes reduceret med ca. 1,3 pct.-enheder fra 2002 til 2009 som følge af det lavere skattetryk og en reduktion i de øvrige indtægter i forhold til BNP.

Det offentlige forbrug, 2001 til 2008

Realvæksten i det offentlige forbrug er opgjort til 1,5 pct. i gennemsnit om året i perioden 2002-2006, *jf. tabel 4.4*. Skatte- og inddrivelsesområdet blev overdraget til staten fra kommunerne pr. 1/11 2005, hvilket er den væsentligste årsag til den betydelige vækst i staten i 2006. Hvis der ses bort fra denne institutionelle ændring, har der været omtrent nulvækst i statens forbrug i perioden 2002-2006, og hele realvæksten i det offentlige forbrug har således fundet sted i kommuner og amter.

Tabel 4.4									
Realvækst i det offentlige forbrug, 2002-2008									
	2002	2003	2004	2005	2006	Gnst. 2002- 2006	2007	2008	Gnst. 2002- 2008
Realvækst i pct.									
Stat	1,1	-2,1	1,8	-1,5	2,7	0,4	-	-	-
Kommuner og Amter/regioner	2,6	1,9	1,7	2,0	1,8	2,0	-	-	-
I alt¹⁾	2,1	0,7	1,7	1,0	2,0	1,5	1,4	1,5	1,5
Anm.: Danmarks Statistik korrigerer ikke for flytning af opgaver mellem sektorer. I 2005 og 2006 er den sektorfordelte realvækst påvirket af opgaveflytningen på skatte- og inddrivelsesområdet pr. 1/11 2005.									
1) Omfatter endvidere A-kasser mv., der bidrager belt marginalt til realvæksten i perioden.									
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.									

Realvæksten i det offentlige forbrug i 2006-2008 skal blandt andet ses i sammenhæng med ekstraordinære udgifter som led i kommunalreformen i 2006, indfasningen af globaliseringspuljen i 2007 og 2008 samt den nye kvalitetspulje i 2008.

I perioden 2002-2008 skønnes realvæksten i det offentlige forbrug til 1,5 pct. årligt i gennemsnit. Det svarer til en samlet realvækst på knap 45 mia. kr. (2008-priser) i perioden eller godt 5½ mia. kr. om året.

Den offentlige beskæftigelse fra 2001 til 2008

Den offentlige beskæftigelse voksede med ca. 13.500 personer fra 2001 til 2006, *jf. tabel 4.5*. Det viser de seneste reviderede tal fra nationalregnskabet opgjøret ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik. Danmarks Statistiks tidligere opgørelse viste en stigning på ca. 5.100 personer ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik, *jf. boks 4.2*.

Opgjøret inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik steg den offentlige beskæftigelse med ca. 4.700 personer fra 2001 til 2006. Da antallet af aktiverede ledige i virksomhedspraktik blandt andet afspejler aktiveringsindsatsens omfang, giver det et mere reelt billede at opgøre den offentlige beskæftigelsesudvikling ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik. Antallet af aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik er faldet i perioden og er reduceret med 8.900 personer fra 2001 til 2006.

Den offentlige beskæftigelse ifølge arbejdstidsregnskabet, ATR (inkl. personer på orlov), ligger omtrent på niveau med opgørelsen ifølge nationalregnskabet ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik. Overensstemmelsen mellem opgørelserne i ATR og nationalregnskabet skal ses i lyset af, at ATR er den primære kilde til opgørelsen af den offentlige beskæftigelse i nationalregnskabet.

Tabel 4.5						
Ændring i den offentlige beskæftigelse, 2002-2006						
	2002	2003	2004	2005	2006	I alt 2002-2006
Antal i 1.000						
Nationalregnskabet (antal personer)						
Inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,0	-7,7	-1,2	3,0	-0,5	4,7
Aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	-0,5	-4,5	-2,3	-0,9	-0,8	-8,9
Ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,5	-3,2	1,0	3,9	0,3	13,5
ATR, antal personer (inkl. orlov)	9,5	-2,8	0,9	3,7	0,4	11,5
ATP-opgørelse (fuldtidspersoner)¹⁾						
Stat	-0,3	-2,3	-2,5	0,1	1,9	-3,3
Kommuner og amter	8,6	2,9	3,0	-1,7	-2,0	10,9
Sociale kasser og fonde	0,1	0,0	0,0	-0,4	0,2	0,0
I alt	8,4	0,6	0,5	-2,0	0,1	7,6
1) Minimum 30 timer pr. uge. Ekskl. aktiverede ledige i virksomhedspraktik. Danmarks Statistik korrigerer ikke for flytning af opgaver mellem sektorer. I 2005 og 2006 er sektorfordelingen påvirket af opgaveflytningen på skatte- og inddrivelsesområdet pr. 1/11 2005.						
Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger og skøn.						

Den ATP-baserede beskæftigelsesindikator viser en samlet vækst i den offentlige beskæftigelse på ca. 7.600 fuldtidspersoner fra 2001 til 2006. I kommuner og amter er beskæftigelsen øget med i alt 10.900 fuldtidspersoner ifølge ATP-opgørelsen, mens den statslige beskæftigelse er reduceret med ca. 3.300 fuldtidspersoner.

Forskellene mellem nationalregnskabets beskæftigelsesopgørelse og den ATP-baserede beskæftigelsesindikator skal blandt andet ses i sammenhæng med, at der er tale om forskellige opgørelser med hver sit kilde- og metodegrundlag. Der kan blandt andet peges på, at aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik ikke indgår i ATP-opgørelsen, fordi de modtager overførselsindkomst og dermed ikke betaler ATP-bidrag som beskæftigede. Hvis nationalregnskabet skal sammenlignes med ATP-opgørelsen, bør den offentlige beskæftigelse i nationalregnskabet således opgøres ekskl. aktiverede i virksomhedspraktik.

Den offentlige beskæftigelse skønnes at stige med 1.000 personer i 2007, hvilket er uændret i forhold til augustskønnet. For de tre første kvartaler i 2007 viser det kvartalsvise nationalregnskab en stigning i den offentlige beskæftigelse. ATR-opgørelsen og ATP-indikatoren viser derimod begge et mindre fald. Samlet set peger Danmarks Statistiks opgørelser dermed i retning af en omtrent uændret offentlig beskæftigelse i

2007 i forhold til 2006. De seneste tal har ikke givet anledning til en ændring af skønnet for 2007.

I 2008 skønnes der en vækst i beskæftigelsen på 1.000 personer på linje med udviklingen de seneste år. Skønnet afspejler en nedjustering på 1.000 personer i forhold til augustvurderingen, hvilket blandt andet skal ses i lyset af nedjusteringen af den offentlige forbrugsvækst.

Boks 4.2

Den offentlige beskæftigelse er oprevideret i nationalregnskabet

Danmarks Statistik har siden offentliggørelsen af *Budgetoversigt 2*, august 2007, oprevideret den offentlige beskæftigelsesvækst med knap 8.500 personer i perioden 2002-2006 opgjort ekskl. aktiverede ledige i virksomhedspraktik.

Revisionen skal ses i sammenhæng med, at Danmarks Statistik har indarbejdet det reviderede arbejdstidsregnskab (ATR). Oprevisjonen i ATR skyldes dels, at nye tal fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) er indarbejdet, og dels at der er foretaget ændringer af fordelingen mellem offentlig og privat beskæftigelse. ATR ligger til grund for opgørelsen af den offentlige beskæftigelse i nationalregnskabet.

Tabel a

Ændring i den offentlige beskæftigelse 2002-2006

Ændring i 1.000 personer	2002	2003	2004	2005	2006	2002-2006
Nationalregnskabet, juli 07						
NR, ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,8	-8,3	4,0	-1,7	-0,7	5,1
- Aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	-2,6	-4,2	-3,3	-1,2	-0,9	-12,1
- NR, inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	9,2	-12,5	0,7	-2,9	-1,6	-7,1
Nationalregnskabet, december 07						
NR, ekskl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,5	-3,2	1,0	3,9	0,3	13,5
- Aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	-0,5	-4,5	-2,3	-0,9	-0,8	-8,9
- NR, inkl. aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik	11,0	-7,7	-1,2	3,0	-0,5	4,7

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Revisionen afspejler desuden en nedjustering i faldet af antallet af aktiverede ledige i offentlig virksomhedspraktik på ca. 3.200 personer i perioden 2002-2006.

4.2 Finanspolitikens aktivitetsvirkning

Finanspolitikens umiddelbare påvirkning af den økonomiske aktivitet måles ved den ét-årige finanseffekt. En positiv finanseffekt indikerer, at finanspolitikken medvirker til at øge den økonomiske aktivitet, mens en negativ finanseffekt er udtryk for en finanspolitisk afdæmpning af aktiviteten.

Skønnet for finanseffekten i 2008 er baseret på finanslovsforslaget for 2008, de kommunale budgetter for 2008, en foreløbige status for de regionale budgetter for 2008, aftalen med KL og Danske Regioner om ændrede lønforudsætninger i 2008 samt aftalen med Danske Regioner om udvidede lånerammer til kræftapparatet fra 18. januar 2008.

På den baggrund skønnes virkningen på den økonomiske aktivitet af finanspolitikken i 2008 til 0,2 pct. af BNP målt ved finanseffekten, *jf. tabel 4.6.*

Tabel 4.6									
Finanseffekt 2001-2008									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Aktivitetsevirkning, pct. af BNP									
Udgifter i alt	0,5	0,3	-0,3	0,4	0,1	0,3	-0,1	0,2	
Indtægter i alt ¹⁾	-0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	
Finanseffekt i alt	0,3	0,3	-0,3	0,8	0,1	0,4	-0,1	0,2	
Midlertidig suspension af SP	-	-	-	0,1	-	-	-	-	
1) Omlægningen af den særlige pensionsopsparing (SP) til en individuel pensionsordning fra og med 2001 påvirker ikke finanseffekten.									

Finanseffekten i 2008 skal især ses i sammenhæng med skønnet for realvæksten i det offentlige forbrug på 1,5 pct. i 2008. I forhold til augustvurderingen er skønnet for finanseffekten i 2008 imidlertid justeret ned med 0,1 pct. af BNP, hvilket navnlig følger af nedjusteringen af den offentlige forbrugsvækst med 0,2 pct.-enheder, *jf. også boks 4.1.*

Nedsættelsen af personskatterne i medfør af skatteaftalen fra september 2007 medfører isoleret set en virkning på knap 0,1 pct. af BNP fra de offentlige indtægter i 2008, men i modsat retning trækker virkningen af skattestigningen i de kommunale budgetter for 2008, der kompenseres via statsskatterne i 2009, *jf. kapitel 2,* samt en virkning fra grænserne i skattesystemet, der ventes at stige relativt mindre end lønningerne i 2008. Bidraget fra grænserne i skattesystemet skal ses i sammenhæng med den forventede opgang i lønstigningstakten, og at grænserne i skattesystemet reguleres med lønstigningstakten 2 år før.

Finanseffekten skønnes til 0,4 pct. af BNP i 2006 og -0,1 pct. af BNP i 2007. Dermed er skønnet for finanseffekten justeret op med 0,1 pct. af BNP i 2006 og nedjusteret med 0,1 pct. af BNP i 2007. Disse justeringer skal ses i sammenhæng med den højere offentlige forbrugsvækst i 2006 og tilsvarende lavere forbrugsvækst i 2007 afledt af Danmarks Statistiks oprevison af det offentlige forbrug i 2006, der ikke skønnes videreført i niveauet for det offentlige forbrug i 2007.

I 2007 skal finanseffekten på -0,1 pct. af BNP dog primært ses i sammenhæng med det skønnede fald i de offentlige investeringer på 12 pct., der navnlig følger af den kommunale budgetlægning for 2007.

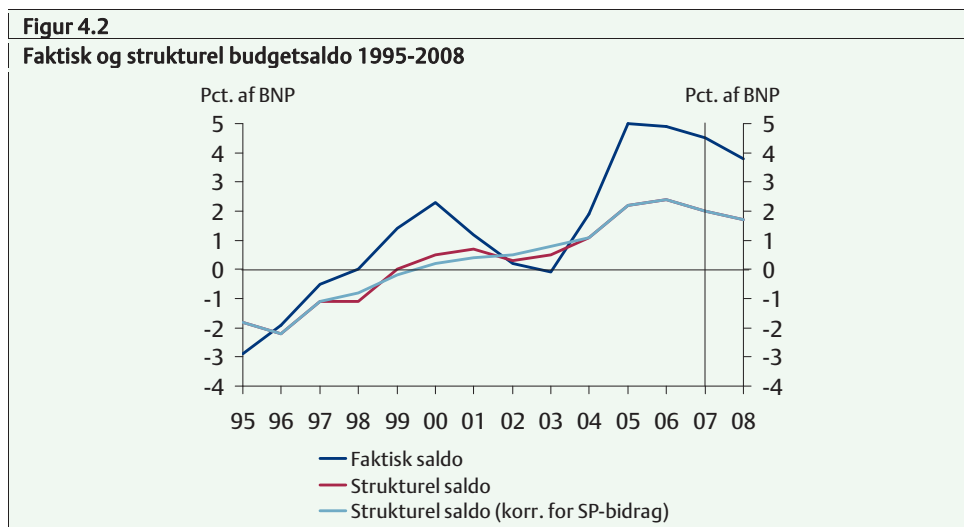
4.3 Strukturel budgetsaldo

Saldoen på de offentlige finanser afhænger af konjunktursituationen. I perioder med høj økonomisk vækst stiger de offentlige indtægter fra skatter og afgifter således relativt meget, mens udgifterne til overførselsindkomster har en tendens til at falde – primært som følge af faldende ledighed. Potentialet for en gunstig udvikling i den offentlige saldo er derfor større i en højkonjunktur med lav ledighed og høj beskæftigelse end i en periode med højere ledighed og lavere beskæftigelse.

Den *strukturelle budgetsaldo* opgøres som den faktiske offentlige saldo fratrukket det positive eller negative bidrag fra konjunkturerne og angiver dermed stillingen på de offentlige finanser rensset for den givne konjunktursituation. Forskellen mellem den faktiske og den strukturelle saldo afhænger af, hvor mange ledige ressourcer der er i økonomien. Den strukturelle budgetsaldo er derfor blandt andet bestemt af finanspolitikens stramhedsgrad og den skønnede strukturelle ledighed.

Udover bidrag fra konjunkturerne korrigeres der i beregningen af den strukturelle saldo også for indflydelsen af særlige forhold, som ikke er direkte knyttet til konjunkturudviklingen, men som kan have betydelig og varierende indflydelse på de offentlige finanser fra år til år. Det drejer sig især om pensionsafkastskatteprovenuet, der afhænger af udviklingen i aktie- og obligationskurserne, hvorfor provenuet kan fluktuerer meget kraftigt, selskabsskatteprovenuet, herunder fra Nordsø-aktiviteterne samt udviklingen i de offentlige drifts- og kapitaloverførsler.

Den strukturelle saldo korrigeret for SP-bidrag skønnes til 2 pct. af BNP i 2007 og 1,7 pct. af BNP i 2008, *jf. figur 4.2*. Det er i tråd med målintervallet i 2015-planen, der tilsiger strukturelle offentlige overskud mellem $\frac{3}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ pct. af BNP i perioden 2007-2010, *jf. Mod nye mål – Danmark 2015*. Korrigeres der skønsmæssigt for, at de gode konjunkturer og presset på arbejdsmarkedet aktuelt bidrager til øget gennemsnitlig arbejdstid pr. beskæftiget, ligger den strukturelle saldo fortsat over midten af målintervallet.

I 2004-2008 skønnes lavere strukturelle overskud end de faktiske overskud. Det skyldes især de ekstraordinært store provenuer fra pensionsafkastskatten i 2004 og 2005 samt den gunstige konjunkturudvikling i 2006-2008, der forventes at bidrage til en større faktisk saldo. Dertil kommer forventede høje indtægter fra Nordsø-aktiviteterne i 2005-2008 og den øvrige selskabsskat i perioden, mens indtægterne fra pensionsafkastskatten skønnes at blive lavere end det beregnede normale niveau i 2006-2008.

Fra 2002 til 2008 skønnes en forøgelse af den strukturelle saldo på 1,2 pct.-enheder af BNP, der blandt andet kan henføres til Nordsø-indtægterne og de faldende netto-renteudgifter, *jf. tabel 4.7.*

Tabel 4.7									
Den strukturelle budgetsaldo (pct. af BNP), 2002-2008									
Strukturel saldo (korrigeret for SP-indbetalinger)			Ændring som følge af						
Niveau	Årlig ændr.		Finans- politik¹⁾	Strukturel beskæfti- gelse	Nord- sø	Netto- rente- udgifter	Specielle poster²⁾	Efter- spørg- sel³⁾	Andre forhold
2002	0,5								
2003	0,8	0,3	0,2	-0,3	0,2	0,3	0,1	0,1	-0,3
2004	1,1	0,3	-1,2	-0,1	0,2	0,3	0,0	0,4	0,7
2005	2,2	1,1	-0,1	0,1	0,2	0,3	-0,1	0,5	0,4
2006	2,4	0,2	-0,4	0,4	0,1	0,3	-0,1	0,0	-0,1
2007	2,0	-0,4	0,2	0,0	0,1	0,3	0,0	0,1	-1,0
2008	1,7	-0,3	-0,2	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	-0,6
I alt	-	1,2	-1,5	0,2	0,8	1,7	-0,2	1,3	-0,9

1) Bidraget fra finanspolitikken afviger som følge af metodeforskelle fra finanseffekten.

2) De specielle poster indeholder blandt andet diverse drifts- og kapitaloverførsler (netto), herunder blandt andet offentlige overførsler til udlandet.

3) Strukturelle virkninger for de offentlige finanser af ændringer i efterspørgsels sammensætningen, der navnlig følger af forskelle i den indirekte beskatning.

Kilde: *Økonomisk Redegørelse*, februar 2008.

Hertil kommer, at efterspørgsels sammensætningen siden 2003, der er karakteriseret ved en relativt høj vækst i det private forbrug, har medført et større afgiftsindhold i den samlede efterspørgsel, end hvis fremgangen havde været mere ligeligt fordelt på investeringer og eksport. I opgørelsen af den strukturelle saldo bidrager dette skift til at styrke den strukturelle saldo med 1,3 pct. af BNP i siden 2002.

Finanspolitikken bidrager omvendt til en reduktion af det strukturelle overskud på 1½ pct. af BNP i perioden.

5. English Summary

In recent years the Danish economy has been characterised by high growth, increasing employment and a sharp decline in unemployment. The strong cyclical position of the economy has strengthened the public finances, and the large surpluses in these years have contributed to a substantial reduction of the debt.

The Danish economy continues to be around the peak of the strong business cycle, and there is a widespread scarcity of labour and a strong pressure on capacity utilization in large parts of the economy, cf. *Economic Survey*, February 2008.

Since 2003 the unemployment has fallen almost continuously to 75.000 persons in December 2007 corresponding to $2\frac{3}{4}$ per cent of the workforce. This is the lowest level in more than 30 years.

At the same time the actual unemployment is under the estimated structural level of unemployment, that indicates the level of unemployment associated with a stable growth wage and price increases. Hence, wage increases have been rising since the beginning of 2006.

The unemployment is approx. 15.000 lower than estimated in August, and the labour market pressure is stronger than expected. Although that development in the housing market has abated, and that the forecasts abroad are more dampened, the actual pressure in the Danish economy call for a reduced growth in the demand and an increase in the labour supply.

This is the out set for the central government budget proposal for 2008.

The central government budget proposal for 2008 includes a number of concrete measures, which will contribute to a slightly dampened demand in 2008. With the new budget proposal the fiscal effect is estimated to be reduced to 0.2 per cent of GDP in 2008. This reflects a reduction of 0.1 percent of GDP compared to the budget proposal for 2008 presented in August 2007.

The budget proposal for 2008 also reflects a number of initiatives as a part of the government's job plan to ensure increased labour supply. The labour supply is estimated to increase by 4,000 persons the first year and later with 8,-9,000 persons due to the initiatives in the job plan. Also the initiatives in the Welfare agreement from June 2006 is estimated to have a positive impact on labour supply.

With a slightly more dampened fiscal policy in 2008 and an increase in the labour supply the fiscal and structural policy seen as a whole may be neutral or even dampen the pressure on the labour market.

The budget proposal for 2008 also includes a number of new initiatives in line with the budget proposal for 2008 from August 2007. Furthermore, the proposal also includes a number of specific budget improvements in order to finance of the final budget bill for 2008. In addition, proposals regarding the local governments are also presented in order to ensure budget discipline in 2008 and agreement observance in future.

5.1 General government finances

The estimates for the general government finances in 2007 and 2008 are based on short term projections for the Danish economy, *cf. Economic Survey*, February 2008.

Furthermore, the estimates are based on the central and local government's budgets for 2007, the central government budget proposal for 2008 and the agreements with local governments on the economy in 2008. The estimates for 2008 includes the agreement between the central government and regional and local governments regarding changed wage conditions in 2008 together with the agreement between the central government and the regional governments regarding an increase in the borrowing limits for the regional governments in relation to investments in cancer treatment facilities.

The general government surplus is estimated at approx. DKK 75.7bn in 2007 and DKK 66.7bn in 2008, *cf. table 5.1*. The surpluses correspond to 4.5 per cent of GDP in 2007 and 3.8 per cent of GDP in 2008. The general government surplus is estimated at approx. DKK 51.5bn or 2.8 pct. of GDP in 2009.

Table 5.1								
General government budget balance, 2002-2009								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DKK bn, current prices								
August 2007	3.2	-1.4	27.9	71.8	76.5	66.2	55.2	-
February 2008	3.2	-1.4	27.3	77.4	79.9	75.7	66.7	51.5
Central government, hereof	3.4	-1.7	27.6	82.1	87.1	-	-	-
Local governments, hereof	-0.1	0.1	-0.4	-5.2	-7.4	-	-	-
Social funds, hereof	-0.1	0.2	0.2	0.4	0.3	-	-	-
February 2008 (per cent of GDP)	0.2	-0.1	1.9	5.0	4.9	4.5	3.8	2.8
Note: The specification of the central and local government budget balances do not fully reflect that the central government through transfers to local governments bears the risk of fluctuations in expenditures and revenues due to the business cycles.								

The general government surplus has increased from -0.1 per cent of GDP in 2003 to 4.9 per cent of GDP in 2006. The increased surplus from 2003 to 2006 primarily reflects lower income transfers, from decreasing unemployment and increased employment. Lower net interest payments due to reduced public debt also contribute to

the higher surplus together with higher revenue from the corporate tax, including the oil and gas exploration activities in the North Sea.

In the coming years continued large surpluses are expected, which to a great extent are to be seen in connection with the strong cyclical position of the economy together with extraordinary high income from the North Sea activities due to the high oil price.

Compared to the August projection, the general government surplus has been revised up by DKK 9½bn in 2007 and approx. DKK 11½bn in 2008, *cf. table 5.2*.

Table 5.2		
Revision of the general government budget balance from August to February		
	2007	2008
DKK bn, current prices		
North Sea oil and gas exploration activities	-0.1	7.0
Corporate taxes excluding North Sea oil and gas exploration activities	5.0	3.2
Pension yield taxation	-1.5	-2.2
Personal taxes etc. and labour market contributions	-1.8	-1.2
Value Added Tax	0.4	1.9
Vehicle registration tax	2.3	0.2
Other taxes and duties	0.2	3.0
Public consumption expenditure	-0.3	-0.8
Public investment expenditure	-0.5	-0.3
Income transfers	0.6	4.2
Net interest revenue and dividends	1.2	0.0
Subsidies	1.9	0.3
Compensation due to revised taxation of pensions	1.2	-5.1
Other expenditures and revenues	0.9	1.2
Total revision of general government budget balance	9.5	11.4
Note: Negative numbers imply reductions of the surplus due to reduced revenues or increased expenditures, and positive numbers imply increases in the surplus due to increased revenues or decreased expenditures.		

The revenues from the North Sea activities have been upward adjusted by DKK 7bn in 2008 mainly due to an increase in the oil price. Measured in DKK the price on crude oil has been upward adjusted by DKK 80 in 2008. Income from the oil and gas activities in the North Sea is very sensitive with respect to changes in the oil price. A change in the oil price of 1 US dollar per barrel is estimated to change the revenue by an amount in the order of DKK ½bn in 2008. The high degree of sensitivity implies that the estimate of the revenue from the North Sea is associated with huge uncertainty.

The revenue from the corporate tax excluding the North Sea activities is adjusted upwards by DKK 5bn in 2007 and approx. DKK 3¼bn in 2008. The adjustment in

both years is to be seen in the light of the actual payments that are higher than expected and indicate a larger tax base due to the strong cyclical position of the economy.

The revenues from the pension yield tax have been adjusted downwards by approx. DKK 1½bn in 2007 and DKK 2¼bn in 2008. The downward adjustment in 2007 reflects large downward adjustments of the yield of shares, but at the same time also large upward adjustments on the yield of bonds and derivatives. In 2008 the downward adjustment is mainly based on an expected loss on shares, which is modified by a little lower interest rate than expected in August.

Revenues from personal taxes etc. and labour market contributions are adjusted downwards by approx. DKK 1¾bn in 2007 and DKK 1¼bn in 2008. The adjustments reflect new information about the actual revenues in 2006, which indicates a lower tax base than expected in August.

The revenue from the value added tax has been adjusted upwards by approx. DKK ½bn in 2007 and DKK 2bn in 2008 due to higher projected private consumption growth in both years.

The revenue from the vehicle registration tax has also been adjusted upwards by approx. DKK 2¼bn in 2007 and DKK ¼bn in 2008 due to higher expected vehicle purchase than estimated in August. Other tax revenues have been upward adjusted by approx. DKK ¼bn in 2007 and DKK 3bn in 2008.

Public consumption expenditures have been adjusted upwards by approx. DKK ¼bn in 2007 and DKK ¾bn. The adjustment in 2008 reflects the agreement between the central government and regional and local governments regarding changed wage conditions in 2008.

Public investment expenditures have been adjusted upwards by DKK ½bn in 2007 and approx. DKK ¼bn in 2008.

The expenditure on income transfers has been adjusted downwards by DKK ½bn in 2007 and approx. DKK 4¼bn in 2008 compared to the August projection. This should among other things be seen in connection with a lower estimate of unemployment.

The subsidies has been adjusted downwards by approx. DKK 2bn in 2007 and DKK ¼bn in 2008, which, among other things, reflects an expected reduction in the number of activated persons in the business practice scheme.

New pension tax rules abolishes the tax exemption on index-linked bonds and properties, hence holders of indexed-linked bonds and properties are compensated by the central government. Compared to the August projection the estimated capital ex-

penditures are revised downwards with approx. DKK 1¼bn in 2007 and upwards with DKK 5bn in 2008.

Detailed information about the general government finances including adjustments since the August projection can be found in *Annex 1*.

The expenditure burden, i.e. the ratio of general government expenditures to GDP, is expected to decrease by 4 percentage points from 2002 to 2009, *cf. table 5.3*. The reduction is primarily due to a decrease in the interest expenditures ratio of 2.2 per cent of GDP in light of lower interest rates and reduced public debt. Lower income transfers also contribute to the expected reduction of the expenditure ratio.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Diff. 2002- 2009
Per cent of GDP									
Expenditure burden ¹⁾	53.8	54.2	53.7	51.7	50.2	49.5	50.0	49.8	-4.0
Tax burden	48.0	48.1	49.2	50.9	49.3	48.5	48.4	47.4	-0.6
Revenue burden ¹⁾	54.0	54.1	55.6	56.7	55.1	54.0	53.8	52.7	-1.3

1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus, the expenditure and revenue burden differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.

The decrease in the tax burden, i.e. the ratio of aggregate tax revenues to GDP, by 0.6 percentage points over the period 2002-2009 reflects among other things a reduction of the personal income tax ratio to GDP due to the tax cuts in 2004, 2008-2009 and the tax freeze.

The revenue burden, i.e. the ratio of general government revenues to GDP, is expected to decrease by 1.3 percentage points from 2002 to 2009 due to the estimated reduction in the tax burden and a reduction in other revenues in proportion of GDP.

Detailed information about the expenditure, tax and revenue burdens can be found in *Annex 2*.

5.2 Fiscal stance

The *fiscal effect* is an indicator of the fiscal policy stance. The fiscal effect measures the impact of fiscal policy changes on economic activity – measured by the estimated impact on GDP.

Based on the central government budget proposal and the budgets for the regional and local governments in 2008 the fiscal effect is estimated at 0.2 per cent of GDP in 2008, *cf. table 5.4*.

Table 5.4								
Fiscal effect, 2001-2008								
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Per cent of GDP								
Expenditures	0.5	0.3	-0.3	0.4	0.1	0.3	-0.1	0.2
Revenues	-0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	0.1	0.0	0.0
Fiscal effect	0.3	0.3	-0.3	0.8	0.1	0.4	-0.1	0.2
Temporary suspension of SP ¹⁾	-	-	-	0.1	-	-	-	-
1) Special pension scheme.								

The fiscal effect in 2008 is in particular to be seen in connection with the projected growth in real public consumption expenditures by 1.5 per cent in 2008. Compared to the projection in August the estimated fiscal effect in 2008 has been adjusted downwards by 0.1 percent of GDP, which is mainly due to a downward adjustment of the public consumption expenditure growth of 0.2 percentage points.

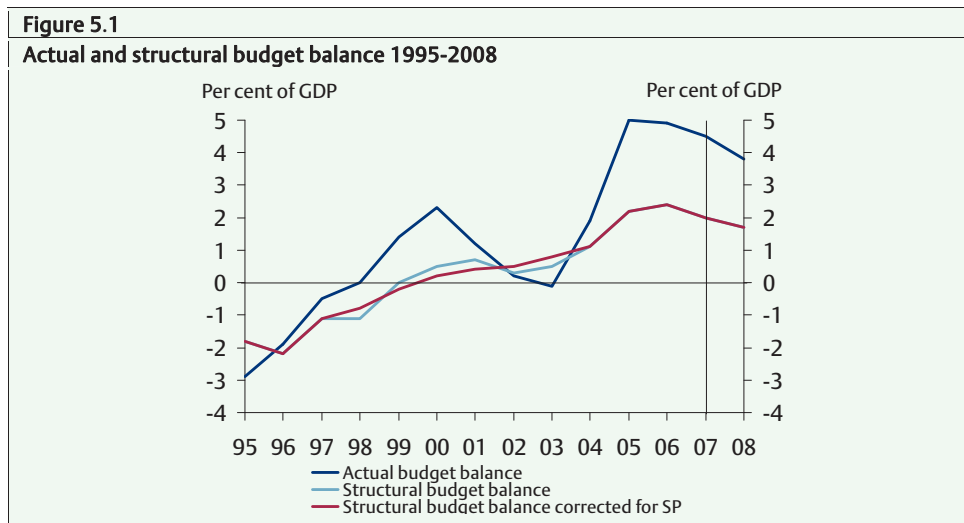
The fiscal effect is estimated at 0.4 pct. of GDP in 2006 and -0.1 of GDP in 2007. Thereby is the estimated fiscal effect in 2006 adjusted up by 0.1 percent of GDP and downwards by 0.1 percent of GDP in 2007. These adjustments should be seen in connection with the higher growth in public consumption expenditure in 2006 and corresponding lower growth in 2007 following an upwards revision of the public consumption expenditure in 2006 by Statistics Denmark.

The fiscal effect of -0.1 percent of GDP in 2007 is primarily to be seen in light of the estimated decrease in the public investment expenditure by 12 percent, which mainly follows from the local government budgets in 2007.

5.3 Structural budget balance

The structural budget balance is the general government budget balance mainly adjusted for the estimated impact on the budget from the cyclical position of the economy. Thus, the structural budget balance is determined mainly by the fiscal policy stance, differences between the actual and structural rate of unemployment and the underlying growth of the labour force.

The structural budget balance corrected for the special pension scheme (SP) is estimated at 2 per cent of GDP in 2007 and 1.7 per cent of GDP in 2008, *cf. figure 5.1*. This is in line with the 2015-plan which presupposes structural surpluses between $\frac{3}{4}$ and $1\frac{3}{4}$ per cent of GDP in the 2007-2010 period.

In the years 2004-2008, the estimated structural budget balance surplus is lower than the actual general government budget surplus. This reflects exceptionally large revenues from pension yield taxation in 2004 and 2005 together with the strong cyclical position of the economy. The high revenues from North Sea oil and gas activities and the general corporate tax in the period 2005-2008 are also expected to have a positive impact on the actual general government budget balance compared to the structural level.

The structural budget balance is expected to increase by 1.2 per cent of GDP from 2002 to 2008 primarily due to the North Sea oil and gas activities and lower net interest payments, *cf. table 5.5*.

Changes in the composition of aggregate demand since 2003 have also contributed to the improved structural budget balance mainly due to strong growth in private consumption. The share of excise duties in private consumption is relatively high compared to other components of GDP, and strong growth in private consumption therefore tends to improve the structural budget balance.

Table 5.5									
Structural budget balance (per cent of GDP), 2002-2008									
Structural Balance (corrected for SP)		Change due to							
Level	Yearly change	Fiscal policy¹⁾	Structural rate of empl.	North Sea oil and gas	Net interest	Special items²⁾	Demand	Other	
2002	0.5								
2003	0.8	0.3	0.2	-0.3	0.2	0.3	0.1	0.1	-0.3
2004	1.1	0.3	-1.2	-0.1	0.2	0.3	0.0	0.4	0.7
2005	2.2	1.1	-0.1	0.1	0.2	0.3	-0.1	0.5	0.4
2006	2.4	0.2	-0.4	0.4	0.1	0.3	-0.1	0.0	-0.1
2007	2.0	-0.4	0.2	0.0	0.1	0.3	0.0	0.1	-1.0
2008	1.7	-0.3	-0.2	0.1	0.0	0.2	-0.1	0.2	-0.6
Total	-	1.2	-1.5	0.2	0.8	1.7	-0.2	1.3	-0.9

Note: The structural budget balance is not adjusted for the impact of the temporary suspension of Special Pension contributions.

1) Due to different methods of calculation the fiscal policy effects differ from the effects used in the calculation of the fiscal effect.

2) Special items include among other things various net current and capital transfers.

5.4 Central government finances

The central government budget proposal for 2008 implies a surplus on the current, investment and lending account, i.e. the CIL-account¹, of approx. DKK 76¼bn or 4.3 per cent of GDP in 2008, *cf. table 5.6*.

The CIL-account in 2007 is estimated at approx. DKK 95½bn which corresponds to 5.6 per cent of GDP.

¹ The CIL-account differs from the central government balance in the national accounts with respect to the accruals concept (e.g. taxes), the treatment of financial transactions etc. In addition, some institutions that are part of the central government accounts are not considered part of the central government sector in the national accounts, and some institutions that are not part of the central government accounts are considered part of the central government sector.

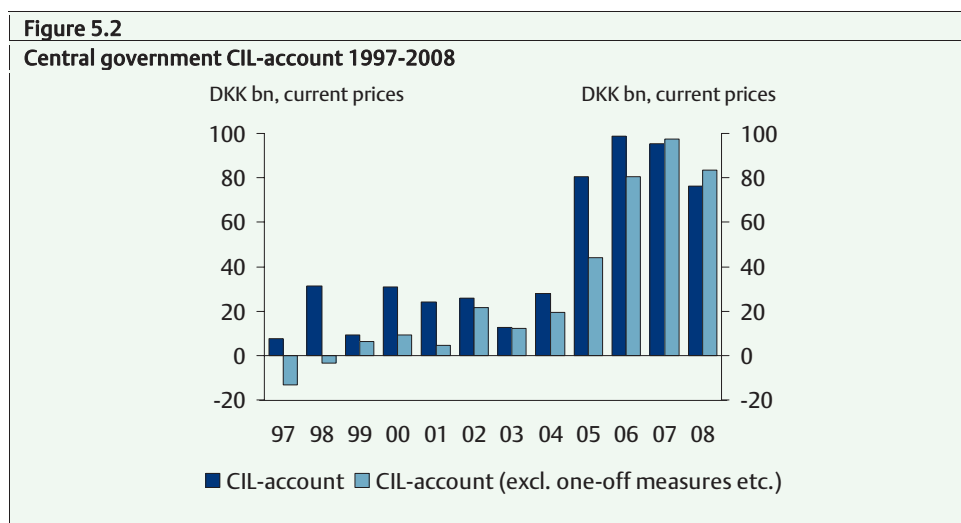
Table 5.6					
CIL-account, 2007 and 2008					
	2007			2008	
	August	February	Diff.	Budget proposal	
	August	February	Diff.	August	February
DKK bn, current prices					
Total revenues	629.4	647.3	17.8	639.6	648.1
Total expenditures	554.6	551.8	-2.8	578.3	571.8
CIL-account	74.8	95.5	20.7	61.3	76.3
CIL-account (per cent of GDP)	4.4	5.6	1.2	3.5	4.3

The estimated surpluses in 2007 and 2008 are influenced by the cyclical position of the economy and extraordinary large revenues from the North Sea oil and gas activities. The CIL-account is sensitive to oil price changes and financial markets fluctuations. The pension yield tax is especially sensitive to interest rate and stock market fluctuations.

The estimate for the CIL-account in 2007 has been upward adjusted by approx. DKK 20³/₄bn compared to the August projection. The upward adjustment is mainly due to an upward adjustment of revenues from company taxation excluding the North Sea activities by approx. DKK 9¹/₂bn and an upward adjustment of revenues from personal taxes by approx. DKK 3³/₄bn and from the value added tax and excise duties by almost DKK 2¹/₂bn compared to the August projection.

The estimated CIL-surplus in 2008 has been upward adjusted by DKK 15bn, which is mainly caused by an increase in the estimated revenue from the North Sea activities, in light of the expected oil price.

Excluding one-off measures the CIL-account surplus is estimated at approx. DKK 97¹/₂bn in 2007 and approx. DKK 83¹/₂bn in 2008, *cf. figure 5.2*. The correction of the CIL-account in both years is mainly due to lower revenues from the pension yield tax.

5.5 Central government financing requirement and debt

Central government debt measured as a percentage of GDP is estimated to decrease by approx. 5½ percentage points from 2006 to 2007 and another 4¼ percentage points from 2007 to 2008, *cf. table 5.7*.

Measured in nominal terms a decrease in central government debt is expected by DKK 147bn from DKK 328.1bn in 2006 to DKK 181.1bn in 2008.

Table 5.7
Central government debt, 2006-2008

	2006	2007	2008
End of year, nominal value			
Central government debt, DKK bn	328.1	246.4	181.1
Relending to infrastructure entities etc. ¹⁾	27.5	29.0	29.8
Central government debt, adjusted for relending	300.6	217.3	151.2
Central government debt, per cent of GDP	20.0	14.5	10.2
Central government debt, adjusted for relending, per cent of GDP	18.3	12.8	8.5

1) Primarily Ørestadsselskabet I/S, A/S Storebælt and Øresundsforbindelsen A/S.

In 2007 the increase in liquidity, measured as net balance, is estimated at approx. DKK 83.6bn, *cf. table 5.8*. The estimate is revised upwards compared to the August projection in which a net balance of DKK 60.9bn was estimated. The net balance is estimated to DKK 66.7bn in 2008.

Table 5.8			
CIL-account and net financing requirement, 2007-2008			
	2007		2008
	August	February	Budget Proposal
DKK bn			
CIL-account	74.8	95.5	76.3
Total relending ¹⁾	-9.6	-5.7	-7.8
Differences between posted revenues and expenditures and cash flow	-4.4	-6.2	-1.7
Net financing requirement (-net balance)	-60.9	-83.6	-66.7
1) Including relending to infrastructure entities.			

The central government gross financing requirement is expected to be DKK -4.4bn in 2007, cf. table 5.9. Payments to the central government in currency swaps is DKK 16.2bn, while the central government account in the Danish Central Bank will be increased by DKK 15.6bn. In 2008 the gross financing requirement is expected to be DKK 26.9bn of which DKK 10.0bn is expected to be covered by borrowing.

Table 5.9			
Gross financing requirement and state borrowing, 2007-2008			
	2007		2008
	August	February	Budget proposal
DKK bn			
Net financing requirement (-net balance)	-60.9	-83.6	-66.7
Redemption of central government debt	86.7	79.2	93.6
Gross financing requirement	25.9	-4.4	26.9
- Payments from/to the central government in currency swaps	30.4	16.2	26.9
- Drawing on the central government's account in Danmarks Nationalbank	-4.6	-15.6	-10.0
Borrowing requirement	0.0	-5.0	10.0

Annex 1

Table 1									
General government finances, 2006-2008									
	2006			2007			2008		
	Aug.	Feb.	Diff.	Aug.	Feb.	Diff.	Aug.	Feb.	Diff.
DKK bn, current Prices									
Public consumption	419.6	421.2	1.5	437.9	438.2	0.3	457.7	458.5	0.8
Income transfers	255.0	254.7	-0.3	259.2	258.6	-0.6	269.8	265.6	-4.2
Investment	31.8	32.2	0.3	28.4	28.9	0.5	30.5	30.8	0.3
Interest expenditure	36.2	36.2	0.0	32.1	32.1	0.0	29.9	31.0	1.1
Subsidies	35.8	36.3	0.4	39.9	38.0	-1.9	40.8	40.6	-0.3
Other expenditures ¹⁾	43.7	43.8	0.0	48.1	46.3	-1.8	55.2	59.3	4.1
Total expenditure	822.3	824.3	2.0	845.6	842.0	-3.5	884.0	885.8	1.8
Personal income taxes ²⁾	344.3	341.8	-2.5	360.0	358.2	-1.9	374.7	368.1	-6.6
Labour market Contributions	69.6	71.4	1.8	76.2	76.3	0.1	74.2	79.5	5.3
Corporate taxes	64.1	70.6	6.6	56.0	60.9	4.9	57.9	65.8	8.0
Pension yield taxation	13.7	12.5	-1.3	8.3	6.8	-1.5	11.8	9.6	-2.2
VAT	167.9	168.3	0.4	175.4	175.8	0.4	181.9	183.9	1.9
Vehicle registration fee	24.5	24.4	0.0	22.7	25.0	2.3	23.3	23.4	0.2
Other duties	99.1	99.1	0.1	99.7	99.9	0.2	100.3	104.1	3.8
Other taxes ³⁾	17.0	17.0	0.0	17.8	17.8	0.0	18.5	18.5	-0.1
Interest revenues	21.7	21.4	-0.3	22.6	23.8	1.2	23.3	24.4	1.1
Gross operating surplus	28.8	28.8	0.0	29.2	29.2	0.0	29.6	29.5	-0.2
Other revenues ⁴⁾	48.1	48.9	0.7	43.7	44.1	0.3	43.7	45.8	2.0
Total revenue	898.8	904.3	5.5	911.8	917.8	6.0	939.2	952.5	13.3
General government budget balance	76.5	79.9	3.4	66.2	75.7	9.5	55.2	66.7	11.4
Net interest Expenditure	14.5	14.8	0.3	9.5	8.2	-1.2	6.6	6.6	0.0
General government primary balance ⁵⁾	91.0	94.7	3.7	75.7	84.0	8.3	61.9	73.3	11.4

Note: The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark.

- 1) Other expenditures include capital transfers, transfers to the Faroe Islands and Greenland and Danish EU-contributions.
- 2) Personal income taxes include withholding taxes, tax on imputed income from owner occupied dwellings, specific taxes from households, tax on estates of deceased persons and other personal taxes.
- 3) Other taxes include social security contributions (labour market supplementary pension scheme contributions, unemployment insurance contributions and early retirement contributions).
- 4) Other revenues include profits from public enterprises, current and capital transfers from other domestic sectors and EU, and imputed (calculated) revenues such as contributions to civil servants' earned pension.
- 5) The general government primary balance states the balance of the general government finances before net interest expenditures.

Annex 2

Table 2									
Expenditure, tax and revenue burden, 2002-2009									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Diff. 2002- 2009
Per cent of GDP									
Public consumption	26.2	26.5	26.5	25.9	25.7	25.8	25.9	26.0	-0.2
Income transfers	16.7	17.3	17.1	16.5	15.5	15.2	15.0	15.2	-1.5
Investment	1.8	1.6	1.8	1.8	2.0	1.7	1.7	1.8	0.0
Interest expenditure	3.8	3.4	3.1	2.6	2.2	1.9	1.8	1.6	-2.2
Other expenditure	5.3	5.2	5.2	5.0	4.9	5.0	5.6	5.2	-0.1
Expenditure burden¹⁾	53.8	54.2	53.7	51.7	50.2	49.5	50.0	49.8	-4.0
Personal income taxes	21.9	21.8	21.2	21.2	20.8	21.1	20.8	19.9	-2.0
Labour market Contributions	4.5	4.4	4.4	4.4	4.4	4.5	4.5	4.5	0.0
Pension yield taxation	0.1	0.4	1.6	2.4	0.8	0.4	0.5	0.9	0.8
Corporate taxes	2.9	2.9	3.2	3.9	4.3	3.6	3.7	3.5	0.6
Value added tax	9.6	9.6	9.8	10.0	10.3	10.3	10.4	10.4	0.8
Other duties	7.9	7.8	7.8	7.9	7.7	7.6	7.4	7.2	-0.7
Other taxes	1.2	1.2	1.2	1.1	1.0	1.0	1.0	1.0	-0.2
Tax burden	48.0	48.1	49.2	50.9	49.3	48.5	48.4	47.4	-0.6
Interest revenue	1.5	1.5	1.5	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4	-0.1
Other non-tax revenue	4.7	4.6	5.1	4.8	4.7	4.3	4.3	4.1	-0.6
Tariffs etc. to the EU	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	-0.2	0.0
Revenue burden¹⁾	54.0	54.1	55.6	56.7	55.1	54.0	53.8	52.7	-1.3
1) The specification of total public expenditures and revenues deviates from the specification from Statistics Denmark. Total public expenditures reflect public consumption, which includes revenues from sales and calculated depreciation expenditure, and total revenues include calculated depreciation. The specification of public expenditure from Statistics Denmark does not include public sales, which are included in total revenues, and calculated depreciation is not included in public expenditures and revenues in the specification from Statistics Denmark. Thus, the expenditure and revenue burden differ from the ascertained burdens based on the specifications according to Statistics Denmark.									

Bilag 1

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Fremrykning af selskabsskat, a conto-ordning	8,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 1999 af indkomstskat til kommunerne for 1997	0,1
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1995	-2,4
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Afregning af feriepenge	4,7
Feriefondens renteindtægter	0,1
Fremrykning af kildeskatteafregning	8,8
Aktiesalg, EKR Kreditforsikring	0,3
Etablering af Statens Ejendomsselskab	0,2
1997 i alt	20,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	1,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,2
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1996	-1,3
Korrektion vedr. afregning i 2000 af indkomstskat til kommunerne for 1998	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,0
Scandlines	0,5
Salg af aktier i TeleDanmark	30,9
Omlægning af statslige aktiver	1,9
Harmoniseret afregning af lønsumsafgift	0,7
Betalingsregler for elafgift (inkl. momseffekt)	0,5
1998 i alt	34,7
Fremrykning af selskabs-, fonds- og kulbrintebeskatningen	5,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1997	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af indkomstskat til kommunerne for 1999	0,1
Korrektion vedr. afregning i 2001 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 1999	-0,3
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	0,2
Aftale med Naturgas Syd og DONG	-1,4
Kapitalindsud i COMBUS	-0,3
Acontoindbetaling vedr. Dansk Tipstjeneste	0,7
Salg af statslige aktiver	1,3
Pinsepakken	-0,7
1999 i alt	2,9

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	2,7
Selskabsskat	-3,4
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,9
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1998	1,3
Korrektion vedr. afregning i 2002 af personskat mv. til kommunerne for 2000	2,8
Korrektion vedr. afregning i 2002 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2000	0,8
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,9
Pinsepakken	0,8
Overdragelse af statshavne	-0,7
Kapitaludtræk fra Post Danmark	0,3
Ekstraordinær indfrielse af saneringslån (Københavns kommune)	0,5
Ekstraordinært udbytte fra PostDanmark og DSB	0,2
Frivillige indbetalinger af personskat	0,4
Opløsning af Dansk Eksportfinansieringsfond	0,2
Omlægning af kredittider for moms (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	12,4
Omlægning af kredittider for vandafgiften	0,2
Afvikling af ejendomsselskabet TOR I/S	-1,0
Ændring af procentgodtgørelse	0,5
Kraftvarmeværkers efterbetaling	0,3
Overførsel fra Hypotekbankens reserver	1,0
Salg af aktier i Københavns Lufthavn	0,9
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
2000 i alt	21,5
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-11,8
Selskabsskat	7,9
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	0,7
Afregning af indkomstskat til kommunerne for indkomståret 1999	-0,1
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 1999	-0,3
Korrektion vedr. afregning i 2004 af personskat mv. til kommunerne for 2001	2,1
Korrektion vedr. afregning i 2003 af kapitalpensionsafgift til kommunerne for 2001	0,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-0,7
Ekstraordinært aktieudbytte fra DONG m.fl.	1,0
Stramning af momskredittider for store virksomheder	14,4
Afskaffelse af importmoms	-1,9
Omlægning af momskredittider for landbrug (inkl. afledt effekt på andre afgifter)	0,5
Stramning af kredittid for lønsumsafgift	0,3
Pinsepakken	1,1
Frivillige skatteindbetalinger	6,3
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	-1,2
Ekstraordinært bidrag til EU sfa. omlægning af kredittider for moms i 2000	-0,5
Overdragelse af statshavne	-0,1
Ændret beskatning af husdyrbesætninger	0,4
Naturgas Sjællands overgang til DONG	-0,2
UMTS-licenser – ekstraordinær indtægt i 2001 i forhold til den årlige indtægt 10 år frem	0,7
Indbetaling fra DTU m.fl. vedr. overgang til selveje	1,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,3
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	-0,6
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	-0,4
2001 i alt	19,2

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-12,6
Selskabsskat	3,2
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-1,8
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-2,8
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2000	-0,8
Korrektion vedr. afregning i 2005 af personskat mv. til kommunerne for 2002	-0,2
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,1
Pinsepakke	0,8
Ekstraordinært bidrag til EU som følge af omlægning af kredittider for moms i 2001	-0,4
Fastfrysning af personfradrag/nedsættelse af A-kassekontingent	1,2
EU-formandskab	-0,8
Stramning af kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	14,8
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,5
Omlægning af statslige aktiver	0,7
Konkurrenceevnepakke, lempelse af kredittid for mellemstore virksomheder	-1,5
Mindreforbrug som følge af reduktion af videreførte midler	0,5
Regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	0,2
Ekstraordinært låneafdrag fra DONG	0,5
Mindreudgift vedr. tjenestemandspensioner	1,6
Statens forsknings- og uddannelsesbygninger	0,9
Afregning vedr. told og landbrugsafgifter til EU (refusion af opkrævningsomkostninger)	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2002 i alt	4,7
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-5,9
Selskabsskat	7,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-6,0
Afregning af indkomstskat mv. til kommunerne for indkomståret 2000	-0,3
Afregning af kapitalpensionsafgift til kommunerne for indkomståret 2001	-0,1
Korrektion vedr. afregning i 2006 af personskat mv. til kommunerne for 2003	-2,1
Likviditetsmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	1,8
Modregning af regeringsinitiativer i forbindelse med FL02 og 100-dages programmet	-0,2
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,2
Omlægning af statslige aktiver	1,0
En afregningskonto	3,5
DONG ekstraordinært afdrag af lån	0,4
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,3
Supplerende engangsydelse til folkepensionister	-0,4
Grænsehandel	-0,3
Medarbejderaktieordninger, jf. Coloplast-dommen	-1,0
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Tilbagebetaling af kantinemoms	-0,1
Tilkendt erstatning i Wanadoo-sagen	0,1
Ejendomssalg på ministerområder	0,1
Indtægt fra salg af radio-sendetilladelser (P5 og P6)	0,1
Teknisk omlægning vedr. SES, kontorejendomme	0,2
Førtidig indfrielse af udviklingslån (Indien)	0,5
Ekstraordinær tilbagebetaling af EU-bidrag for 2003	0,6
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,5
2003 i alt	0,4

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	10,7
Selskabsskat	-2,0
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	-2,4
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2001	-2,1
Udlodninger fra IØ og IFU samt afvikling af investeringsfonden for vækstmarkeder	1,4
Tabt landsretskendelse vedr. momsopgørelse fra selvejende institutioner	-0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,5
Ekstra bevilling til udbetaling af overarbejde	-0,1
Aftale vedrørende DUC's olie- og gasindvinding	2,0
Køb af Gastra A/S	-1,1
Aktieudbytte fra Dong A/S	1,1
Ekstraordinært udbytte fra DSB	0,1
Overdragelse af statens aktiepost i Orange Holding	0,1
Tilbagebetaling af statsstøtte	1,1
Rekapitalisering af TV2/Danmark	-0,8
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,7
2004 i alt	9,1
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	21,4
Selskabsskat	0,6
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	4,7
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2002	0,2
Likviditetmæssige forskydninger vedr. den kommunale momsudligningsordning	-1,4
Køb og salg af bygninger og grunde mv.	0,1
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	2,2
Stiftertilgodehavende i Københavns Havn	0,7
Udbetalinger af opsparede midler til universiteterne	-0,8
Salg af Statens Bilinspektion	0,5
Salg af Gastra A/S	1,1
Salg af statens aktier i Bella Center A/S	0,1
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,8
Salg af aktier i Post Danmark	1,4
Indfrielse af statslån til institutioner under § 20	0,6
Engangsudgifter ifm. overdragelse af skatteligningen til staten	-0,5
Kapitalindskud i Bornholmstrafikken A/S	-0,2
Indtægter for omlægning af Danmarks Skibskreditfond	0,4
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,4
2005 i alt	32,3
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	4,6
Selskabsskat	-1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	8,9
Afregning af personskat mv. til kommunerne for indkomståret 2003	2,1
Omlægning af den kommunale momsudligningsordning	-5,9
Overførsel af midler fra Hypotekbanken	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,3
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,7
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
2006 i alt	11,0

Bilag 1	
Engangsforbedringer og ekstraordinære forhold, 1997-2008	
Mia. kr. (årets priser)	
Korrektion vedr. pensionsafkastskat	-12,9
Selskabsskat	1,5
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	1,2
Omlægning af statslige aktiver	0,1
Udlodninger fra IØ og IFU	0,5
Ekstraordinære udbytter under § 28	0,4
Etårige puljer	-0,3
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	1,6
Kompensation fra Esbjerg kommune sfa. at staten overtager opgaver vedr. Esbjerg havn	0,2
Salg af Scandlines	5,7
2007 i alt	-2,0
Korrektion vedr. pensionsafkastskat, inkl. kompensation for indeksobligationer	-18,5
Selskabsskat	1,8
Korrektion vedr. Nordsø-indtægter	5,9
Omlægning af statslige aktiver	2,0
Udlodninger fra IØ og IFU	0,5
Ekstraordinære udbytter under § 28	-0,7
Tilbageførsel fra Danmarks Erhvervsfond	0,2
Midlertidig obligatorisk opsparing på 1 pct. af de statslige driftsrammer	1,0
Udskydelser af statslige projekter og udgifter	0,5
2008 i alt	-7,3

Bilag 2

Bilag 2 Offentlige finanser, 2006-2008									
	2006			2007			2008		
	Aug.	Feb.	Ændr.	Aug.	Feb.	Ændr.	Aug.	Feb.	Ændr.
Mia. kr., løbende priser									
Forbrug	419,6	421,2	1,5	437,9	438,2	0,3	457,7	458,5	0,8
Overførsler	255,0	254,7	-0,3	259,2	258,6	-0,6	269,8	265,6	-4,2
Investeringer	31,8	32,2	0,3	28,4	28,9	0,5	30,5	30,8	0,3
Renteudgifter	36,2	36,2	0,0	32,1	32,1	0,0	29,9	31,0	1,1
Subsidier	35,8	36,3	0,4	39,9	38,0	-1,9	40,8	40,6	-0,3
Øvrige udgifter ¹⁾	43,7	43,8	0,0	48,1	46,3	-1,8	55,2	59,3	4,1
Udgifter i alt²⁾	822,3	824,3	2,0	845,6	842,0	-3,5	884,0	885,8	1,8
Personskatter mv. ³⁾	344,3	341,8	-2,5	360,0	358,2	-1,9	374,7	368,1	-6,6
Arbejdsmarkedsbidrag	69,6	71,4	1,8	76,2	76,3	0,1	74,2	79,5	5,3
Selskabsskatter	64,1	70,6	6,6	56,0	60,9	4,9	57,9	65,8	8,0
Pensionsafkastskat	13,7	12,5	-1,3	8,3	6,8	-1,5	11,8	9,6	-2,2
Moms	167,9	168,3	0,4	175,4	175,8	0,4	181,9	183,9	1,9
Registreringsafgift	24,5	24,4	0,0	22,7	25,0	2,3	23,3	23,4	0,2
Øvrige indirekte skatter	99,1	99,1	0,1	99,7	99,9	0,2	100,3	104,1	3,8
A-kassebidrag mv. ⁴⁾	17,0	17,0	0,0	17,8	17,8	0,0	18,5	18,5	-0,1
Renteindtægter	21,7	21,4	-0,3	22,6	23,8	1,2	23,3	24,4	1,1
Bruttoestindkomst	28,8	28,8	0,0	29,2	29,2	0,0	29,6	29,5	-0,2
Øvrige indtægter ⁵⁾	48,1	48,9	0,7	43,7	44,1	0,3	43,7	45,8	2,0
Indtægter i alt²⁾	898,8	904,3	5,5	911,8	917,8	6,0	939,2	952,5	13,3
Offentlig saldo	76,5	79,9	3,4	66,2	75,7	9,5	55,2	66,7	11,4
Renter, netto	14,5	14,8	0,3	9,5	8,2	-1,2	6,6	6,6	0,0
Offentlig primær saldo ⁶⁾	91,0	94,7	3,7	75,7	84,0	8,3	61,9	73,3	11,4

1) Øvrige udgifter indeholder blandt andet kapitaloverførsler, overførsler til Færøerne og Grønland samt bidrag til EU's budget.

2) Opgørelsen af de samlede offentlige udgifter og indtægter afviger fra Danmarks Statistiks opgørelse. Danmarks Statistik henfører f.eks. indtægter fra salg af varer og tjenester, der indgår i det offentlige forbrug, til indtægterne, mens det samlede offentlige forbrug indgår på udgiftssiden i tabellen. På den baggrund afviger udgifts- og indtægtsstrykket definatorisk fra opgjorte tryk, der er baseret på Danmarks Statistiks opgørelser.

3) Personskatter mv. indeholder: Kildeskatte, ejendomsværdiskat, vægtafgift fra husholdninger, afgift af dødsboer og gaver samt andre personlige skatter.

4) Bidrag til sociale ordninger (A-kassebidrag, efterlønsbidrag mv.).

5) Øvrige indtægter indeholder blandt andet overskud af offentlig virksomhed, diverse drifts- og kapitaloverførsler fra andre indenlandske sektorer og EU samt imputerede (beregned) indtægter i form af bidrag til tjenestemandspensioner.

6) Den primære saldo angiver stillingen på de offentlige finanser for nettorenteudgifter.